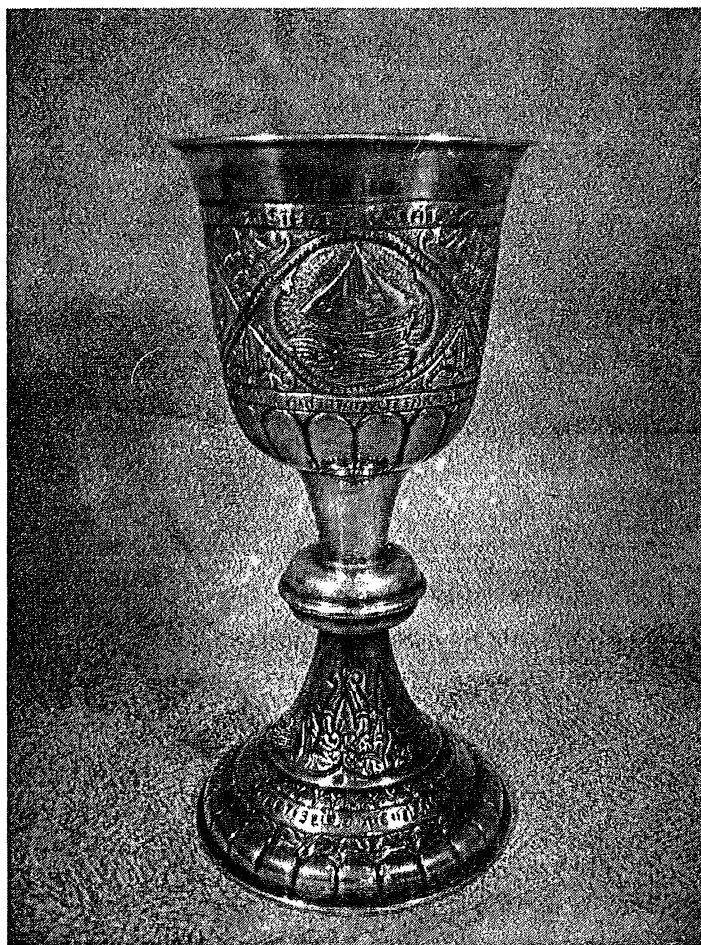

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenötödik évfolyam
2004. május

5

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: Szószéki küzdelem a társadalmi devianciák ellen. (XVI. részlet) Az antiszemitizmus mint homiletikai probléma	203
--	-----

Vasárnapi prédikációk

Bak Áron: Újjáteremtő szeretet. 1Korinthus 13,4–7.....	207
Bak Áron: A tökéletesség kötele. 1Korinthus 13,8–12.	211
Id. Balogh Károly: Nyisd meg az ő szemeit...! 2Királyok 6,8–17.....	215
Kováts László: Jézus atyjafiai. Lukács 8,19–21.	216

Anyák napi prédikáció

Csikai Kálmán: Anyai szeretet. 1Korinthus 13,7–8a.	220
---	-----

Prédikáció mennybemenetel ünnepére

M. Nagy Ottó: Keressétek az odafelvalókat. Kolossé 3,1–4.	223
--	-----

Prédikációsorozat pünkösöd nagyhetére a Róma 8. fejezet alapján

Lórincz István: Nem a szolgaság lelkét kaptátok. Róma 8,15a.	225
A fiúság Lelkét kaptátok... Róma 8,15b.	226
A Lélek bizonytságot tesz a mi lelkünkkel együtt. Róma 8,16.	227
A Lélek zsengejének birtokosai. Róma 8,23a.	228
Mi magunk is sóhajtozunk. Róma 8,23b.	229
A Lélek esedezik a szentekért. Róma 8,27.	231

Prédikációk pünkösöd ünnepére

Bányai László: Akiben más lélek volt. Józsué 14,6–14.	233
Ferencz Árpád: Igaz istenismeret. 1Korinthus 2,12–16.	234
Joó Sándor: Megélednek-é ezek a tetemek? Ezékiel 37,1–10.....	237
Visky János: Krisztus Lelke bennünk. Róma 8,9b. 11.....	241

A Genezáret partján

Hafenscher Károly: Jézusi rendszerváltás.	244
--	-----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra:

Móra László Tibor: Én vagyok az út, az igazság és az élet. János 14,6.	246
---	-----

Rádióprédikáció:

Jenei Tamás: Akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai. Róma 8,14.	248
--	-----

Keresztelési igehirdetés:

Székely Levente: Útlevel az üdvösségre. Máté 28,18–20.	249
---	-----

Esketési igehirdetés:

Balló György: Nem jó az embernek egyedül lenni. 1Mózes 2,18.	250
---	-----

Temetési igehirdetés:

Ötvös József: Egy küzdelmes kor szemtanújaként. Filippi 4,13.	251
--	-----

Versek anyák napjára.....	254
---------------------------	-----

A címlapon a Kolozsvár Tóvidéki Református Egyházközség úrasztali kelyhe látható.
Készítette Fuhrmann Károly.

A hátlapon: Incze Zoltán *Siklói zsoltár* c. verse olvasható.

Tanulmány

Boross Géza

Szószéki küzdelem a társadalmi devianciák ellen* (XVI. részlet)

12. Az antiszemitizmus mint homiletikai probléma

12.1. A homiletikai szituáció

1987-ben a szerző, Dr. Kis György zsidószármazású római katolikus lelkész kiadásában jelent meg a „Megjelölve Krisztus keresztségével és Dávid csillagával” c. könyv. Szerzőnk szerint az antiszemitizmus kérdéséről ma Magyarországon azért időszerű beszélni, mert még mindig »virulens« a csendes, de a lelkek mélyén annál élénkebben élő előítéletes zsidóellenesség. Ezért a szerző célja Magyarországon is elősegíteni a keresztények és zsidók közti megbékélést. Mivel úgymond: „A Jézus Krisztust komolyan követni kívánó keresztények magatartása általában sohasem volt zsidóellenes... Ezért... célom – írja – minden becsületesen gondolkodó, jó szándékú, nem zsidószármazású emberrel beláttatni, hogy a faji alapra helyezkedő, általánosító és előítéletes zsidógyűlölet nemcsak keresztényellenes, hanem embertelen, helyesebben emberellenes tulajdonság. Majdnem négy évtizeddel a hitleri zsidóirtás után igazán itt van már az ideje annak, hogy ezt a szégyenteljes jelenséget megszüntessük és a kölcsönös megbékélés útját megfelelő eszközökkel egyengessük.” Hogy pedig a szerző diagnózisa az antiszemitizmus virulását illetően nem túlzás, hanem reális helyzetfelmérés, igazolják a posztmodern katolicizmus egyik legnagyobb tekintélyének, Karl Rahner professzornak könyvükhöz írott bevezető szavai. Rahner diagnózisa szerint az antiszemitizmus lappangó, de fennálló deviáns jelensége a társadalomnak. Ha pedig – folytatja Rahner – „a lappangó zsidóellenesség mind az egyházban, mind a liberális társadalomban fennáll, úgy az antiszemitizmus elleni küzdelem az egyháznak ma is fontos és komoly feladata.” Azonban, mutat rá lejjebb Rahner, nem elegendő „csupán az antiszemitizmus »nagy eseményeiről« szólni, hanem foglalkozni kell a nyárspolgári élet hétköznapijainak antiszemitizmusával.” Lejjebb: „Nem szabad hallgatni a banális hétköznapi antiszemita beállítottságairól, olyan érzelmekről és apró cselekedetokről, amelyeket bár alattomban, sőt be nem vallottan, de igazában az ősveretű zsidóellenesség inspirál. De nemcsak a profán társadalom antiszemitizmusáról kell beszélni, hanem az egyházi antiszemitizmusról is, különben az átlagpolgár és az átlag keresztény igen hamar önelégülten, mint ártatlan, felmentve érezné magát, illetve némi zsidóellenességét a zsidók hibáival akarná megmagyarázni és menteni...” Rahner azért tartja figyelemre méltónak Dr. Kis György életrajzi jellegű könyvét, mert ráébreszt arra, hogy „még ma is mennyi antiszemitizmus húzódik meg és válik tevékenyvé a társadalom és az egyház életében: csak ekkor válik a keresztény emberben tudatossá, hogy az antiszemitizmus leküzdése az emberek szívében és az egyházban mindmáig jelentős feladata a keresztény lelkiismeretnek.”

---

* Bp. 1999.

12.2. A kerygma

12.2.1. Mivel az antiszemitizmus elleni küzdelem első feladata a lelkiismeret-ébredés, ezért először arra kell rádöbbenteni a gyülekezetet ill. a prédikáció hallgatóit, miért nem adiaforon, miért bűn Isten szemében és szemével az antiszemitizmus. Ebből a bűnből ugyanúgy meg kell térni, mint pl. az alkoholizusból, mammonizusból vagy szexualizusból. Ismertté kell tehát tenni a református teológia ama felismerését, melyet Barth Károly fogalmazott meg a reá jellemző radikalizmussal eképpen: „Az antiszemitizmus nemcsak az eszmék és elméletek körében, hanem a természeti-történelmi körben is valójában Isten egész művét és kijelentését akarja kérdéssé tenni. Ezért az antiszemitizmusban az istentelenség olyan alakját kell látni, amelyhez képest ártatlan dolog az, amit közönségesen ateizmusnak szoktak nevezni, úgy, ahogyan azt pl. Oroszországban ismerjük.” Az antiszemitizmus nem nézetek vagy indulatok kérdése, semmi esetre sem csak politikai kérdés, hanem alapvetően, gyökerében *istenkérdés*. „Isten szavahihetősége, megbízhatósága, hűsége áll vagy bukik Izráellel. Isten Izráel létében mintegy ellenőrző mérleget adott az egész emberiségnek, melyen az Ő hűsége és megbízhatósága bárhol és bármikor lemérhető... Tükrös is, amelyben minden ember és nép mindig és mindenütt felismerheti Istennel való kapcsolatát. Ebben a népben tette meg Isten az első lépését a világ felé... (vö: Gen 12,1–3). Egyszerűen és röviden szólva: Izráel istenbizonyíték.”

12.2.2. Számunkra, Jézus Krisztus egyháza, gyülekezetei, tanítványai számára tarthatatlanná teszi az antiszemitizmus érzületét Jézus Krisztushoz tartozásunk. Először is azért, mert Jézus Krisztus maga is zsidó volt. Jézus Krisztus Istene nem valamiféle külön keresztyén (keresztény) Isten, hanem Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak Istene! Jézus őt nevezte Atyjának és általunk is Őt szólíttatja meg a tőle tanult imádságban „Mi Atyánk ki vagy a mennyekben.” Tehát akár akarjuk, akár nem, a tény tény: Jézus Krisztus a mi Megváltónk, az egyház Feje, a világ és történelem Ura, Akinek adatott minden hatalom mennyen és földön – összekötő kapocs és nem választófal a két nemzetség, zsidók és pogányok, zsidók és pogánykeresztyének, zsidók és reformátusok, zsidók és magyarok között. Először ezért kell megtérni Krisztus tanítványainak az antiszemitizmus bűnéből. Másodszor azért, mert reánk nézve mind a mai napig érvényes a felebaráti szeretet parancsa. Sőt az ellenség-szeretet parancsa is. Ezzel a parancsolattal, a Tóra ilyen krisztusi magyarázatával Urunk egyszer s mindenkorra illuzórikussá tett minden indokot a felebarát gyűlölésére. Sőt állandó kontroll alá helyezte az övéit, hogyan tartják be, hogyan gyakorolják a felebarát szeretetét? Mivelhogy az irgalmas samaritanus példázata (de lehet, hogy története) óta a kérdés nem az, ki az én felebarátom, hanem az, kinek vagyok én, kinek legyek én, kinek kell hogy legyek a felebarátja? Másodszor ezért kell megtérni az antiszemitizmus bűnéből. Az antiszemitizmus reális lábbaltiprása a felebaráti szeretet parancsának. Harmadszor azért, mert nemcsak zsidó testvéreinknek vannak bűneik velünk szemben, hanem nekünk, keresztyéneknek is velük szemben. Ma már erről az ökumenében nyíltan beszélnek a tagegyházak.

Dr. Kis György szerint csak mi magyarok kerüljük a megkövetést, mint macska a forró kását. Ütött a tisztázás, rendezés, kibékülés órája legalsó szinten is.

12.2.3. A kerygma harmadik főgondolata az a felismerés, hogy az antiszemitizmus a zsidómisszió legnagyobb akadálya. A zsidómisszió ma is par excellence feladata az egyháznak. „Zsidónak először meg görögnek” – mondja Pál (Róm 1,16), tehát újra meg újra fel kell kínálni zsidó testvéreinknek az evangéliumot. Az evangéliumot, és nem valamelyik keresztyén (keresztény) történelmi felekezet dogmatikumát. A zsidómisszió nem átterést kell munkáljon, hanem megtérést. Ama bizonyos „újjászületést”, melyről Jézus Krisztus beszélt egy éjszaka Nikodémusnak, Izráel tanítójának! A keresztyén kerygma

zsidó testvéreink felé ugyanaz, mint az alvó népegyházi, látszatkeresztyének felé: „Szükség nektek újonnan születetek.” Abban a „dialógusban” amit gyülekezeti szinten is folytatunk, azt kell próbálni megértetni zsidó testvéreinkkel, hogy a zsidó embernek is szüksége van újjászületésre, abban az értelemben, ahogyan arról a Jn 3,1 k tanít. Sem zsidók, sem görögök számára nincsen más életmegoldás! De – s ez az evangélium – az újonnan születés nemcsak szükséges, hanem lehetséges is. Mert a Jézus Krisztus Atyja is, maga Jézus Krisztus is, a Szentlélek Isten is tegnap és ma és mindörökké ugyanaz.

12.3. A paradigma

A rendelkezésre álló homiletikai példatárból *Kara Pál* „A különös kertész” c., a Róm 11,16–24 alapján írt prédikációját emeljük ki. Ez az éppen ötven esztendővel ezelőtt (1949) megjelent prédikáció ma is érvényes tanulságokkal szolgál az antiszemitizmus elleni szószéki küzdelem quidje és quomodoja tekintetében. Íme néhány jellemző részlet:

„Gyülekezeti, de egyéni hitéletünknek is sötét, rejtett zuga a zsidókérdés, az antiszemitizmus, a zsidógyűlölet” kezdődik a prédikáció bevezetése. A folytatás: „Nem is gondolná az ember... hogy gyülekezeti és egyéni hitéletünk egyik ősi, végzetes kelevénye, rákfekélye (2Tím 2,17) éppen a zsidógyűlölet. Ez az egyik főrs, lék hitéletünkön, melyen keresztül a sátáni élet rothasztó, szennyes posványa állandóan beárad és megposhasztja vagy legalábbis állandó veszély alatt tartja valamennyi (!) keresztyén egyház életét. Ezért adjunk most hálát Istennek, hogy nem hagy bennünket tudatlanságban... ha nem leszünk csökönyösek és makacsul vonakodók Szentlelke kardjával, az Igével ki is operálja hitéletünk e kórokozó góciát... Akarunk-e, merünk-e meggyógyulni, ez az Isten kérdése hozzánk itt és most. Mít tanít Isten a zsidókérdésről? Figyeljünk alázatosan alapigénkre!”

A prédikáció első része a szelíd olajfa kiválasztása alapján két kérdésre válaszol: miért éppen a zsidó népet választotta ki valamennyi nép közül az Isten, és milyen célra választotta ki Isten a zsidó népet. Az első kérdésre ezt a választ adja: „Isten azért választotta ki a zsidó népet...a sok nép közül, hogy Isten világhormányzó nagysága és bűnből szabadító kegyelme annál inkább felragyoghasson minden szem előtt, mely figyel az Úr ama világhormányzó és üdv munkáját, melyet a legkisebb népen és néppel visz véghez.” – A második kérdésre a válasz: „Isten arra a célra választotta ki a zsidóságot, hogy Benne Ábrahám magvában, a názáreti Jézusban megáldja és üdvre juttassa a föld minden nemzetségét”. A fejezet végén az alkalmazás: „Atyámfiai, álljunk meg itt egy pillanatra és szögezzük le, hogy az a keresztyén gyülekezet, az a keresztyén férfi vagy nő, aki nem torpant még meg alázatosan Isten ama titka előtt (Róm 11,25), mely Közte és az idvesség népe, a zsidóság közötti csodás viszonyban ragyog fel előttünk, ha egyébként még oly jó keresztyén is, ha még oly hívő ember is, még mindig nem szabadult meg teljesen a Sátán bilincsei alól, mert még mindig nem tanulta meg áhítattal és alázatosan csodálni Isten titkát és elfelejti azt, hogy azok az isteni ígéretek, melyeket Isten egykor Ábrahámnak tett, még ma is érvényben vannak: „És megáldom azokat akik tégedet áldanak és aki téged megátkoz, megátkozom azt” (1Móz 12,3)

Prédikáciánk második fejezete arra a kérdésre keresi a feleletet, hogy úgymond: „vajon mi pogány magyarok, hogy kerültünk bele az üdvösség fájába?” Igehírdetünk felelete: „kegyelemből...” Ugyan melyik kertész oltott már be szelíd ágakat vadolajágakkal? Látod ezt a kegyelmet testvérem: Isten nemes ágakat tördelt le azért saját fájáról, hogy neked, a vad ágnak részed lehessen az isteni életben! Hátha kegyelemből oltattunk be az élet fájába... akkor van okunk kevélykedésre, fennhéjázásra és dicsekedésre, ne-

künk, a pogányokból lett keresztyéneknek...? Nem joggal kéri-e számon Isten tőlünk ezt a sok vétket, gyűlöletet és irigységet és üldözést...? Mi más ez, mint a legsúlyosabb visszaélés azzal a nagy ajándékkal, hogy nekünk is örök életet adott az Isten. Éppen ezért halljátok meg Isten üzenetét... „Ne kevélykedjél az ágak ellenében: ha pedig kevélykedel, nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.”

A prédikáció e prófétikus felszólítása után a harmadik rész gyakorlati útmutatás ugyancsak prófétai bátorsággal és világossággal. Istennek még mindig van üzenete hozzánk a mai igében. Mi ez az üzenet – kérdezi a prédikátor és így válaszol: „Az, hogy nemcsak azt a zsidót kell szeretnünk, aki már elfogadta Jézus Krisztust és itt ül velünk a kegyelem királyi asztalánál: az istentiszteleten, a bibliaórán és az úrvacsora alkalmain résztvesz, hanem szeressétek azt a zsidót is, aki még nem fogadta el az Urat. Szeressétek azokat a zsidókat is, akik kitörtetek, letörtetek a nemes fa törzséről hitetlenségük és keménységük miatt... Atyámfia, ha találkozol ilyen zsidóval... Ne feledd el, hogy ő a nemes fa tulajdon ága és Isten mégsem tűrte el hitetlenségét és engedetlenységét, hát akkor mi lesz velünk, vad ágakkal, ha mi hitetlenkedünk és engedetlenkedünk? Levág és eldob magától. Ezért örökre csengjen fülünkbe Pál apostol intése: „Aki azért azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.” (1Kor 10, 12) Ámen.

Zs. Tüdős Klára

„Csak”

Megszaporodott mostanság az én postám. Vannak, akiknek lelkiismeretesen választ küldök, vannak levelek, amikre vállat rándítok..., de ez az egy türkevei nagymama olyat írt, amire a válasz ide kívánczok. „Nem tudunk mást tenni, mi féltőn szerető megmamák – csak – imádkozni a gyermekeinkért.”

Nem olyan csak az a csak, édes Kollégám, ha nem restülünk bele, ha hisszük, amit hiszünk! Ha úgy „titkon”, ajtóinkat behajtva és magánosan sóhajtva diszkrétén, feltűnés nélkül, igazán – csak – Istennek beszélünk a gyermekeinkről, s nem a gyerekeknek Istenről úgy, hogy csak ingereljük vele őket.

Nem tudunk mi már ebben a nekünk idegen világban hasznos tanácsot adni az ifjú nemzedéknek! Mi csak szó nélkül beszélhetünk! A magatartásunknak kell vidámnak, megértőnek, tréfára késznek lenni és bizalmat sugározni, ha akármilyen bizalmatlanok, szomorúak és értetlenek vagyunk is.

Ez az alakoskodás szent kötelességünk. Olyasmi, mint az állatszeldítés. Meg lehet tanulni, csak nagy önfegyelem, megfeszített energia, önmehtagadás árán!

Mert a gyerekeinkből sokakat egy idegen lélek tart megszállva, mely tűzbe-vízbe dobálja őket. És ez a lélek csak böjtöléssel – a szavak böjtjével – és imádsággal – a szív mélyén való szüntelen imádkozással – űzhető ki! Csak azt tehetjük mi, féltőn szerető megmamák a mieinkért, ami nem kicsi és nem kevés.

Vasárnapi prédikációk

Bak Áron
Kecsedkisfalud

Újjáteremtő szeretet

Alapige: 1Korinthus 13,4–7
Bibliolvasás: Márk 2,1–12

Ez a mai ige folytatása az elmúlt vasárnapon elhangzott igének. Azzal kezdődött ez az igeszakasz, hogy ti pedig a Krisztus teste vagytok és tagjai rész szerint. Krisztus testként, tagjaiként a keresztyén Anyaszentegyházban nem lehetünk mind sablonosan egyforma emberek. Éppen ezért egy kiváltképpen való rendkívüli utat kell járnunk, hogy oda tudjunk közeledni Isten céljához, s el is érkezhessünk az Istentől eléink szabott célhoz: szolgálhassunk minden ember üdvözítésére és az igazság megismerésére. – Ezután következik a szeretetről szóló rész első fele: Ha embereknek, vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs énbennem, olyanná lettem, mint a zengő érc, vagy pengő cimbalom. Ez az ige azt mondotta nekünk, hogy a mi beszédünknek az igazi tartalmát a szeretet adja meg. Szeretet nélkül nincs mondanivalója, átadandó üzenete semmilyen beszédünknek. – Úgy folytatódik az ige: „ha jövődöt tudok is mondani, és minden titkot és tudományt ismerek is, és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi vagyok.” Ez pedig azt adta nekünk tudunkra, hogy a mi belső emberi életünknek az értékét a szeretet teszi ki. Nélküle értéktelen a mi embervoltunk. – Aztán így következik tovább: „Ha vagyonomat mind felételem is, és ha testemet tűzre adom is, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi hasznom abból.” Az áldozatkészségnek, az áldozatvállalásnak és az áldozathozatalnak a hasznát is szintén a szeretet adja meg. Szeretet nélkül nincsen semmi értelme annak. – Ma pedig így folytatódik az ige: „a szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt, nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal; mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr.” A kiváltképpen való útnak a leírása ez, melyet Isten előnkbe ad, hogy rajta eljuthassunk mi emberek, akik különfélék, annyifélék vagyunk az Anyaszentegyházban, ahhoz a célhoz, amelyet előnkbe szabott Isten az ő közösségében.

Nem szokványosan hangzik ma Isten Igéje a szeretetről. Ez a mai igeszakasz azt mondja nekünk, hogy a szeretet újjáteremtő erőt jelent. Nehéz dolog a szeretet útját járni, mégis ez az egyetlen lehetősége annak, testvéreim, hogy közeledni tudjunk Istenhez, s az Anyaszentegyházban Krisztus teste- és tagjaiként szolgálhassuk. Isten ezért adja nekünk az ő újjáteremtő erejét a szeretetben. Megajándékoz ezzel a felkínált lehetőséggel, hogy fel tudjuk használni, hogy éljünk vele.

Először azt jelenti ez az Ige, kedves testvéreim, hogy a szeretet magának Istennek a hatalma. Nem csupán az embernek önmagából kitermelt életérzése, vagy sajtáságosan jellemző emberi tulajdonsága. Mert a szeretetet emberi tulajdonságnak szoktuk tartani csupán. Ennek megfelelően szoktunk beszélni szülői szeretetről, gyermeki szeretetről, testvéri, házastársi, felebaráti, emberbaráti szeretetről, meg bajtársi, vagy csak baráti szeretetről. Csak emberi tulajdonságnak, magatartásnak tartjuk csupán a szeretetet. – Arany Jánosnak a Mátyás anyja című költeménye nagyon szépen mutatja be, hogy milyen az anyai szeretet. A testvéri szeretetre is sok példát lehetne felhozni, a baráti meg a

felebaráti szeretetre éppenúgy. Az összest azonban az jellemzi, testvéreim, hogy az emberi tulajdonságnak tartott szeretet mindig szeretetet kér és vár. Viszonzás nélkül elsorvad, megszűnik, mintha sohasem lett volna. Isten Igéje azonban olyan szeretetről beszél nekünk, amely újjáteremtő erő. Még az újjáteremtés után is megmarad, és sohasem szűnik meg, mert éppen Istennek a hatalma: akkor sem semmisül meg, ha nem talál viszonzásra!

Az Ige kiemeli, hogy ilyen szeretet csak Istennek a hatalma lehet. Ezért halljuk, hogy a szeretet hosszútűró, kegyes. Csupán Istennek van annyi ideje, hogy a maga kegyelmének megfelelően szüntelenül folyósítsa a szeretetet. S ezzel a tőle kiáradó szeretettel újjáteremt minket. – A szeretet hosszútűró. Isten az ő kegyelmével sok mindent elnéz nekünk. Valamelyik igehirdetés rendjén hallottuk, hogy Dávid az ő üldöztetése idején megkímélte a Saul életét, pedig a kezében volt. Abisai, a fővezére azt mondta Dávidnak, aki ott állott az ellenséges alvó király fejénél, hogy vegye el az életét, mert Isten teremtette meg ezt az alkalmat. Dávid azonban nem élt ezzel a lehetőséggel, mert tudta, hogy Isten szeretete hosszútűró, kegyes. – Isten választott népe az Egyiptomból való szabadulás után elérkezett a Sinai hegyhez, a szövetségkötés hegyéhez, hol Isten átadta a Tízparancsolatot, Isten törvényét két kőtáblára írva okiratképpen, hogy Mózes vigye magával és hirdesse ki a népnek. Mózes azonban az aranyborjú imádása közben találta Isten népét, és dühében összetörte a két kőtáblát. De Isten szeretete akkor is hosszútűró és kegyes volt. Azt mondta Mózesnek, hogy megegyeszer készítse el a kőtáblákat és írja rá a Törvény igéit. Az okát is megmondotta, hogy miért: mert az ő neve ezt jelenti, hogy irgalmas és kegyelmes, késedelmes a haragra, nagy jóságú és nagy irgalmasságú, és ezerízígen megmarad az ő irgalma és megbocsátja a hamisságot. Ilyen hosszútűró és kegyes az Istentől kiáradó szeretet. És csak egyedül Isten engedheti meg magának azt a fényűzést, testvéreim, hogy vállalja, eltűrje, kegyelemmel fogadja el azt, ahogy mi, emberkéek vele viselkedni szoktunk. Olyan hatalmas Isten, és olyan nagy az ő szeretete, hogy nem félti magát tőlünk. Ebben az értelemben hosszútűró és kegyelmes Istennek a szeretete. Nagyon jól tudja Isten, hogy mi milyen hamar visszaélünk a jóságával, és milyen könnyen vérszemet szoktunk kapni. De ennek ellenére is hosszútűró és kegyes ez a szeretet. – Hányszor találkozunk vele! De bárhol és akárhányszor találkozunk is vele, mindig Istent ismerhetjük meg belőle. Mindig az ő legyőzhetetlen hatalmát hirdeti. Érdemes, testvéreim, nemcsak elfogadni, nemcsak eltanulni Isten szeretetét, hanem az életünk alapjává is tenni, s vele folytatni tovább emberi életünket, mert amint az ige ma üzeni nekünk: az Istentől származó szeretetnek újjáteremtő ereje van!

Másodszor azt mondja az Ige, ez a szeretetről szóló felsorolás, hogy a szeretet jele a szolgálat. Nem érzésről, nem érzelemből vagy gondolatból lehet megismerni a szeretetet, hanem a szolgálatából. Mert igaz, hogy van valódi szeretet, de van hamis, tettett szeretet is. Közöttük pedig különbséget kell tennünk, mert jó, ha nem tévesztjük össze a kettőt. Isten erejét a hosszútűró, kegyes szeretet munkálja, a szolgálatával pedig mássá tud tenni minket. Ennek a szolgálatnak az alapján pedig meg tudunk győződni, hogy bennünk van-e Istennek ez a hatalmas szeretete, vagy csak a magunk szeretetnek nevezett emberi erőlködése van meg. – Azt mondja az ige, hogy a szeretet nem irigykedik. Jól tudjuk, hogy mit jelent az irigység: hogyha másnak van valamije, akkor legyen nekünk is, vagy miért nincs nekünk, ha már másnak van!? De a szeretet nem irigykedik, hanem éppen annak örvend, ha másnak sikere, elért eredménye, előhaladása van. Mert önzetlenül tud örülni mások előrehaladásának: szolgálatot végez ezzel az örvendezéssel. – Majd azt halljuk, hogy a szeretet nem kérkedik. Úgy végzi a maga szolgálatát, hogy nem vár érette ellenszolgáltatást, köszönetet, hálát, sem elismerést. Mert az a szeretet célja, és éppen az teszi igazán szeretetté, hogy önzetlenül mások segítségére tud sietni és

kimondottan másokért van! – De nem is fuvalkodik fel a szeretet. Nem elégedik meg azzal, hogy valamilyen szolgálatot el tudott végezni. Hanem éppen mindig megtalálja az alkalmát, a lehetőségét annak az új szolgálatnak, amelyet meg kell tennie, el kell végeznie. Mert a szeretet mindig többet akar tenni, mint amennyit megtett. Amit pedig megtett és elvégzett a szeretet, azt nem teszi éktelenül. Azt jelenti ez, testvéreim, hogy a szeretet mindig tekintettel van az emberek jóérzésére. Az emberek érzékenyek szoktak lenni, könnyen és hamar megbántódnak, még akkor is, ha nem sok okuk van rá. Ha valamit a legjobb akarattal is szeretnénk megtenni, de nem vagyunk tekintettel az emberek érzékenységre, jóérzésére, akkor szeretetlenül járunk el. A szeretet azonban nem cselekszik éktelenül. Mindig tekintettel van az emberek jóérzésére és egyiküket sem akarja bántani. Mennyire nehéz, testvéreim, a szeretet útját járni, s a hamisítatlan szeretettel szolgálatot végezni! Mégis ez a mi emberi, legemberibb feladatunk Istentől! – Aztán azt is halljuk: „a szeretet nem keresi a maga hasznát” Ugyanis nemcsak a maga lelkiismeretét akarja tisztának tudni a szeretettel, a valódi szeretettel munkálkodó ember, hanem arra is tekintettel van, hogy mindenkinek van lelkiismerete. Semmi olyant nem cselekszik a szeretet, amely bánthatná a másik embert, vagy a többi ember lelkiismeretét, és nem kér tőlük olyant, amellyel saját lelkiismeretük ellenére cselekednének. Mert nem a maga lelkiismeretének a hasznát keresi. – Aztán „a szeretet nem is gerjed haragra” Pál apostol azt mondotta, hogy szabad haragudni az embernek, csak vétkezni nem szabad. A szeretetnek ez a jellemzője azonban nem csupán az indulatoskodásra vonatkozik, hanem kimondottan arra, hogy az igazi és hamisítatlan szeretet nem ad helyet a rosszindulatú beszédnek, és nem indul el rajta. Mert olyan a szeretet, hogy elutasítja a rágalmat, nem tételezi fel a gonoszt, becslíti a másik ember méltóságát, nem akarja sárba rántani, vagy nem engedi sárba rántani és meghurcolni a másik ember tisztességét. Azért nem gerjed haragra, mert nem hagyja magát senki ellen haragra gerjeszteni! De a szeretet még a gonoszt sem rója fel! Mert az egész életre nézve elfelejti mindazt a sértést, bántást, amely őt érte. De ennél többet is jelent ez, mert azt a jóhiszeműséget jelenti, amely nem tételezi fel a másik ember, a felebarát részéről a rosszat. – És azzal fejeződik be a szeretet ismertető jegyeinek leírása, hogy „nem örül a hamisságnak, sőt együtt örül az igazsággal”. Összefoglalva azt lehetne mondani erről az utolsó jellemvonásról, hogy a szeretet káröröm nélkül munkálkodik az igazság és az igazságosság érdekében. Sokféleképpen lehet munkálkodni az igazságért. De ha annak érdekében legyőznek valakit, akkor kárörömmel néznek rá. Az Istentől kiáradó szeretet azonban nem tesz ilyent. Sőt, az Isten akarata szerinti igazságért sem szabad klüzdeni szeretet nélkül! Mert a szeretet nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Káröröm nélkül munkálkodik, fáradozik a jó és az igazságosság előmeneteléért. Nemcsak az ember javára, hanem az Isten nevének az áldására is.

A szeretet jellemvonásai mutatják, hogy az igazi, Istentől kiáradó szeretetet mindent összevetve az elvégzett jó szolgálat jellemzi és ismerteti meg. Nem csupán emberi tulajdonság, vagy emberi érzés a szeretet, ahogy megszoktuk, vagy ahogy róla általában gondolkozni szoktunk, s aminek alapján legyinteni is szoktunk, ha róla van szó, hogy sok szép beszédet elviselt már és elhordozott a szeretet, de attól nem vitte még előbbre a világ életét, és nem hozott megújulást. Hanem a szolgálat végzése a szeretet. Nem uralkodás, se nem hatalmaskodás, hanem a mások érdekében és javára végzett igazi szolgálat. Istennek olyan újjáteremteni képes, ellenállhatatlan ereje és hatalma, amelyet mindig az érettünk megtett szolgálatból és áldozatból ismerhetünk fel. Mindenünkben helyet talál és szokott is bennünk munkálkodni ez a szeretet, és ott lehet minden emberben, mert Isten adja, ránk árássa, hogy jó szolgálattal bizonyítsuk meg a jelenlétét és a valóságát. Olyan szolgálattal, melynek a jellemzői majdnem felsorolhatatlanok, annyira szá-

mosak. Az ige mégis úgy jellemzi azokat: „a szeretet hosszútűrő, kegyes, a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt, nem örül a hamisságnak, de együtt jár az igazsággal!” Mert a másik emberért végzett jó szolgálatban, szívből jövő, őszinte szolgálatban látszik meg, abban van a tényleges ismertető jele. Ennek alapján tudjuk felismerni nemcsak másokban, hanem magunkban is. Ilyen megújító hatalma Istennek a szeretet! – Ha példákat akarunk rá keresni az Írásból, akkor Keresztelő János példája áll előttünk. Ő – ahogy egyik megelőző igehirdetésből is hallottuk, igazán a legkeményebb dorgáló, ítélő szavakkal, de mégis teljes szeretettel végezte a maga szolgálatát. A nép félelemmel hallgatta a kemény szavakat, de mégis megismerte belőlük Isten féltő szeretetét, amellyel Keresztelő Jézus Krisztus várására készítette fel őket. Megértették, hogy Isten újra akarja teremteni őket ezzel a szeretettel. Keresztelő János Krisztus jellemzése szerint olyan volt, mint a vőlegény barátja, aki ott áll a vőlegény mellett és örvend annak öröme felett. Azt mondhatta magáról, hogy neki felemelkednie kell, nekem pedig alászállanom. Ez a jó szolgálat jellemzi, ismerteti meg a szeretetet. Ezt a szolgálatot végző szeretetet kínálja fel nekünk Isten. Csak éppen helyet kell adnunk annak az életünkben.

Végül még az is benne van az ígében, hogy Istennek ez a hatalmas, újjáteremtő ereje, ez a szolgálatot végző szeretet mindig a jövődőt munkálja. Soha nem a jelen pillanatért van, hanem mindig előre tekint és mindig arra az eljövendő időre készíti elő, újítja meg az embert. Mindig arra van tekintettel, ami ezután fog bekövetkezni, bármit is véghezvünk el a jelenben. Mert sohasem a jelenért, hanem mindig az elkövetkező időért van. Különösen érvényes ez az Isten erejét jelentő szeretetre, az igazi újjáteremtő erőre. Azt halljuk az ígéből, hogy a szeretet mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. Ez a mindent elfedez azt is jelenti, hogy a szeretet senkit nem ad a világ számára. Ha pedig mindent hiszen, akkor nem a hiszékenységről van szó, vagy a naivságról, hanem a hűségéről. Arról, hogy lehet bízni abban az emberben, aki szeretettel munkálkodik és szolgál másokért. A szeretet azonban mindent remél is, vagyis minden ember iránt jó reménységgel van. Hogy ez mit jelent, arról sokat tudnának mondani azok a lelkipásztorok, akik fegyenceknek kell ígét hirdessenek. Mert a szeretet mindent eltűr, bármit képes elviselni azért, hogy elismerhetővé, elfogadottá legyen maga Isten. Helyet készít a szeretet a maga munkájával a jövőre egy jobb és igazabb életfolytatásra! – A bibliaolvasásban a Márk evangéliumából hallottuk a gutaütött meggyógyításának történetét. Jézus Krisztus hazament Kapernaumba és sokan gyülekeztek össze nála. Négyen hoztak egy magatehetetlen embert, akit a tömeg miatt nem tudtak elébe vinni. Kibontották hát a ház födelét és úgy eresztették alá éppen Jézus elébe. Ennek a ragaszkodásnak, ennek a segíteni akaró szeretetnek a láttán mondotta Jézus Krisztus, hogy „bízzál fiam, megbocsátattak néked e te bűneid.” Ezen a beszéden pedig fennakadtak az emberek: hogy mer beleavatkozni Isten dolgaiba, hiszen egyedül Istennek van joga bűnököt bocsátani. Erre pedig azt mondotta Jézus, hogy teljesen mindegy, ha azt mondja: kelj fel, vedd a te ágyadat és eredj haza, vagy pedig azt mondja, hogy megbocsátattak bűneid. És be is bizonyította ezt. Az egész nép pedig áldotta Istent, mert Jézus Krisztus maga Istennek a megjelent szeretete, ki megértéssel tud lenni az emberek iránt, kik hozzá gyülekeztek és várták Isten Igéje üzenetét tőle. A bizonyoságot akarták hallani arról, hogy milyen Istennek a legyőzhetetlen ereje, az, amely szeretetképpen van jelen, s amely szolgál és újjáteremt. Ebben a bibliai történetben benne van a másik négy embernek a szeretete is, amely szolgálattal vitte a beteg társat: hordozta, viselte, de azzal a reménységgel, amely mindent remél, mindent hiszen, mindent eltűr. Ki tudja, mennyi mindent el kellett tűrniük, el kellett viselniök annak a magatehetetlen embernek, és mennyi mindent el kellett

fedezniök az életéből. És milyen hűséggel kellett szolgálatot végezzenek érte, hogy tudjon az újjáteremtődni. És mennyire remélte, tűrte az a beteg ember, hogy segítségére legyenek a többiek! – Isten Jézus Krisztusnak a bűnbocsátó ígéhirdetésével tette nyilvánvalóvá, hogy milyen hatalmas ereje van a szeretetnek, és mennyire képes az újjáteremteni az embert. Mert a szeretet így munkálja a jövődőt, és minket így készít elő az elkövetkező időkre, s a többi embertársaink számára. – Istennek a felülmúlhatatlan és legyőzhetetlen hatalma ez a szeretet, amely életül szolgál nekünk. És azért adja Isten, hogy vele érettünk munkálkodjanak mások, mi pedig másokért munkálkodhassunk, és így valamennyien megújulhassunk: jóreménységgel tudjunk lenni az elkövetkező időkre nézve. Akkor igazán fogjuk tudni áldani Istent, és ilyen lesz a mi szeretetünk is. Ámen.

Bak Áron
Kecsedkisfalud

A tökéletesség kötele

Alapige: 1Korinthus 13,8–12
Bibliailvasás: Kolossé 3,1–17

Hallottuk a bibliailvasásnál Pál apostol Kolossébeliekhez írt leveléből, hogy a szeretet a tökéletesség kötele. A Kol.lev. 3,1–17. v. azt mondja el, hogy a keresztyénné lett ember mennyi mindent elhagy és mennyi mindent magára vesz, felölt. De mindaz, amit magára ölt újból és újból, a szeretet kötelékében lesz egységessé. Nélküle részeire hull szét az élete, s keresztyén emberi szolgálata.

A tökéletesség kötelét nem úgy kell értenünk, testvéreim, hogy a szeretet gátol minket. Bár igaz, hogy nagyon sok mindennek az elkövetésében megakadályoz, s nem engedi véghezvinni a rosszat. Hanem azt jelenti a tökéletesség kötele, hogy a szeretet egybekapcsol minket, keresztyén embereket: összeköt a teljességre. Nélküle a tökéletes egésznek csak a részeiről, a részleteiről beszélhetünk. Csak az apró darabokra hulló és felbomló életről. Az egységesen össze nem álló életünk részleteiről. Mert a szeretet az Isten Igéje szerint: Istennek a tökéletességét mutatja meg.

Először ez az Ige arról tanít minket, amit az 1Kor 13-ból hallottunk, hogy figyelniünk kell arra a különbségre, amely az ideiglenes és végleges erények között van. – A mi szemünkben erénynek számít a becsületesség, a tisztesség, jóakarát, tisztaszívűség, lelkiismeretesség, békességre való törekvés, az örvendezésre való készség, azonkívül mindenféle tehetség: ismeret, tudás. Tehát mindaz az adomány, ajándék, amelyet felülről ajándékba kaptunk. Mindez erénynek számít. Ezekre szoktuk olyan könnyen rámondani, hogy örök emberi értékek. Pedig azt mondja Isten Igéje róluk, hogy közülük csak a szeretet marad meg örökké. Mert csak a szeretet egyedül örökké tartó emberi érték, erény! – Az Ótestamentum szolgált arra példát, hogy Dávid király, aki megteremtette Isten népének a hatalmát, megalapozta földi birodalmát, megértette, hogy sokkal fontosabb dolog Istennek a szolgálata, s népének jó pásztorolása, mint a saját maga királyi dicsőségének olyan hatalmas alkotást emelni, amely örökre megőrzi a nevét. Isten ugyanis nem engedte meg neki, hogy templomot építsen, ő pedig elfogadta Istennek az akaratát. Később beigazolódott, hogy az a templom, amelyet ő szeretett volna felépíteni, de aztán a fia, Salamon építette fel, a babiloni pusztítás áldozatául esett. Akármilyen szép, csodálatos építmény lett volna is, amúgysem tudta volna megőrizni és hirdetni királyi dicsőségét. Dávid király belátta, hogy mekkora különbség van az ideiglenes és az örökké tartó, maradandó értékek és erények között. Vállalta az Isten iránti szeretetet és szolgálatot. Ezért tudott aztán Jézus Krisztus előképévé lenni. – Lehet, hogy Dávid király nevével

ismerősebb a Móra Ferencé nekünk. A Kincskereső kisködmön című könyvében egy olyan szegény gyermekről ír, akinek az volt az álma, hogy meggazdagodjék. Erre a szegény gyermek még szegényebb apja nem tehetett egyebet, mint élete szolgálatával megtanítani a fiának, hogy igazi gazdagságot nem a földi kincs jelent, hanem egyedül a szívben rejlő szeretet. S az apának abból állott ez a szolgálata, hogy gyermeke gondolkozásához igazodva, annak felfogása szintjén magyarázva, életének utolsó erejével készített neki egy csodálatosan hímzett ködmönkét. Olyan kisködmönt, amelyről azt mondta, hogy ha emberül viselkedik, mindig jól fogja magát érezni benne, de ha nem, akkor szorítani fog. Az utolsó öltéssel költözött el az apa ebből a világból, s a tőle hátrahagyott kisködmön igazolta a tanítását, mely a könyv végén egyetlen mondatban van összefoglalva: a szeretet az élet! Mert igaz, testvéreim, hogy a szeretetlenség maga a romlás és pusztulás. Ilyen nagy a különbség az ideiglenes és az örökké tartó erények, emberi értékek között. Ezért halljuk Isten igéjéből: a szeretet soha el nem fogy! Ezt a figyelmeztetést kell komolyan vegyük Isten igéjéből. A szeretetet minden kiválóság, minden emberi erény elébe kell hogy helyezzük, és ennek megfelelően kell értékelnünk. Nemcsak értékelnünk kell a magunk részéről, hanem élnünk is kell vele mások javára. Mert egyedül csak a szeretet örökérvényű: soha el nem fogy!

A többi lelki, emberi erényekről is szó van a szeretettel együtt: a jövőmondásról, a nyelvek nemeiről, meg az ismeretről. De mindenikre ki van mondva, hogy eltöröltetik, vagy végképpen megszűnik. – A sajszentandrásai gyülekezetnek a 18. században egyik patrónusa Szilágysomlyai Somlyai Márton volt. A felesége 30 esztendőskorában meghalt, egy év múlva esztendőskislányát is mellé temette. Talán ezért történt, hogy ez az ember egy templomot építtetett, egy másikat pedig megújíttatott. Az emlékéét pedig most egy 200 esztendővel ezelőtt írt sírvers őrzí, nagy kőlapra vésvé. Azzal fejeződik be ez a sírvers, hogy: „a szentandrásiaknak tudomásul adják.” A kőbevésett betűk megkoptak, az írás nagyrésze már olvashatatlan, vagy csak nehezen olvasható. Maga az emlékkő pedig útjában van a mai embereknek. Hasznavehetetlenné vált. Az a jóindulat, igazságérzet, vagy emberi tehetség, amely ezt a követ emeltette és hozzáértéssel el is készítette annak idején, mind eltöröltetett. Megszűnt. Csak a szolgáló szeretet maradt meg, amely 200 esztendővel ezelőtt munkálkodott a mostaniakért. Azokért, akik Istennek akkor felépített, vagy megújított hajlékában most találnak nyugodalmat, lelki beteljesedést. Soha nem fog elmúlni, mert Isten szeretetének a visszatükröződése! Ezért nem múlik el és nem fogy el sohasem, s ezért nincsen vége! – Egyáltalán nem fölösleges lecke a Kátéból, mikor meg kell tanulnunk, hogy mi semmiképpen sem vagyunk képesek tökéletesen megfizetni Istennek az elkövetett vétkeinkért, sőt napról napra növeljük tartozásunkat. Ezért Istennek a szeretete teszi meg érettünk, hogy olyan valakivel ajándékoz meg, aki tökéletesen megfizet helyettünk! Ilyen Istennek a szeretete. Nekünk adott, s a bennünk munkálkodó szeretet pedig Istennek; ezt a soha el nem folyó szeretetét tükrözi!

A többi erények mind ideiglenesek, csak ideig valók: a jövőmondások, a nyelvek nemei, meg az ismeretnek sokféle fajtája. – Mennyire szeretnők, ha ismernők a jövőt, előre tudhatnánk, hogy mi fog velünk történni. Milyen rendkívüli adomány lehet, ha valaki csak hozzávetőlegesen is megmondhatja, hogy mi fog bekövetkezni. – Korinthusban arra voltak büszkéek a keresztyén emberek, hogy ők a nyelvek nemeivel bírnak. Azt mondták, hogy ők tudnak Istennek és az angyalokkal beszélni. S amiért ilyen kiváló képességeik voltak, többre tartották magukat azoknál, akik nem értettek ehhez. Pál apostol ezért figyelmeztette őket: még a nyelveknek ez a neme is eltöröltetik. Egyszer végetér, hiszen csak egyedül a szeretet örökérvényű. Ezért kell azt elébe helyezni minden emberi tehetségnek! – A harmadik erény az ismeret. Isten titkainak az ismerete, amely megint könnyen mások fölébe emelheti az embert és eltörölheti túltengő önbizá-

lommal. Éppen ezért fontos hallani Isten Igéjéből: mindezek csak ideigvalók. Akár a prófétálás, akár a jövendőmondás, vagy éppen a nyelvek nemei, vagy akár az ismeret, mind csak egyik-másik része a teljességnek. Mert ezeket a darabokat csak a szeretet tudja egységbe és teljességbe összefoglalni. Szeretet nélkül csak széthulló, össze nem álló részleteket jelentenek. – Hogyha forgattunk művészi albumokat, akkor tudjuk, hogy mi a részlet. A bemutatott képnek egy kinagyított darabkája. Ennek az a célja, hogy általa jobban megérthessük az alkotó művésznak akár az ecsetkezelési technikáját, akár a látásmódját, vagy éppen a színskultúráját, vagy mondanivalójának egy pontos alkotó részét. Ezek a részletek azonban önmagukban véve mindig csak részletek maradnak, és teljes érvényűvé, tökéletes mondanivalóvá csupán az egész összefüggésében állanak össze. Ilyen részlet a mi keresztyén életünkben a jövendőmondás, a nyelvek nemei, vagy éppen az ismeret. Úgy, ahogy annak idején Korinthus városában is volt. Ezeket az ideiglenes érvényű erényeket csupán a szeretet távlatából, a szeretet tökéletes kötelékében lehet egységben, teljességben látni. A soha el nem fogyó szeretet teszi ezeket a részlet-darabkákat összeálló, teljes szép egésszé. – Jónás próféta Istennek engedelmeskedett a nagy városban, mikor azt hirdette, hogy még negyven nap és elpusztul Ninive! Ez a prófétálása, jövendőmondása arra mutatott rá, hogy mi a város romlásának, pusztulásának az oka. Erre a próféciára aztán a nép megszüntette a pusztulás okát, a bűnt. Isten megkönnyörült rajtuk, s nem vezett el Nineve. Sőt, amikor Jónás a maga prófétaivoltának a megsértését látta ebben, és haragudott, hogy Isten nem igazolta az ő jövendőmondásait, akkor meg kellett ismernie azt is, amit most hallunk: legyenek bár jövendőmondások, eltöröltetnek. Mert azok is csak az egésznek a részei, és nem maga a teljes egész. A többi részlettel együtt a szeretet fogja a tökéletesség kötelékébe felvenni. – A keresztyén egyházat, testvéreim, a 11. században, tehát 1100 előtt, VII. Gergely pápa tette a világ urává. Ez a főpap olyan hatalmassá lett, hogy a német-római császár gyalog, a világ előtt megszegyenítetten ment el hozzá a bűnét megbánni Canossába. Nyilvános bűnbánatot kellett ennek a világi hatalmasságnak gyakorolnia az egész világ szeme előtt. És többször járt el így ez a főpap. A maga teológiai ismereteivel, s a belőle következő hatalmával tudta ezt elérni. Így tette a világ első számú hatalmává a keresztyén egyházat. A halálos ágyán mégis bizonytalankodni kezdett, hogy igazságos volt-e, és helyes volt-e, hogy elérte ezt, s ide juttatta az egyházat. Mert sohasem adott helyet a szeretetnek. – Angliának a Lord Protektora, Cromwell Olivér, aki életnek és halálnak lett az urává, annyira, hogy a nép és a főurak egyformán rettegetek tőle, ugyancsak azon tépelődött halála előtt, hogy érdemes volt-e véghez vinnie azt az egész világot megváltoztató mozgalmat, amelyet elindított. Hiszen szeretetlenül rengeteg szenvedést okozott. – Minden erény kiválóság, amely előbbre tudja vinni az életünket, vagy csak úgy tűnik, hogy előbbre vihetné, csak részszerint való. Olyan darabkája a keresztyén emberi életnek, amit egyedül Isten szeretete képes egyetlen tökéletes egységbe összekötni. A részszerint való erények valóban nagyon gépiessé tudnak válni szeretet nélkül. Maguktól hatnak. Olyanokká válnak, mint az embertől függetlenül, elszabadult gépezet, mely nem engedelmeskedik többé alkotójának, s nem szolgálja már az életet, hanem ellene fordul és pusztítja. Ezért olyan lényeges az örökkévaló erénynek, a szeretetnek a mindenkébe való és mindenkébe fölébe való helyezése. Mert a szeretet soha nem válik személytelenné, embertől függetlenné, s ezért mindig csak előre viszi és építi az életet, az emberi közösséget. Sohasem rombolja! Pál apostol ezért mondhatta róla, hogy a tökéletesség kötele!

A továbbiakban arról van szó ebben az Igében, hogy a szeretet Isten tökéletességét mutatja meg nekünk. Mindazt, ami kiváló, ami csak igazságos, jó, rendkívüli, ami csak hasznos, mind-mind összefoglalja, elrendezi, a maga helyére teszi az életünkben azért, hogy az egész tökéletes egységben, hibátlanul és épen álljon előttünk. – Pál apostol két

képet használt szemléltetésül ennek megértésére. Az egyik a gyermeki és a felnőtt gondolkodás közötti különbség, a másik pedig az ember önmagának szemtől-szemben való látása, saját magával való szembekerülése. – A gyermek naivan gondolkodik, gyermekesen. Hiszen csak az élet részleteiben gondolkodik. Gyermeki világa e valós életnek egyetlen kis darabkája, jól ismeri már azt, de azt egy egész világgá tágítja, azonban nem vesz tudomást a valóság többi részéről. A felnőtt ember azonban sokkal több részletét ismeri már a világnak, s tapasztalatai alapján az egészet összefüggésben igyekszik látni. Átfogóan akar látni, távlatból. És már nagyon jól tudja a felnőtt, hogy mi az, amire adni kell, amit komolyan kell venni, mi az, amit csak a maga helyén kell értékelni. Ezért mondjuk életbölcességnek a sokat tapasztalt ember gondolkodását, hiszen nagyon jól tudja, hogy a sok-sok részletigazság mennyire ellentmond egymásnak és mennyire bántja egyik a másikat. A soha el nem fogyó szeretet azonban egységben tudja tartani, és egyetlen egészbe tudja összefogni az élet különböző részleteit, igazságait és értékeit. – Testvéreim, önmagunkat látni Pál apostol szemléltető képe szerint: lehetetlen. Képtelenség magunkat szemtől szemben meglátni, mert nem kerülhetünk magunkon kívül. Csak tükörben láthatjuk magunkat. Pedig nagyon jól tudjuk, hogy a tükör nem mutat valódi képet. Isten Igéje ezért hangsúlyozza: most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre. És ennek megfelelően hangzik, hogy most részszerint van bennünk az ismeret, akkor pedig úgy ismertetünk majd, amint én is megismertettem. Annak ellenére, hogy mi nem tudjuk elképzelni: miképpen nézhetünk önmagunkkal szembe, mégis csak az ilyen elképzelhetetlen önmagunkkal való szembenézés tud egyedül valóságos képet mutatni rólunk. Teljesen hibátlan és tökéletes ismeretet. Ez a szembenézés pedig csak szeretetben lehetséges. – A 60-as években a világhírű svéd filmrendező, Ingmar Bergmann három filmet készített, melyek címei sorjában: Tükör által homályosan, Az úrvacsora, és a harmadik pedig a Csend. Az egész filmsorozat azt mutatta be, hogy az ember mennyire nem képes szembenézni önmagával, és tükör által csak homályosan látva arra a téves következtetésre jut, hogy Isten vagy nincsen, vagy nem törődik az emberrel. Ezért halljuk az igéből is, hogy tükör által csak homályosan látunk, egykor azonban színről színre, mert a szeretetben saját magunkkal nézünk szembe Isten színe előtt. – Sokkal jobb ennek a szemléltető képnek a megértésénél arra gondolnunk, hogy annak idején a betlehemi mezőn tanyázó pásztorok az Isten angyalától megtudott jó hír alapján elindultak és megtalálták a jászolban bepólyálva fekvő kisgyermeket. Akkor belenézhettek a Szeretetbe, önmagukat szemtől szemben láthatták. Ugyanígy nézhetek szembe önmagukkal a napkeleti bölcsek is, s amikor Jézust bemutatták a templomban, akkor Simeon és Anna is! Mert saját magunkkal nézünk szembe, amikor szemtől szemben látjuk Istent, a megjelent szeretetet. Így fogunk látni a szeretet tökéletes kötelékében Istennek az örökkévalóságában. Ott egyszerre világossá válik, hogy most részszerint való volt bennünk az ismeret, de akkor úgy ismertetünk majd, amint mi is megismertettünk. A legtermészetesebb lesz, amit élénk ad Isten igéje: a tökéletesség kötele már most felkínálja nekünk Isten tökéletességét. Egykor pedig azt, hogy Istent lássuk szemtől-szemben. Az ő színről-színre való látása pedig az önmagunk szemtől-szemben való látását fogja jelenteni. Ez a szeretet. Ámen.

Nyisd meg az ő szemeit...!

Alapige: 2Királyok 6,8–17
Bibliailvasás: Márk 10,46–52

Szíria királya újra háborút indított Izráel ellen. A haditanácsban – a titkos szobában – elhatározták a támadás helyét. Megjelöltek egy gyengén védett pontot Izráel földjén. Ez volt az emberi terv.

Isten másképp döntött, áthúzta az emberek tervét. Elizeus által üzent, hogy erősítsék meg annak a bizonyos helynek a védelmét, vigyázzanak magukra „nem egyszer, és nem kétszer...” Izráel királya szót fogadott az Úrnak és vigyázott. Komolyan vette Isten üzenetét. Tudta, hogy nem tréfál az Úr.

A mi „régii ellenségünk” ma is háborúra készül ellenünk és Isten egész népe ellen. Keresi, kutatja életünk gyenge pontjait, ott akarja elindítani támadását.

Jó tudni, hogy Aki azt ígérte, hogy velünk marad minden napon, segít nekünk, segít megerősíteni sebezhető pontjainkat. Azonban magunknak is vigyáznunk kell, Megváltónk parancsa szerint, aki azt mondja ma is: „Vigyázzatok...” (Mk 13,37) Vegyük halálosan komolyan az Úr üzenetét!

Szíria királya, amikor megtudta az izráeliek felvonulását, árulásra gyanakodott. Meg is kérdezte szolgáit, ki tart közülünk Izráel királyával? Íme, mennyi tévedés van gondolatainkban. Igaz a közmondás, „a káros többet vétekezik...” Igen, mert nem látjuk át a dolgok lényegét.

„Nem úgy uram király...” mondja egy szolga a szíriai uralkodónak, „Elizeus az Isten embere jelenti meg Izráel királyának a beszédeket, amiket te a titkos szobádban beszélsz...”

Az Isten emberét a király kihagyta a számításból. Ma is sokan ezt teszik, azért van annyi tévedés és vakvágányra futott élet. Pedig az Isten embere most is itt van köztünk – Szentleke és Igéje által – segít, tanácsol minket. Ne hagyjuk ki Őt számításainkból!

Az Arám király el akarja fogatni Elizeust. Úgy cselekszik, mint a későbbi izráeliták, akik elfogták Jézust. Ilyen az ember, sikertelenségében, dühében Isten ellen támad, az Isten emberét hibáztatja. Pedig a Lélek ellen földi pór harcolhat, de mi ér el? (279. ének)

Amikor megtudta a király, hogy Elizeus Dótánban van, nagy sereget küldött oda, hogy elfogják a prófétát. A hadsereg az éj leple alatt körülvette a várost, várván a reggelt, hogy cselekedjenek. Dótán a Galileából Samáriába vezető út mellett feküdt. (Gen 37,17) Mélyen be kellett nyomulniuk a seregeknek az országba. Bizony sokszor mélyen benyomul az ellenség az életünkbe, készülvén a rontásunkra.

A várost körülzáró szíriai sereget látta meg reggel az Elizeus szolgálója, aki nagyon megrémült és csak jajgatni tudott: „Jaj, jaj édes uram! Mit cselekedjünk?” Milyen ismerős ez a rémület, milyen ismerős szavak! Hányszor mondtuk magunk is és még fogjuk mondani: „Jaj, jaj...” Elizeus nem ijedt meg, nem jajgatott, mert látta Isten segítségét.

A szíriabelieket körülvette egy másik sereg, melyben tüzes lovasok és tüzes szekerek voltak, akiket Isten küldött „emberének” megmentésére. A próféta szolgálója nem látta ezeket, ezért fél. Aki nem látja meg Isten segítségét, az félelemben él.

Elizeus imádkozott szolgálójáért: „Uram nyisd meg szemeit, hogy lásson” „És megnyitá az Úr a szemeit... látta a nagy segítséget, az égi sereget.” Homályos látásunk miatt – bűneink miatt – mi is sokszor vakok vagyunk, nem látjuk Isten segítő hatalmát, csak jajgatunk, panaszkodunk, idegeskedünk. Jaj mi lesz a gyermekemmel, élettársammal,

testvéremmel, egyházzal, népemmel? Mi lesz velünk, kérdezzük számtalanszor? Pedig Isten segítsége nincs messze tőlünk, lehet, hogy már ott van a segítség, csak látásunkkal van a baj. Nézzünk, s nem látunk.

Lépünk Elizeus nyomába, imádkozunk „szolgánkért”, magunkért, szeretteinkért, „Uram nyisd meg szemeit...”, nyisd meg szemeinket.

Bizonytal állítom, hogy Isten meghallgat, megnyitja szemünket, a lelki látásunkat is megadja, mert nem akarja, hogy vakságban éljünk.

Szolgálati időm utolsó éveiben szürkehályog vette el a látásomat annyira, hogy a prédikációm textusait sem tudtam felolvasni. Feleségem olvasta fel helyettem, a templom padjaiban ülőket nem ismertem fel. Nagyon sokat imádkoztunk. Imáinkat az Úr meghallgatta, elvezérelt itthon – nem külföldön – olyan orvoshoz, aki Isten segítségével sikeresen megműtötte mindkét szemem. Ma látok szemüveg nélkül olvasni és járni. Ezzel a testi látással a lelki látásom is megerősödött, naponként látom Isten segítő hatalmát, mellyel körülveszi hegyeinket, életünket. Tapasztalatból buzdítok mindenkit az Elizeus szerinti imádkozásra. „Nyisd meg szemeinket!” Az Újszövetség gyakran tesz említést arról, hogy az Úr megnyitotta a tanítványok szemét. Bizonytal megteszi velünk is.

Egy művész egy darabka márványt kért a kővágóktól. Miért kell ez magának? – kérdezték tőle. Mert egy angyalt látok benne, felelte a művész. Ha Isten hatalma megnyitja szemünket, az ormótlan kőben meglátjuk az angyalt, embertársainkban az Isten küldötét, s rájövünk arra, hogy többen vannak velünk, mint ellenünk... Ámen.

Kováts László

Jézus atyjafiai

Alapige: Lukács 8,19–21

Bibliaolvasás: 2Korinthus 5,17–6,20

Felületes olvasásra úgy tűnik, mintha az Úrnak ez igében hangzó szava tiszteletlenséget és szeretetlenséget tükrözne édesanyja, Mária iránt, s szeretetlenséget testvérei iránt. Ott állott a Jézus szállása előtt az anyja, Mária, a négy testvér: Jakab, Józsué, Simon és Júdás, de a nagy sokaság miatt nem tudtak Jézushoz menni. Valaki meglátta és jelentette Jézusnak, ő pedig felelvén monda nekik: Az én anyám és az én testvéreim ezek, akik az Isten beszédét hallhatják és megcselekszik azt. A világeért sem tiszteletlenség és szeretetlenség van ebben a mondatban. Jézus nagyon tisztelte és szerette édesanyját. Gyermekkorában mindenben engedelmes volt neki. Édesanyjával és tanítványaival volt jelen a kánai menyegzőben. A kereszt égő kínjai között is anyjáról gondoskodott, mikor János apostolra bízta. A testvéreihez való viszonyáról nem ír az evangélium, de egészen bizonyos, hogy ezeket is szerette, hogy a világon a legjobb testvér volt. Akkor hát mit jelent ez a hidegnek tetsző hang, amellyel anyja és testvérei irányában beszél? Rosszul hallanak a füleink, mert e mondat nem testi hozzátartozói iránti hidegségét, hanem minden követői iránt való melegségét fejezi ki.

A mi számunkra azért feltűnőek a Jézus szavai, mert az emberek számára legerősebb kapcsolat a családi kötelék. Mindenki elsőnek tartja családtagjait, az idegenek csak ezek után következnek. Ha valaki pl. munkába, hivatalba, jó kenyérbe juttathat be mást, igyekszik családtagja, rokona számára szerezni meg előbb az állást. Jézus is fontosnak tartotta a családi köteléket, de ő nem a testi családra gondolt, hanem a nagyobb családra: Isten családjára. Isten családjának tagjai azok, akik az Úr beszédét hallgatják és megcse-

lekszik. Ezek Jézusnak családtagjai, úgy hozzátartoznak, mintha anyja és testvérei volnának. Nem elsőbbség a vér szerinti hívő családtagoknál, de azokkal együtt és egyenlő mértékben az Úrhoz tartoznak. Mi még sajnos nem tartunk itt. Mi még nem tekintjük családtagjainknak az ilyeneket, ezért tűnik különösnek a Jézus viselkedése. De ha követői vagyunk, nekünk is el kell jutnunk ide, s akkor majd nem különös, hanem magától értetődő lesz, hogy ha mi hallgatjuk és megcselekedjük Isten beszédét, Jézus atyjafiai vagyunk; ha mások is ezt cselekszik, ők is atyjafiai, de nekünk is atyánkfiai, családtagjaink, hozzánk tartozók, éppen, mint földi családunk tagjai. Úgy fogjuk szeretni és becsülni azokat, akikkel a hit köt össze, mint akikkel a vér kapcsol össze. S a vér szerinti kötelek sem lesz erősebb és fontosabb, mint a hit köteleke.

1. Mi Isten beszédét hallgatjuk. Ezt igazolja a mai vasárnap is, amelyen itt vagyunk a templomban. Hogy megcselekedjünk-e? Erre a kérdésre most nem akarok felelni, most még nem feszegetem a kérdést. Mondjuk, hogy sokat megcselekedtünk belőle. Így Jézus atyjafiai vagyunk. Testi, földi család szempontjából ugyan nem. Jézus más népek volt a fia: a zsidó népek, mi magyarok vagyunk. Jézus más földrészen élt: Ázsiában, mi Európa közepén élünk. Jézus ezelőtt 2000 évvel élt itt, ennyi idő alatt test szerint való atyafisága ki is veszett, mi most élünk. Tehát vér szerint nem lehetünk rokonok vele. De, mint Isten családjának tagjai, rokonai vagyunk, sőt többek, mint rokonai: testvérei.

A család egy házban él: nagyszülők, szülők, gyermekek, esetleg más közeli rokonok. Mi is egy házban élünk Jézussal: az anyaszentegyházban. S ezt nem mi találtuk ki, Jézus mondja: imé, én ti veletek vagyok minden napon. Ahol ketten, vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok én közöttük. Azért van egyház, templom, igehirdetés, úrvacsora és minden, mert velünk van. Ha nem lenne velünk, mindez nem lenne. – A családtagok a család fenntartásáért és erősítéséért dolgoznak. Így van e nagy családban is. Jézus érettünk dolgozik. Érettünk végezte el a legnagyobb munkát, a kereszten való elégtételt, most pedig egyfelől az Atya előtt közbenjár érettünk, másfelől Szentleke és igéje által kormányoz bennünket, és a nekünk szerzett váltságban oltalmaz és megtart. Mi is Jézusunkért dolgozunk, illetve kellene, hogy dolgozzunk. Ha így teszünk, jó atyjafiai vagyunk, ha nem teszünk így, rosszak.

Különösképpen kifejezésre jut ez az egy házban élő család itt a templomban, az istentiszteleten, de még inkább az úrvacsorában. Akik itt vagyunk, mind egyformán részesülünk az igében. A kenyér, amelyet megszegünk, a hálaadásnak pohara, amelyet megáldunk a Krisztus testével és vérével való közösségünk. „Jézus a fő, mi tagok – és általa boldogok” a családban.

A családtagok örvendeznek és bánkódnak egymásért. Mennyi öröme van a szülőnek jó gyermeke előrehaladásában, megelégedett életében. Mennyire örvend a gyermek, ha szülőjének békés, megelégedett öregsége van s különösen, ha ehhez hozzá tud járulni, ha szülőjét megsegítheti valamivel. Mennyi fájdalmat okoz a szülőnek gyermeke fájdalma, szenvedése, vagy bűne. A gyermeknek is fájdalom, mikor látja, hogy apjának, anyjának vagy testvéreinek rosszul van dolga. Jézus is örvend és bánkódik miattunk. Ha hallgatjuk és megtartjuk Isten beszédét – örvend. Ha vidámak és megelégedettek vagyunk, – örvend. De bánkódik, ha olyant lát bennünk, amit nem szeret. Szenvadásunk láttán is bánkódik. – Vajon mi tudunk-e örvendeni és bánkódni Jézusért? Örvendünk-e, ha látjuk, hogy sokan vannak, akik Isten beszédét hallgatva és megcselekedve követik őt? Bánkódunk-e, ha látjuk, hogy sokan nem teszik ezt. Örvendünk-e a magunk hitének és hűségének? Bánkódunk-e közönyösségünk, hűtlenségünk és bűneink miatt? Csak, ha e kérdésekre igennel tudunk felelni, vagyunk jó keresztyének, jó testvérek Jézussal.

A családtagok segítik egymást. Ha valakinek jószívű, szolgálatrakész családtagjai – pl. gyermekei – vannak, sokkal könnyebb az élete, mint annak, akinek nincs senkije,

vagy akinek a hozzátartozói széthúzóak, lusták, engedetlenek vagy betegek. – Jézusról el lehet mondani, hogy családjának tagjait sokat segíti, állandóan segíti. Nagy segítség a bűn ellen. Ha nem lenne, bűneink rég tönkre tettek volna, így is támadnak, rontanak, de e küzdelemben nem vagyunk magunkra. Segít, hogy e lelki tusakodásban szilárdan ellenállhassunk és meg ne győztesse minket végére teljes diadalt veszünk. – Segítséget ad a hitben és a kegyes életben. Hív, hogy jöjjenek énhozzám mindnyájan. Figyelmeztet: kövess engem, ne félj, csak higgy, legyetek tökéletesek. Ezek a szavak a hitetlenek nem érnek semmit, de nekünk hívőknek sokat érnek, mert erőt és indítást adnak, hogy így is tegyünk. – A mindennapi élet harcában is segítséget ad. Kenyeret, vigasztalást, gyógyulást és erőt nemcsak akkor adott, amikor testben a földön járt, követőinek sokszor most is ad. – Hát mi hogyan segítsünk neki? Nincs rászorulva segítségünkre – ez nyilvánvaló! De mégis örvend, ha nagy munkájában segítségére vagyunk. E nagy munka, hogy a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig gyűjti igéje és Szentlelke által az ő örök életre elválasztott seregét. S ha e munkájában mi is teszünk valamit, ha tovább adjuk szavát, ha fáradunk érte, ha áldozunk ügye előbbrevitelére, – szívesen fogadja s dicsér. A hű, jó keresztyének nem is tudnak meglenni úgy, hogy Jézusnak ne segítsenek. Valami belső tűz égeti és hajítja, hogy segítsenek neki. Aki azonban nem tesz így, aki közönyösen nézi, hogy Jézus dolgozik, de ő a kis ujját sem mozdítja érte, rossz keresztyén, nem is keresztyén, nem családtag az Úrral.

A családtagok a házon kívül is jót mondanak egymásról. Jézus is jót mond rólunk Isten előtt: Atyám bocsáss meg nekik, Atyám, szeresd őket, Atyám tégy jót velük. – Mi vajon mit mondunk Jézusról az emberek előtt? Háromféle beszéd lehetséges. Illetve lehet hallgatni és semmit sem mondani róla, és kétféleképpen beszélni. Lekicsinyelni és szidalmazni, vagy dicsérni. Nyilvánvaló, hogy Jézus ez utóbbinak örvend. Ha valaki közönyösségből, vagy gyávaságból semmit sem mond róla, már fáj neki és rossz néven veszi. De harag tölti el azok ellen, akik káromolják és szidalmazzák. Az ilyeneket nem is tekinti atyjafiainak. Te ebből csak egyet tanulj meg: ha atyjafia akarsz lenni, ha azt akarsz, hogy jó szót szóljon érted Atyja előtt, te is tégy vallást róla és dicséred az emberek előtt.

2. Mária és a többiek, akik azon a napon Jézushoz jöttek, vér szerint voltak családtagok Jézussal. De Isten családja szempontjából is, lélek szerint is egy családot alkottak. Lehet, hogy e szempontból volt fogyatékoság is bennük, de nem hihető, hogy Jézus anyját, vagy testvéreit kizárta volna a mennyek országából.

Jézus szerte járt az országban. Isten evangéliumát hirdette és mindenkivel jót cselekedett. Bizonyára, sokszor hazament látogatóba. De ez alkalommal már hosszú ideje nem volt otthon. Édesanyja és testvérei látni kívánták. Nem lehet ezen csodálkozni, minden anya, és a legtöbb testvér ilyen. Ma is távollevő, mondjuk, katona fiút, hogy kívánja látni az otthoni család. Felkerekedtek hát és elmentek Jézushoz. De nem tudtak hozzá jutni, olyan sokan álltak a ház bejáratánál és hallgatták Jézus tanítását, hogy lehetetlenség volt a nagy tömegben átalvergődniük. Ők abban a pillanatban nem arra gondoltak, hogy milyen jó, hogy Jézust ilyen sokan hallgatják, hanem, hogy milyen rossz, hogy nem juthatnak hozzá. A csalódáshoz hozzájárult Jézus hűvösnek tetsző kijelentése is. De később csak Jézushoz jutottak, minden félreértést kiküszöböltek és boldogan örvendeztek egymásnak.

A legtöbb hívő nincs állandóan együtt Jézussal. Elfoglal az élet gondja, a feladatok sokasága és a világ, s bizony el kell ismerjünk, hogy sokszor rá sem gondolunk. De aztán rágondolunk és hozzámegyünk. Vagy úgy, hogy eljövünk ide a templomba, vagy úgy, hogy otthon törődünk vele s foglalkozunk dolgaival. Minket nem hallgatóinak sokasága nem enged hozzá. Bár így lenne. Bár olyan sokan jönnének templomba, hogy egyrészt

ne is férne be. De ez ritkán fordul elő. Egy-egy esetet azért mégis lehet hallani, hogy pl. 1961 húsvétján Désen nem fértek be a templombajövők s a kinmaradtak csak akkor mehettek be úrvacsorát venni, mikor a bentiek közül kijöttek. De mondom, ez nagyon ritka. Hanem minket az élet harcát harcoló emberek választanak el tőle. Sokan vannak. Az egyik azt mondja: végezd a munkádat, a másik: élvezd az életet, a másik: ne vesztgesd az idődet, még másik: nincs hasznod belőle. – S így bizony sokszor nem jutunk el hozzá. Elindulunk és más helyen kötünk ki. De ha atyjafiai vagyunk, végül mégis hozzájutunk. – Nincs megírva Jézus és Mária, illetve a testvérek találkozósa. Biztosra veszem, hogy Jézus felkelt, a tömegben szelíden utat csinált: kérlek, engedjétek hozzám édesanyámat és testvéreimet. Szeretettel megölelte, megcsókolta őket, bevitte a házba, leültette őket, s a sokaság elmenetele után szívbeli örömmel örvendeztek egymásnak.

Nekünk is csinál utat, alkalmat és lehetőséget ad, s ha rokonai vagyunk, melléje kerülünk. Valaki sokáig nem gondolt rá, nem jött hozzá, de egy szép tavaszi, vagy nyári vasárnapon, a harangszó szívébe hatolt, meghallotta hívását, eljött, megtalálta. Jézus csinált utat. – Valaki nem törődött vele, de egy napon Jézus valami veszedelemből szabadította meg, eljött hálát adni s attól kezdve jött máskor is. Jézus csinált utat. De más utakat is csinál. Út volt a húsvét és minden más ünnep, út a gyermeked konfirmálása, út a mások példája, vagy hívogató szava. Vannak utak, csak meg kell találni. S aki akarja, meg is fogja találni, csak az nem találja meg, aki nem akarja. S ha megtaláljuk, melléje kerülünk. Ma is megtaláltuk és melléje kerültünk.

Most egyelőre itt a földön érkezünk Jézushoz s úgy vagyunk mellette, hogy csak ő lát bennünket, mi nem látjuk őt, csak hisszük. De fontos, hogy így megérkezzünk Jézushoz és mellette legyünk. Mert ha így van, elkövetkezik az az idő, mikor oda érkezünk meg hozzá, amikor hazaérkezünk és szemtől-szembe meglátjuk őt. Akkor majd angyal jelenti az idvezült lelkek sokasága között levő Úrnak: a te atyádfiai kinn állnak, téged akarván látni. Tudjuk, hogy akkor is felkel majd, utat csinál számunkra magához, megcsókol, mint hozzáérkező, hazaérkező atyjafiait, helyet ad számunkra maga mellett és maga mellett tart örökkön-örökké.

Nem az anyja és testvérei iránt való közönyösségét, vagy éppen szeretetlenségét mutatja ez az ige, hanem égő szeretetét mindazok iránt, akik hallgatják Isten beszédét és megcselekszik azt. Ámen.

Mark Twain

Így meg tudnak változni

Egyszer egy 17 éves fiú ment Mark Twainhez és így szólt:

– Nem értjük meg egymást apámmal. Minden nap csak harc és küzdelem. Olyan visszamaradott, semmi érzéke nincs a modern eszmék iránt. Mit tehetek? Én elfutok a házából.

Mark Twain ezt válaszolta:

– Fiatal barátom. Megértem Önt. Mikor 17 éves voltam, apám éppen ilyen képezhetetlen volt. Türelmem sem volt hozzá. De legyen türelmesebb az ilyen öregekkel szemben. Kicsit lassan fejlődnek. Mire 27 éves lettem, az apám is sokra jutott. Már egészen kellemesen el lehetett vele beszélgetni.

És mit mondjak önnek? Most 37 éves vagyok és – akár hiszi, akár nem –, ha nem jutok ötről a hatra, akkor az én idős apámhoz fordulok tanácsért. Hát így képesek ők megváltozni.

Anyák napi prédikáció

Csikai Kálmán

Anyai szeretet

Alapige: 1Korinthus 13,7,8a
Bibliolvasás: 1Korinthus 13

Május első vasárnapja az anyák napja: az anyai szeretet megünneplése. Ezen a vasárnapon mi is ünnepéllyel, s a templomi igehirdetéssel emlékezzünk, gondoljunk édesanyánkra, – aki közöttünk van, akivel együtt élünk, vagy aki már elköltözött erről a világról az Örökkévalóságba. Emlékezzünk az édesanyákra, nem azért, hogy aztán egész esztendőben megfélekedjünk róluk, hanem hogy az édesanyák iránt még nagyobb szeretetre, még több hála buzdítsa bennünket minden ilyen ünnepi alkalom.

Az igazi szeretet megismerésére, szívünkbe zárására s érte való hálaadásra, a szeretet dicséretének igéjére hadd tanítsa bennünket az édesanyák példája.

A szeretet mindent elfedez, mondja az ige s példázza sok-sok áldott lelkű édesanya élete. Emberek közül senki sem ismer bennünket úgy, különösen gyermekkorban – mint az édesanyánk. Ismeri testi és lelki gyöngeségünket, fogyatékoságunkat. De ő nem az ítélkezés, hanem a szeretet szemével lát minket. Emlékezzünk csak azokra a jelentéktelen apróságokra, amelyek oly sok szomorúságot és könnyet okoztak nekünk, a gyermekkori bántalmakra, melyek értek, s melyekkel mi sebezünk másokat: a csúfolódásokra. Iskolatársaink, játszópajtások, különösen a nálunknál idősebbek mennyi hibát találtak bennünk – méltán, vagy méltatlanul. Beszédmodorunk, viselkedésünk, ruházatunk s más effélék miatt mennyiszor kicsúfoltak, megbántottak. Játékainkat, gyermeki nagy akarásainkat hányszor kinevették, és mi is a másokét... Gondoljunk csak ebből a szempontból az édesanyánkra... Ő is a hibát, félszegséget, sikertelenséget látta, kereste bennünk és munkáinkban? Kipellengérezte, elhíresztelte azokat? – Hányszor észrevettük, hogy még édesapánk előtt is takargatta, ő előtte is elfedezte, méginkább idegenek előtt; hát még hányszor nem vettük észre, hogy miként fedezte el, tette jóvá az édesanya szeretete a mi életünknek sok gyarlóságát.

Mi adja ehhez és a szeretet többi nagy parancsának teljesítéséhez az erőt? Az, hogy az igazi *szeretet mindent hiszen* (nem hiszékenységről, elámíthatóságról beszél az ige), hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni, de lehetetlen embereket is boldogítani. Éppen azért tudnak nagyon szeretni az édesanyák, mert erősebb a hitük és több az imádságuk. Nézzünk csak szét a templomokban, általában mindig több az asszony, mint a férfi, s éppen fordítva van a korcsmákban és a börtönökben, ahol mindig több a férfi, mint a nő. De csak azoknak az édesanyáknak igazán elfedező, remélő, tűrő és el nem fogyó a szeretete, akik hitükkel Istenben élnek s a maguk üres emberi szívét az Istennek adják át, hogy Ő töltsen meg újból és újból, Ő táplálja állandóan, Aki maga a szeretet.

A legenda beszéli el, hogy Jézust mikor megfeszíteni vitték, látva szenvedését egy buzgó lelkű asszony, kendővel letörölte a szenvedő Jézus verítékét. S csodálatosan, kitörülhetetlenül, belerajzolódva ott maradt Jézus arcképe Szent Veronika kendőjén. Az élet bizonyossága arról beszél, hogy nem legendabeli kendőn, hanem a *hívő édesanyák* arcán kirajzolódik Jézus egy-egy vonása. – A Szent Írás bizonyossága szerint az asszonyok hűséges hallgatói voltak Jézusnak s gyermekeiket is elvitték hozzá, s nemcsak akkor voltak Vele, amikor tanításainak drága gyöngyeit osztogatta szét, hanem a Golgotán, amikor

keresztre feszítették Jézust, ott álltak a kereszthez alatt s látták a megfeszített Urat. Húsvét hajnalán az asszonyok tapasztalták meg először: hogy Jézus él... Ma is sokkal inkább a nők, az asszonyok arcára rajzolódik Jézus követőinek tanítványi vonása: a hívő szeretet, a szeretet, amelyet az Istenben való hit táplál.

A szeretet mindent remél. Attól kezdve, hogy az anyaságot jelentő élet megdobban a szíve alatt, mennyire a reménység vezeti, tartja az édesanyákat. Még meg sem értünk erre a világra, édesanyánk szeretete már körülvevett bennünket a reménység szálaival. Aztán a síró, nyugós gyermekben a reménység szemével már mennyi minden szépet, kedveset látott. Életünknek egy-egy döntőbb fordulató útszakaszánál az édesanya szeretetének reménysége világított csupán. Hány család az anyagi és lelki válságokon azért tudott átjutni veszteség nélkül, mert az édesanya még ott is, akkor is mindent remélt, amikor minden hiábavalónak látszott s ez a reménység volt az erőforrás.

Ismertem egy fiatal édesanyát. Az Isten akarata nagy keresztet tett a vállára első gyermekében, aki olyan szervi rendellenességgel született, hogy semmiféle emberi tudománnyal nem lehetett segíteni rajta. Gyógyíthatatlan betegsége alatt a kis gyermek feje folyton nőtt elképzeltetlenül, ijesztően nagyra. Szinte félelmes volt a kis szerencsétlen, magával tarthatatlan élet. Senki sem bízott az életbenmaradásában. Senkinek nem jelentett örömet. Csak egy valaki nézegette, dédelgette, várta, remélte a gyógyulást, csak egy valaki nem irtózott tőle, csak egy valaki szerette: az édesanyja. A gyógyíthatatlan beteg nyomorék-otthonba kellett volna vinni, de nem engedte az édesanya mindaddig, amíg a halál angyala el nem jött érte... – Mikor már senki sem merte föltételezni egy-egy gyógyíthatatlan betegnek a gyógyulását, bűnbe, bajba keveredettek a kimenekedését, mikor minden ellentmondott és lehetetlent kiáltott, hány családban az édesanya szeretete még mindig erőt adó, mindent remélő hatalom volt.

A szeretet mindent eltűr, hirdeti az ige, mert a szeretet erejét, nagyságát az méri le, hogy mennyi áldozatra képes. A türelem, bántódásoknak, terheknek az elhordozása éppen ezért egyik próbaköve a szeretetnek. S kinek a szeretete állja ki legjobban ezt a próbát, ha nem az édesanyaké? Mennyi türelem kellett ahhoz, hogy bennünket fölnevelt, idáig vezetett az édesanyánk. Egészséges állapotunkban is mennyi baj volt velünk! Gyermekkori apró nyugóskodések, akaratoskodásokban kellemetlenkedő szeszélyes kívánságaink, válogatásaink, engedetlenségünk de sok gondot okozott az édesanyáknak, amikről homlokuk s arcuk barázdái beszélnek. Gyermekkori betegségeinken, későbbi bajainkon az édesanya türelme sokszor átsegített. De nemcsak a gyermekért való munkában, vagy a gyermek betegágyánál látszik az édesanya türelme. Az teszi igazán próbára az édesanya szeretetét, türelmét, amikor a durva, züllésnek indult gyermek hálátlanságával, szeretetlenségével naponként megbántja szóval, szitokkal s cselekedeteivel, és ő mindezt jóval legyőzi.

Az édesanya tűrő, türelmes szeretete indítson bennünket is iránta, szülők iránti szeretetre, hogy elaggott korukban, amikor az édesanya gondot, terhet, vagy öregsége második gyermekkorával talán kellemetlenséget okoz nekünk, bennünket is az ige irányítson: a szeretet mindent eltűr.

Gyulai Pál a három árváról szóló kedves, jól ismert versében a költészet szavaival mondja el az Igének utolsó üzenetét: *a szeretet soha el nem fogy.* (Ha szükségesnek látjuk, elmondjuk a vers tartalmát.) Ebben a világban a mi földi értékeinknek az a látszólagos törvénye, hogy annál inkább fogynak, minél inkább osztogatjuk. A lelki kincsek törvénye, hogy akkor fogynak el, akkor semmisülnek meg, ha nagyon magunknak akarjuk megtartani. Aki azt képzei, hogy nagy szeretet van szívében, de sohasem éreztetni másval, nem árasztja ki másra szolgálatkészségben, megbocsátásban, türelemben, segítségben, az megcsalja magát: önző, rideg, üres lelkű, még ha ellenkezőt képzei is magáról.

A szeretet annál erősebb, minél több szívbe nyújtja le gyökerét ez a csodafa. Az édesanya szeretetének az adja a legszebb fényét, legragyogóbb értékét, hogy soha el nem fogy. Éppen azért marad meg, mert mindig osztogatja. Nem fogy el a gyermekért való munkában, a gyermeke miatti gondban, bánatban. Mindez inkább erősíti, táplálja.

Nem ismertek olyan embert, leányt, legényt, aki a mai emberi ítéletünk szerint szeretetre nem érdemes, aki szégyene a családnak, társadalomnak, akit mindenki megvet?... Egy valaki mégis szereti: az édesanya. Vagy éppen azért lett olyanná, mert nem volt mellette sohasem igazán szerető lélek. Amint Szabolcska Mihály írja:

Mikor egy-egy romlott, semmi embert láttok,

Aki magának is, másnak is csak átok,

Akinek sohsincs egy tiszta indulatja,

Sirassátok meg szegényt, mert nem volt édesanyja...

Erkölcseileg, lelkileg akármilyen mélyre zuhan is valaki, akármilyen kitesztelt is, ha van édesanyja, annak a szeretete utána ér. Éppen ez az el nem fogyó szeretet emelt föl már sok elbukott lelket – vitt vissza az Istenhez is – mert az édesanya el nem fogyó szeretetén keresztül megismerték az Isten örök nagy szeretetét.

A szeretet soha el nem fogy nemcsak az élet rendkívüli bajaiban, bűneiben tűnik ki, hanem nyilvánvaló ez mindannyiunk életének megszokott természetességében is. A legjobb, leghálásabb fiú, leány, aki haláláig szeretettel veszi körül a szülőit, valamit mindig veszít a szülők iránti szeretetéből attól kezdve, amikor önálló családi életet kezd, amikor a maga szárnyára kel. Talán nem is tud róla, de a legjobb gyermekből is kevesebb jut attól kezdve a szülőknek, mikor hitvestársat talál. Valahogy mintha megoszlaná a szeretet, ha nem is az érzésben, hanem a körülmények folytán is. Ritkábban látja a szülőt, az édesanyját, ritkábban gondol rá – még akkor is, ha nem sodorja el az élet más, messze tájakra. De az édesanya szeretete akkor sem fogy el, akkor is, sőt annál inkább körülveszi fiát, lányát aggódó, gondoskodó, segítő szeretetével. Sok mindent elveszíthetünk, sok mindent elvehetnek tőlünk mások, elhidegülhetnek jó barátok, ismerősök, de az édesanya szeretete elkísér ebben a világban.

A szeretet mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr, a szeretet soha el nem fogy... nagy fénylő ékességek ezek, amelyek a szeretet ragyogását, értékét adják. Az emberek között kinek a szeretete ilyen tökéletes? Nincs meg hiánytalanul, csorbítatlanul senkiben, még az édesanyákban sem. De amikor halljuk ezt az Igét, amikor az igazi szeretet drágakövének ezt az áldott fényességét nézzük s keressük, kibem van legtöbb, legnagyobb értékű az ilyen szeretetből... akkor megjelenik előttünk valaki, ezen a földön, vagy már az örökkévaló másik hazában élő tekintetével; fényesség sugárzik le róla, halványabban, vagy ragyogóbban, a mindent elfedező, hívó, remélő, tűrő, el nem fogyó szeretet sugarai, ráismerünk: ez az *édesanya* arca... Boldog lélek vagy kicsi, vagy nagy gyermek, ha ráismeresz, ha ráismerhetsz ezekre a vonásokra egy áldott arcban s szeretettel, örömmel szakad föl a hála szívedből: áldott az Isten, hogy mindent elfedező, mindent hívó, mindent remélő, mindent eltűrő, soha el nem fogyó szeretet sugárzik rám egy arcból, szívből, életből: aki az *én* édesanyám.

Prédikáció mennybemenetel ünnepére

M. Nagy Ottó

Keressétek az odafelvalókat!

Alapige: Kolossé 3,1–4

Bibliolvasás: Apostolok Cselekedetei 1,1–11

Krisztus mennybemenetelének ünnepe felfelé emeli a tekintetünket. Ebből a világból, a mi világunkból Isten világába. A megszokott s talán meg is unt életből tekintünk Isten rejtett, örökkévaló élete felé. Ennyivel azonban nem elégedhetünk meg. Nem elég egy pillantást vetnünk Isten világa felé. Életcélunkká kell lennie annak, hogy keressük azt, ami Isten örök világához tartozik. Nem boldog szemlélődés vár reánk, hanem meg nem szűnő keresés és kitartó küzdelem az odafelvalókért. Nem a mi életünk hódít meg egy új, eddig még ismeretlen területet, hanem ellenkezőleg: mi hódolunk Isten hatalma és céljai előtt. A földiek szolgálatát felváltja életünkben az örökkévalók szolgálata.

1. Mi, testvéreim, nem úgy születünk, hogy felfelé nézzünk. Magunk körül nézünk. Van ott bőven látni- és keresnivaló. Keressük azt, aminek szükségét érezzük, vagy ami jól esik nekünk. Csillapítani akarjuk éhségünket és szomjúságunkat, keressük az ételt és italt. Pihenésre vágyunk, keressük a helyet, ahol pihenhetünk. Minél jobban kibontakozik életünk, annál több igény jelentkezik benne és annál többet kell kielégítenünk. Keresnünk kell a kielégítést. A testi igények felett jelentkeznek a lelki igények. Egyre bonyolultabbá és áttekinthetlenebbé, egyre nyugtalanabbá és fárasztóbbá válik a keresés. De ennek a keresésnek, akármilyen irányú is, közös jellemvonása, hogy földiekre vonatkozik. Itt a földön van az étel, az ital, a pihenőhely, a megélhetés, a családi otthon, az irodalom vagy tudomány, amit mi keressünk. Itt van mindaz, amit meg akarunk találni, sőt birtokunkba akarunk keríteni, ha kell küzdelem árán is. Az, amit mi rendszerint életnek nevezünk, földi tényezőkhöz van kötve és azoktól függ. Ezt az életet csak úgy biztosíthatjuk – ez az általános felfogás –, ha megkeressük és megszerezünk mindazt, amire ennek szüksége van. Keressétek a földieket és törekedjétek a földiek után! – Ez ennek a világnak a jelszava.

2. Isten igéje arra kényszerít, hogy szakítsunk ezzel a felfogással. Minket kényszerít, akik Jézus Krisztushoz tartozunk. Aki Krisztusé, az nagy átalakuláson megy keresztül. Miben áll ez az átalakulás? Egyénileg meg kell tennie azt az utat, amit maga Krisztus tett meg. Krisztussal meg kell halnia, mint ahogy Krisztus meghalt a kereszten érettünk. Krisztussal fel kell támadnia, mint ahogy ő diadalt vett a halál felett húsvétkor. Krisztussal el kell rejtetnie életünknek, amint Krisztus láthatatlanul uralkodik Isten világában. Végül ígéret szerint Krisztussal megjelenünk az Ő megjelenésekor, osztozva az Ő dicsőségében.

Ez az átalakulás Krisztus ajándéka a mi életünk számára. Így lesz ő a mi életünkkel. De ugyanakkor megköveteli tőlünk, hogy levonjuk e változásnak minden következményét. Keressük az odafelvalókat és törekedjünk azok szolgálatára. Ami az átalakulás előtt életünk célja volt, az többé nem lehet célunk. Küzdelmünk és törekvésünk a Krisztus szerint való életért folyik, nem azért tehát, amit mi addig életnek tartottunk.

3. A te feladatod az, testvérem, hogy, keressed az odafelvalókat. Győzzed le mindazt, ami ebben akadályoz. Az a Krisztus, aki belső átalakuláson vitt keresztül, erőd lesz ebben a harcban is. Nagy a vonzó erejük a földi dolgoknak, egészen magukhoz lánccol-

nak. De Krisztus ereje nagyobb. Kiolthatja a földi dolgok keresésének lázát szívedben és felgyújthatja a másik tüzet, a Lélek tüztét, hogy tudd keresni az odafelvalókat. Legyen világos előtted, hogy ez fordulatot jelent életedben. Amit eddig kerestél, azt többet nem keresed. Amivel pedig eddig nem törődtél, azt keresed lelked minden érdeklődésével és életed minden energiájával. Keresed úgy, ahogy keresni kell. Hozzáillő módon és eszközökkel, csak éppen a buzgóság nem változhatik. Keresed félelem nélkül. Nem nyugtalankodsz amiatt, hogy hát mi lesz akkor a földiekkel. Bízol Krisztus ígéretében, hogy aki először keresi Isten országát és annak igazságát, annak, mintegy ráadásul minden egyéb megadatik. Boldog örömmel tapasztalod, hogy a Krisztus tápláléka több, mint a testi táplálék, az odafelvaló nyugalom áldottabb, mint a földi pihenés és Isten kincsei mérhetetlenül felülmúlják a föld minden kincsét. Keresel és megtalálsz, amit keresel. Egyre gazdagodsz, egyre újabb területeit és értékeit ismered és szerzed meg Isten odafelvaló világának.

4. A keresett és megtalált kincseket birtokba kell venni. Ennek ára van. Fáradságot kívánó céltudatos törekvés és küzdelem. Ezt a küzdelmet három vonalon kell megvívnod.

Az első front, ahol harcolnod kell, a magad élete. Magaddal kell állandóan küzdened. Kísértések ostromolnak. Amit nagyon megszoktál, megszeretted a földön, vissza akar rántani. Kételyek merülnek fel benned, hogy érdemes-e kockára tenni a láthatatlannért, az odafelvalókért a kézzelfogható értékeket. Felfelé tekintő szemeid elfáradnak és ismét kezdesz lefelé nézni. Neked nem szabad abbahagynod a harcot. Nemet kell mondanod a kísértésekre és szembe kell nézned a kételyekkel. Nem rólad van szó, Istenről és az ő világáról. Nem magadban bízol, hanem Krisztusban.

A második front, ahol harcolnod kell, a környezeted, a világ. Jól tudod azt, hogy ebben a világban olyan elenyészően kevés az igazán krisztusi. A világ a földiekért él és harcol. Nem segít, sőt akadályoz abban, hogy az odafelvalókat keresd. Sohasem lesz tehát, hiába várod, olyan a környezeted, amelyik segít keresésedben. Neked mindig az ár ellen kell úsznod, amikor az odafelvalókat keresed. Számíthatsz gúnyra, szidalmakra, szenvedésekre, keresztre, azért, mert bátorságod van törődni Isten kincseivel. Mindazok, akik valaha az odafelvalókat keresték, hasonlóképpen szenvedtek. De kitartottak. Vállalták a harcot. Vállald te is, Testvérem, és harcold meg becsülettel!

A legnehezebb része harcodnak még ezentúl vár reád. Nem önmagunk és nem a világ a mi legnehezebb ellenfelünk, hanem a mi ősi ellenségünk. Az a láthatatlan hatalom, aki a kezében akar tartani mindnyájunkat, téged és engem is. Romboló és lázadó céljait akarja szolgáltatni velünk. Nem elégszik meg azzal, hogy a földiekhez köt, hanem le akarja rombolni bennünk az odafelvalókban vetett hitet is. Nem érezted, amikor hozzád lopakodott rettenetes gondolataival, hogy megfertőzzön? Nem látod, hogy mit visz végbe azokkal, akiket sikerült elragadnia Istentől? Vele szemben kell a legszilárdabban megállanod és harcolnod minden erőddel. Hidd el, hogy nem egyedül harcolsz. Az odafelvaló világ Úra harcol érted és veled.

5. Az ünnep elmúlik, de maradjon meg üzenete: Keressétek az odafelvalókat! Legyen életed célja. Szentelje meg mindennapodat és készítsen arra a dicsőségre, amelyben nincs keresés és küzdelem, csak megtalálás és győzelem.

Megjelent a *Tied a dicséret* c. kötetben.

Prédikációsorozat pünkösd nagyhetére a Róma 8. fejezete alapján

Lőrincz István
Marosvásárhely – Alsóváros

Nem a szolgaság lelkét kaptátok...

Alapige: Róma 8,15a

Hétfő

Ezen a nagyhéten Isten Szentlelkének a munkájával fogunk foglalkozni, mégpedig úgy, ahogyan azt a Római levél 8. fejezetében találjuk. Ez az egész rész szerves összefüggésben van egymással. Sokféle munkáról van szó, de mindig ugyanaz a Lélek áll e munkák mögött. A Szentléleknek tulajdonképpen egyetlen nagy célja van az életünkben: az Atya dicsőítése, ez pedig két részből áll: az egyik az, hogy az emberek üdvösségre jutnak, a másik pedig az, hogy a Szentlélek munkája az egyes embernek az életében nyilvánvalóvá lesz.

Mi a 15-ik verssel kezdjük, de a Lélek munkájáról már jóval előbb szó esik ebben a fejezetben. Már a 4-ik versben arról olvasunk, hogy szöges ellentétben áll egymással a Lélek szerint való járás és a test szerint való járás. A 14. vers pedig a Lélek vezetéséről szól. Tulajdonképpen erről lehet felismerni Isten gyermekeit. Az ő életük elképzelhetetlen a Lélek vezetése nélkül.

Ebben az igében nagyon hangsúlyos a „kaptátok” szó. A keresztyén ember az, aki kapott valamit Istentől. Ő egy megajándékozott ember. Hogyan részesült ebben az ajándékban? Hit által. Először is kaptátok a megigazulást, mondja Pál. Ez azt jelenti, hogy Isten minket minden érdemünk nélkül, sőt minden bűneink ellenére Krisztus által megigazított. Nekünk tulajdonította Krisztus igazságát és szentségét. Nekünk ezért semmit sem kellett tennünk, csak hálás szívvel el kellett fogadnunk.

De ha ezt elfogadtuk, ha Isten Szentlelke bennünk lakozik, akkor nem fog tétlenkedni bennünk. Mit munkál ki bennünk? Azt, hogy már nem szolgák leszünk, hanem fiak. Az eredeti szót, ami itt szerepel az örökbefogadás szavával, az adopcio szóval lehetne fordítani. Ezt a gyakorlatot mi mindnyájan ismerjük. Ha egy házaspárnak nincs saját gyermeke, akkor egy árvaházból vagy egy nehéz helyzetű családtól örökbe fogad egy gyermeket. Biológiaiilag semmi közük sincs egymáshoz, az örökbe fogadott gyermekhez, de törvény szerint a gyermektelen szülő a saját nevére veszi a gyermeket. A törvény előtt ő lesz a gyermek szülője, a gyermek is rendes gyermekükké válik, pont olyan jogokkal és kötelességekkel, amilyenekkel a szülők és gyermekek is rendelkeznek. Jó esetben a viszony is pontosan olyan szeretető, gondoskodó, ragaszkodó viszony, mintha biológiaiilag is az ő gyermekük lenne. A hívő ember épp így örökbefogadott, adoptált, mint az árva gyermek. Miért volt szükség erre? Hát mi nem Isten gyermekeiként születtünk erre a világra? Nem! Csak Ádám és Éva volt „születésekor” is Isten gyermeke. A bűn által megromlott az Isten–ember viszony, mi a fiúságot elveszítettük. Jézus Krisztus azért jött, azért szenvedett, hogy ezt a viszonyt helyreállítsa. Ő elhordozta a mi engedetlenségünk büntetését. Mi érette fogadtunk Isten gyermekeivé, érette kapjuk vissza a gyermeki státust.

Ahol ez megtörtént, ott óriási változás áll be. Mint ahogy óriási változás áll be annak a gyermeknek az életében is, aki még egyik nap hanyódik valahol, lehet, hogy épp az utcán, rongyokban jár és éheznek, másnap pedig már egy szerető szívű házaspár gondosko-

dó szeretete veszi körül. Az örökbefogadás teljességgel megváltoztatja egy gyermeknek az életét. A változást ez az ige úgy írja le, hogy már nem a félelem lesz életének a meghatározója. Nem kell félnie. Hogyan is van ez? Hisz a Szentírás más helyein arról van szó, hogy félelemmel és rettegéssel kell üdvösségünket véghezvinnünk. Ez egy más félelem, ez a bűntől való félelem, ami az Isten félelméből következik. Ez a félelem ott kell hogy legyen és ott kell hogy maradjon. Jaj, nehogy vétkezzem, jaj, nehogy felelőtlen legyek! Egy sofőr, ha beül a volánhoz, nem kell félnen és reszkessen, de ott kell legyen a felelősség: jaj, nehogy hibázzak, mert a magam és az autóban lévőknél az életével játszom. Milyen félelemtől lehetünk szabadok? Hát attól, hogy az üdvösséget, az Isten jó tetszését nekünk kellene kiérdemelnünk, kiharcolnunk. Akkor a mi életünk hasonló lenne egy olyan szolgának az életéhez, aki szüntelen retteg, nehogy a legkisebb dologban is tévedjen valamit és ezért ura haragja lecsapjon rá. Mi nem behúzott nyakkal, hanem felémelt fővel kell járjunk. Nem a félelem, hanem a szeretet és a kegyelem ereje az, ami naponként táplál és vezet minden dolgainkban. Isten gyermekét nem a félelem köti Urához, hanem a megtapasztalt kegyelem. Szolgálat nem azért van, mert valamit ki akar érdemelni, erre ő nem képes, de nem is kell ezt tennie, hanem azért, mert végtelenül hálás az Istentől kapott megigazulásért. Ámen.

A fiúság Lelkét kaptatok...

Alapige: Róma 8,15b

Kedd

A tegnap este azt láttuk, hogy átélhetjük a fiúvá fogadtatást, az örökbefogadás nagy örömét és meghatározó eseményét. Ez életünk minden területét döntő módon befolyásolja és átalakítja.

A fiúság megéléséhez szervesen hozzátartozik az, hogy a gyermek megszólíthatja a szülőjét. Akinek gyermeke volt, az mind visszaemlékszik arra, hogy milyen feszült figyelemmel vártuk azt, hogy gyermekünk végre megszólítson. Mennyire örültünk, amikor pici gyermekünk, ha ügyetlenül, ha alig érthetően, selypítve is, de kimondta: mami vagy apu. Mennyire büszkék voltunk, amikor ezt hallottuk gyermekünk szájából! Mindenkinek újságotunk: gyermekünk már megszólított minket. De még nagyobb dolog az, amikor egy örökbefogadott gyermek mondja ki szüleinek azt, hogy: édesapám, édesanyám. Az örökbefogadott gyermeknél ez a megszólítás még sokkal nagyobb esemény, és jelzésértékkel bír. Egy ilyen gyermeknél ez azt jelzi, hogy teljesen otthon érzi magát, hogy biztonságban van, és örül az új helyzetnek, és szüleinek ismeri el azokat, akik örökbe fogadták őt.

Pontosan így van ez az Istenhez fűződő viszonyunkban is. Miután Isten minket Krisztusban gyermekeivé fogadott, nagy öröm számára, ha megszólítjuk Őt. Ez csak a Szentlélek által lehetséges. Akiben nincs ott Isten Lelke, az nem tudja Istent bizalommal megszólítani. A Szentlélek bátorít, sőt biztat, unszol arra, hogy szólítsuk meg bátran és bizalommal Istent. A Lélek munkálja ki ezt bennünk, azt, hogy mi jól érezzük magunkat Isten közelében, hogy Atyánknak ismerjük el Őt, hogy mi hálásak vagyunk az Ő kegyelméért és gondviseléséért.

Az is nagy kiváltság számunkra, hogy Isten megengedi, hogy Őt Atyánknak szólítsuk. Ebben is Ő tette az első lépést felénk. Hisz az örökbefogadásnál is úgy van, hogy nem a gyermek teszi az első lépést, nem ő a kezdeményező, hanem a szülők, akik be akarják őt fogadni. Nem szabad egy pillanatra sem elfelejtenünk, hogy az, hogy Istent Atyánknak szólíthatjuk, ez nem a mi érdemünk. Ez az Ő kegyelme, aki mindent megtett értünk. De mivelhogy a Lélek biztat, ezért bizalommal szólíthatjuk Őt Atyánknak. Sőt,

a Lélek tanít meg minket arra, hogy így kiáltunk: Abbá, Atyám. Miért teszi ezt a Lélek? Azért, mert tudja, hogy Isten atyai jósága magasztaltatik fel azáltal, hogy a bűnös ember Isten gyermekévé lehet. Ez Isten számára is egy óriási öröm. Isten azt látja meg ezáltal, hogy az Ő kegyelme nem lett hiábavaló a mi életünkben. Az Ő szeretete, Krisztusban elévzett áldozata meghozta a maga áldott gyümölcsét. De a Lélek ezt érettünk is teszi. A mi számunkra is öröm és megnyugvás, hogy mi tudhatjuk, hogy az Atya gyermekei vagyunk. A mi számunkra is óriási bizalmat és biztonságot jelent, amikor Istent Atyánknak szólíthatjuk. Amikor kimondom: Atyám, akkor érzem, hogy valakihez tartozom, nem a magamé vagyok, nem a magam erejére vagyok utalva. Nem magamból kell éljek, nem az én tartalékaimból, hanem az én rendelkezésemre áll az a hatalmas erő, amivel Isten az eget és a földet teremtette. Ha Ő az én Atyám, akkor nem kell félnem semmitől és senkitől, nem kell félnem az élettől, de a haláltól sem kell már félnem, mert akár élek, akár halok, az én Atyám kezében vagyok.

Az arám nyelvű szöveg egy becézett forma, leginkább így lehetne fordítani: apácám. Egy nagyon bizalmas, a lehető legbizalmasabb megszólítás ez! Ez a bizalmasság nem a tisztelet hiánya, mint ahogy emberi viszonylatban sem az, ha valaki így szólítja meg az apját. Sokkal inkább a gyöngédségnek, a közvetlenségnek, a bensőséges szeretetkapcsolatnak a kifejezője. A Szentlélek jogot ad nekünk arra, hogy Istennel ennyire bizalmas viszonyba kerüljünk. Mindent elmondhatunk neki. Még azt is, amit talán földi szüleinknek sem mernénk elmondani.

Lehet, hogy sok gyermek fülében az Atyám szónak nincs jó hangzása. Nem a régiesége miatt, hanem lehet, hogy ilyenkor sok gyerek földi édesapjára gondol, és talán ekkor nem a legjobb emlékek jönnek elő. Talán épp egy visszatetsző érzés támad bennük, mert a földi apjuk nem volt jó és gondoskodó apa. Az ilyenek mégis gondoljanak arra, hogy földi apjukkal ellentétben Isten egy jóságos Atya, aki mindent javunkra tud fordítani. A Lélek be tudja gyógyítani az ilyen sebeket is, hogy az ilyen gyermekek is örömmel és bizalommal mondhassák: Abbá, Atyám. Ámen.

A Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt...

Alapige: Róma 8,16

Szerda

Ez az ige a reformáció szellemiségét sugallja a mi számunkra. Pál itt a Léleknek a mi szívünkben való bizonyágtételéről szól. Nagyon kell figyelnünk, mert ezt az ígét nagyon könnyen félre lehet érteni. Nagyon jól meg kell értenünk, hogy mit is akar ez az ige mondani nekünk. Hogyan tesz bizonyosságot a Lélek a mi lelkünkkel együtt? Sokan úgy gondolják, hogy ez azt jelentené, hogy a Lélek elmondja a mi lelkünknek azt, hogy mi Isten gyermekei vagyunk. Nem erről van szó. Nem egy olyan kívülről jövő hangról van szó, ami végül hozzánk is eljut. Sokkal inkább úgy kell érteni, hogy a Lélek mintegy ráhangolódik arra, ami bennünk végbemegy. A Lélek együtt munkálkodik a mi lelkünkkel. Isten Lelke és a mi lelkünk szoros munkaközösségben vannak egymással. Hogyan kell ezt elképzelnünk? Nos úgy, hogy amikor mi kimondjuk: Abbá, Atyám, akkor a mi szívünkben ott van a meggyőződés, hogy Isten gyermekei vagyunk. Enélkül a meggyőződés nélkül nem tudnánk kimondani: Abbá, Atyám. Pál itt arról ír, ami a mi lelkünkben végbemegy az Istenhez való viszonyunkban. Ez ott él, ott munkálkodik a mi szívünkben. Ez csodálattal, és ugyanakkor hálaadással tölt el minket. Mit tesz hát a Lélek? Jól értsük meg: ez a fiúság Lelke, a gyermekké fogadás Lelke. Más szóval így mondhatnám: aláhúzza, megerősíti bennünk a fiúság érzését. Valahogy úgy képzelhetjük el, hogy írunk

egy levelet és abban egy fontos mondatot esetleg többször is aláhúzunk, vagy egy felkiáltójelet teszünk a mondat után. A Lélek ilyeneket súg oda nekünk: úgy van, igaz, ezt te nyugodtan elhitheted. Te valóban Isten gyermeke vagy, egy pillanatra se kételkedj ebben.

De feltevődik a kérdés: nem tévedhet-e az ember? Nem csapjuk-e be önmagunkat? Mert ez is lehetséges. Hány ember gondolja magáról, hogy ő derék vallásos ember, nála minden rendben van, de mégsem ez a helyzet. Itt az emberi lélek finom rezdüléseiről van szó. Olyan dolgokról, amik a mi szívünkben játszódnak le, az Istenhez fűződő viszonyunkban.

A mi Istenhez való viszonyunk egy hitben való közösség. Ha hit nincs, akkor semmilyen közösségről nem lehet beszélni Isten és ember között. Hitben fogadjuk el Istennek azt az ajándékát, hogy Ő Krisztusban Atyánk akar lenni. Ez nem érdem, ez merő kegyelem! Ahogy Joó Sándor mondja: kegyelem az is, hogy a kegyelmet elfogadhatom. A hit Isten jóságának egy nagyszerű ajándéka. De ez nem történik a Szentlélek munkája nélkül. Hisz Szentlélek munkálja ki szívünkben a hitet. Ő adja a bizalmat a szívünkbe, hogy Istent Atyánknak szólíthassuk. Ezzel a megszólítással mi Istent dicsőítjük. Azzal, hogy Őt Atyánknak szólítjuk, kifejezzük hálánkat az irántunk megmutatott kegyelemért. De ekkor a Lélek még egy ráadást ajándékoz nekünk. A Lélek megkoronázza bennünk a maga munkáját azzal, hogy ezt a bizonyosságot még egyszer megerősíti bennünk. Maradjunk a levél példájánál. Valakinek írok egy levelet, de miután megkaptam, még telefonon is felhívom és még egyszer megismétlem, megerősítem a levélben leírtakat. Még egyszer megerősítem, aláhúzom szóban, amit írásban már egyszer megtettem. Egy másik példával: a lelkész érzi, hogy Isten Lelkének segítségével mondta el az ígéhirdetést, de utána hozzá lép valaki és azt mondja: én is éreztem a Lélek erejét, kiáradását a szavaiban.

A Lélek duplázni akarja bennünk a megbizonyosodást. Belsőleg akar még egyszer megerősíteni. Ez egy ráadás tulajdonképpen. Erre a Lélek nem is lenne köteles. De Ő megteszi ezt Isten dicsőségére és a mi örömünkre. Így még bizonyosabb lesz bennünk a fiúság érzése, megtapasztalása, valósága.

De mi legyen azokkal, akik azt mondják, és közöttünk is lehetnek ilyenek: én ezt még soha nem tapasztaltam meg. Mit tegyen az ilyen ember? Az imádkozzon érte. Hogy a Lélek benne is végezze el ezt a megerősítő munkát. És ne kételkedjen abban, hogy a Lélek meg fogja benne is tenni. Ugyanakkor vizsgálja meg életét: nincs-e benne valamilyen titkos bűn, valamilyen engedetlenség, mert ez megakadályozhatja a Lélek munkáját. Kérje ilyenkor bűnei bocsánatát és biztos, hogy a Lélek benne is elvégzi majd megerősítő munkáját. Ámen.

A Lélek zsengejének birtokosai

Alapige: Róma 8,23a

Csütörtök

Ebben az igében Pál egy ószövetségi képet használ. Minden izráelita tudta, hogy mi az, hogy zsenge, elsősülött. Ezt a kifejezést mi már ritkán használjuk, főleg csak szóösszetételekben: zsenge kukorica, zsenge paszuly. A zsenge az első termés. Az első gyümölcs, amit leszakítunk a fáról. Tudjuk azt, hogy az Ószövetségben ez nagyon fontos fogalom volt. A termés első zsengejét, az állatok első fajzását be kellett áldozatul mutatni az Úrnak. Főleg a hálaáldozatnál játszott a zsenge, az első fajzás fontos szerepet.

Amikor az izráelita elhozta a termés első zsengejét, állatja első fajzását és bemutatta az Úrnak, akkor ezzel azt akarta kifejezni, hogy tulajdonképpen az egész termés, az állatok következő fajzásai is az Úréi. A zsenge bemutatásával az egész termésért akart hálát adni. A zsenge képviseli, hogy úgy mondjam, az egészet. A zsenge már magában hor-

dozza azt, ami még ezután fog jönni. A zsenge, az elsőszülött tulajdonképpen a garanciája annak, ami ezután fog következni. Ezt a képet Pál nagy előszeretettel használja. Az 1Kor 15-ben Krisztust nevezi a halottak zsengejének. Mit akar ezzel mondani? Azt, hogy amilyen bizonyos, hogy Isten Krisztust feltámasztotta a halálból, éppoly bizonyos, hogy azok is fel fognak támadni, akik hozzá tartoznak. Krisztus mint zsenge, záloga és garanciája annak, hogy az Övéi is mind fel fognak támadni.

De most térjünk vissza igénkhez. Mit jelentsen az, hogy a Lélek zsengeje, vagyis hogy a Lélek a zsenge? Hát azt, hogy a hívők abból, amit a Lélek nekik fog adni, még csak az elsőt, a zsenget kapták meg. Krisztus kereszten való halálával a teljes váltságot megszerezte. De ez még teljes dicsőségében nem lett nyilvánvalóvá. Sokszor úgy tűnik, mintha ez a világ nem lenne megváltva. Sokszor úgy tűnik, hogy itt, ebben a világban a Sátán szava a döntő. De ez csak a látszat. A valóság az, hogy a teljes váltság elvégezted. A hívó ember egyetlen pillanatra sem kételkedhetik ebben. De mi ebben a földi életben ennek csak egy részét, úgymond az előlegét, a foglalóját kapjuk meg. De egyszer eljön a teljességnek az ideje. Az előleg garancia arra nézve, hogy a teljes fizetés is megvan, egyszer egész biztosan meg fogjuk azt kapni.

Mi hát az első zsenge? Nem más, mint maga a Szentlélek, Isten újjáteremtő és új életet támasztó Lelke. Más szóval így mondhatnánk. Sok mindent kaptunk, de még nem mindent. De a bennünk munkálkodó Lélek a teljes váltság felé visz minket. A mi várakozásunk nem hiábavaló. A Lélek el fogja végezni, be fogja teljesíteni Krisztus munkáját, váltságát bennünk. A Lélek ennek a csodálatos beteljesítő munkának a szolgálatában áll. Ez nem csak képes beszéd, ez maga a valóság. Ebben egy pillanatra sem kételkedhetünk. Mintha azt mondaná Pál: ti már megkaptátok a Lelket, benne a váltság zsengejét, első gyümölcsét kaptátok meg. De ez garancia arra nézve, hogy a többi is jön, azt is meg fogjátok kapni, azt is el fogjátok nyerni.

Milyen nagyszerűen áll így össze a váltság munkája az életünkben. Csak csodálkozhatunk azon a szép renden, ahogy Isten a mi üdvösségünket egybeszerkesztette. Itt minden összefügg, minden a mi üdvösségünkön, teljes váltságunkon dolgozik. A Lélek munkája minket erősít, vigasztal és vezet. Lehet, hogy sok mindent nem értünk, de a Lélek tudja a dolgát és végzi is azt a mi üdvösségünk érdekében. A Lélek azt akarja, hogy mi is egyre jobban lássuk, egyre világosabban értsük. A Lélek erősíti hitünket és kitartást ad várakozásunkban. Imádkozunk azért, hogy a mi életünkben is ott legyen minden áldásával. Egyszer majd, ha megérkeztünk az üdvösségbe, mindent látni fogunk, a teljes üdvösség a miénk lesz. Örüljünk a zsengejének, örüljünk ennek az előlegnek. Ha csüggednénk, ha kétségkednénk, mindig jusson eszünkbe ez az ige. Vigyen tovább, emeljen fel, bátorítson, vigasztaljon minket. Ámen.

Mi magunk is sóhajtozunk

Alapige: Róma 8,23b

Péntek

Ez az ige sóhajtozó pünkösd-i emberekről szól. Hát ilyen is van? Azok is sóhajtoznak, akik Isten Szentlelkének ajándékát vették? Mi valahogy olyan nehezen tudjuk a kettőt összeegyeztetni: pünkösdöt ünnepelni és ugyanakkor sóhajtozni is. Ez nagyon furcsa a mi számunkra. Mert mi úgy gondoljuk, hogy az ünneplés és a sóhajtozás két egymástól merőben különböző fogalom, nincs semmi közük egymáshoz. Ha valakiben már ott van Isten Lelke az már sohasem lehet szomorú, annak már csak csupa öröm az élete. Most Pál mégis azt mondja, hogy a Lélek zsengejének birtokosai is sóhajtozó emberek.

Hogyan lehet ezt elképzelni? Figyeljünk csak jól az ígére. Miért is sóhajtoznak a hívők? A tegnap arról beszélgettünk, hogy a megváltásuk még nem teljes. Ők várakozásban vannak. Várják a fiúságot. Hogyhogy? Hát nem arról volt szó, hogy ők már vették a fiúság Lelkét, hogy már Istennek fiai? De igen. De ez még csak hitben és reménységben az övék. Ők már hitben Isten gyermekei, az a státuszuk, de benne maradnak egy olyan világban, amely még nem ment át a teljes megváltáson. Még nem kaptak meg mindent. Az örökség elnyerése még várat magára. A dicsőség még nem az övék. Tudják, hogy el fog jönni, tudják, hogy meg fogják nyerni, de még nem jött el, még nem az övék. Nem jelenti ez azt, hogy ők egy percre is kétségkednének, még kevésbé azt, hogy kétségbe esnének. Egyszerűen arról van szó, hogy a teljes váltság még nem az övék. Itt a várakozás sóhajtozásáról van szó. Talán egy példát hadd mondjak. Ha valamit nagyon várunk, akkor számolgatjuk a napokat. Még tíz nap.... már csak öt,...már csak egy éjszakát kell aludni és akkor jön az esküvő vagy születésnap, vagy épp az az esemény, amit nagyon várunk. Mikor lesz már, mikor jön már el végre az a nap? Akkor teljes lesz a váltság. Vigyázzunk nagyon, mert itt nem a testünktől való megváltásunkról van szó. A váltság kiteljesedése nem az, hogy végre megszabadulok testemtől, lelkem kiszabadul testem börtönéből, úgy, ahogyan azt a görög filozófia által befolyásolt gondolkodás elképzelte. Ez pogány és nem keresztyén tanítás. Mi testünket is Istentől kaptuk. Tudjuk azt, hogy testünk is meg fog váltani, fel fog támadni, újjá lesz teremtve. Nem csak a lelkünk lesz újjá, hanem a mi testünk is. Nos, aki a Lélek ajándékát vette, abban már a belső megújulás el is kezdődött, abban már munkálkodik Isten újjáteremtő Lelke. De külső emberünk egyre jobban megromlik, egyre öregebb, egyre gyengébb lesz. Mi még egy megromlott világban élünk, a teljes megújulás majd csak Jézus Krisztus visszajövetele után fog bekövetkezni.

A hívők azért sóhajtoznak, mert ezt várják, a világ és létük teljes megváltását. A Lélek bennük ez után sóvárog, ez után sóhajtozik. A Lélek már erre a nagy és csodálatos eseményre néz. Vannak tehát sóhajtozva ünneplő emberek. Épp azért sóhajtoznak, mert bennük van a Lélek. Ha nem lenne, akkor örülnének e földi lét apró-cseprő dolgainak, igyekeznének ezt a kis múltó létet minél jobban kihasználni. Akkor őket tökéletesen kielégítené az, amit ez a világ tud kínálni nekik. De ők többre vágnak, a teljességre vágnak.

De van az ő sóhajtozásuknak egy másik oldala is. Nem csak azért sóhajtoznak, mert még nem az övék a teljesség, hanem azért is, mert fáj nekik, hogy ők is bűnös emberek maradnak, bár már elkezdődött bennük a váltság és az új élet, de még mindig annyi gyarlóság, nyomorúság, esendőség van bennük. Azért sóhajtoznak, mert a bűn valósága is minden nap megrázza, megtöri, megbántja őket. Nincs olyan nap, hogy ne látnák a bűn rontásának valóságát a maguk életében is. És sóhajtoznak azért is, amit környezetükben látnak. Mert annyi bűn és igazságtalanság van közvetlen környezetükben, annyi gonoszság, szeretetlenség az emberekben. Nem tehetnek egy lépést, nem vehetnek egyetlen pillantást se úgy, hogy a bűn rettenetes valóságával ne szembesüljenek. És mind ez nekik is nagyon fáj. Úgy szeretnék, ha minden másképp lehetne ebben a világban. De olyan tehetetleneknek érzik magukat a közvetlen környezetükben és a világban végbemenő sok bűnnel szemben. Ez sem a reménytelenség és a kétségbeesés sóhajtozása. Nem a sóhajtozás az uralkodó az életükben, nem az a fő dallam, hanem ez csak a kíséret, hogy zenei nyelven szóljak. Ez egy pozitív, egy reménykedő, várakozó, bizakodó sóhajtozás.

Vizsgáljuk meg sóhajtozásainkat. Nehogy az aggodalmaskodás, a hitetlenség sóhajtozzon bennünk. Mert akkor ez nem „lelki” sóhajtozás, hanem nagyon is testi és földi. Az ilyen sóhajtozás nem Isten Szentlelkének, hanem a kicsinyhitűségnek és az engedetlenségnek a sóhajtozása. Aki vette az Isten Lelkét az ne féljen attól, hogy sóhajtozó em-

ber marad. De ennek a sóhajtozásnak egyszer vége szakad, mert ez a földi élet nem tart örökké. Ámen.

A Lélek esedezik a szentekért

Alapige: Róma 8,27

Szombat

A mai napon Isten Lelkének egy újabb munkája áll előttünk. Ez a Lélek bennünk való könyörgése. Nem csak az értünk való könyörgése. A közbenjárás főleg a Szentháromság második személyének, Jézus Krisztusnak a munkája. Megtanultuk a hitvallás szép szavaival: Jézus Krisztus az Atya jobbán érettünk könyörgésével szüntelenül közbenjár. A Lélek nem az Atya jobbán, hanem a mi szívünkben jár közbe értünk.

Különös az, hogy Pál itt a „szentek” kifejezést használja. Ez általában a levelek első mondataiban szokott szerepelni. Vajon miért használja most Pál itt épp ezt a fogalmat? A tegnap beszélgettünk arról, hogy a hívők a Lélek megnyerése után is sóhajtozva járnak. Ők még várják a teljes váltságot, amikor teljes lényük és az egész világ is megújul. Ők nagy reménységgel tekintenek Jézus Krisztus visszajövetelének napja elé. Ők szentek már, de megszenteltetésük még nem érte el végső célját. Még ott van életükben a bűn rontása, valósága. Sokszor úgy vannak, hogy már-már elcsüggednek és azon a ponton állnak, hogy feladják a reményt. Úgy gondolják, hogy nem fognak tudni mindvégig kitartani. Nos éppen az ilyen pillanatokban kezd imádkozni a Lélek bennük és sokszor helyettük is. Hisz a csüggedés épp azért van, mert megszűnt az imádság.

Az ige azzal a megállapítással kezdődik, hogy a Lélek a szíveket vizsgálja. Egy olyan kifejezés ez, amivel az Ószövetségben gyakran találkozunk (1Kir 8,39, Zsolt 7,10 stb.). A Mindenható Isten előtt semmit sem lehet elrejteni, Ő a Mindentudó Isten is. Isten, amikor a szíveket megvizsgálja látja, hogy a hívők szívében ott van ez a vágyakozás. Látja, hogy ez a vágyakozás, ez a sóhajtozás egy nagyszerű célra néz, afelé igyekszik. Ez a cél pedig az Isten dicsősége és a hívők szolgálatának tökéletesedése. A Lélek is azt akarja, hogy ők egyre jobban megéljék a fiúságot, egyre használhatóbbak legyenek Isten kezében. Ha ez nem így lenne, akkor nem sóhajtoznának. Akkor megelégednének e látható világ apró-cseprő örömeivel, gyönyöreivel, nem törnének mennyei célok, magasságok felé. Akkor legfeljebb földi dolgok miatt, az élet gondja, szenvedése, nehézsége miatt sóhajtoznának.

Mekkora kiváltság az, hogy a Lélek imádkozik bennünk. Krisztus a mennyben imádkozik értünk, a Lélek ugyanezt pedig a mi szívünkben teszi. Itt látjuk a Szentlélek szeretetét is. A Lélek nem azért imádkozik, mintha a mi imádságunk felesleges lenne. Mintegy bátorítja a mi imádkozásunkat. Valahogy úgy lehet ezt elképzelni, mint amikor egy édesanya megkéri kicsiny gyermekét, hogy takarítsa ki a szobát. A gyermek nagy jóindulattal neki is lát, de természetesen nem tudja jól elvégezni a munkát, ezért az édesanya maga is odaáll és együtt dolgozik gyermekével, úgy, hogy közben tanítja, bátorítja a gyermeket. Együtt végzik el azt a munkát, amit a gyermeknek egyedül kellett volna elvégeznie. Hiszen mi sokszor jól akarunk imádkozni, de nem tudjuk, hogy mit is kérjünk. Csak egy példa erre. Mit kérjünk: azt, hogy Krisztus már ma jöjjön, legyen már vége ennek a világnak, vagy pedig azt, hogy még legyen idő a misszióra, hogy még nagyon sok ember megtérhessen Istenhez? Nem tudjuk.

Feltevődik az a kérdés is: hogyan tudom én ezt megérezni, hogy most a Lélek imádkozott bennem vagy helyettem? Ez az ige is hitben valósul meg. Nem kell én ezt kifejezetten éreznem, hanem sokkal inkább higgyem azt, hogy ez egy ígéret, és Isten Lelke ezt

a munkát is folyamatosan végzi bennem. A Lélek legfontosabb munkája természetesen a megtérés és a hitre jutás, ez pedig egy kedves ráadás, az Ő gyöngéd szeretetének még egy jele. Az Isten szeretetének is vannak „extrái” Mi semmit sem tudunk úgy tenni, ahogy azt kellene, imádkozni sem tudunk. De Isten Lelke igen. Ő pontosan tudja azt, hogy mire van szükségünk. Hisszük, hogy a Lélek imádságát épp ezért meg is hallgatja az Úr. A Lélek nem kér semmi olyat, ami ellentétben lenne Isten akaratával és tervével. A Lélek kérései olyan tökéletesek, olyan mélyek, olyan szentek, hogy Isten nem tud nemet mondani azokra.

Erre a segítségre mindig is szükségünk lesz, és mindig is számíthatunk rá. Nem fogunk csalatkozni benne. Erre a munkára is csak addig van szükségünk, amíg eljön a teljesség, a megváltásunk beteljesedése. Az üdvösségben már nem kell imádkozni, nem kell könyörögni. Ott már csak egy dolog marad: dicsőíteni és magasztalni a Szentháromság Istent az Ő szeretetéért, mindazért, amit értünk elvégzett. Ott fogjuk csak majd igazán látni dicsőségének gazdagságát. Munkájának beteljesítése az lesz, amikor testünk is feltámad abban a dicsőséges testben, amely a Jézuséhoz hasonlatos létszen. Aki már itt a földi életünkben megújította és újjáteremtette lelkünket, az testünket is csodálatos módon meg fogja újítani. Az egyik csoda nem nagyobb a másiknál, és mindkettő együvé tartozik. Mindkettőben Isten szeretetét és hűségét láthatjuk és magasztalhatjuk. Ámen.

A három fiú

Egy öregember, aki a faluban „az öreg bölcs” hírében állott, naponta kiült a forrás melletti kőre, és figyelte a vízfordó embereket. Egyik reggel három asszony jött a forráshoz vízért. Amíg sorjában megtöltötték edényeiket, beszélgettek:

– Nekem van egy fiam – mondta az első asszony –, az a gyerek olyan ügyes és gyors, hogy senki sem érné utol...

– Az én fiam meg – mondta a második asszony – olyan szépen énekel, mint a csalogány!

Így mesélgettek, dicsekedtek egymásnak az asszonyok, csak a harmadik nem szólt semmit. Úgyhogy a többinek fel is tűnt annak hallgatása.

– Hát te, miért nem beszélsz a fiadról?

– Nincs semmi különös, amit dicsérhetnék benne – mondta szerényen. – Az én fiam olyan, amilyennek egy rendes, dolgos gyermeknek lennie kell: amilyen sok van ezen a világon...

Közben megteltek a vödörök, a kannák és az asszonyok elindultak hazafelé. Az öregember utánuk ment, hogy körülnézzen a faluban. Az asszonyok, hogy kissé kifújják magukat, megálltak a falu szélén és a földre rakták a vödöröket.

A faluból három fiú jött velük szembe. Nagyon érdekes fickók voltak. Az első, amikor meglátta az asszonyokat, cigánykerekeket hányt, és kézen kezdett járni... Az asszonyok önkéntelenül is felkiáltottak:

– Ez aztán az ügyes gyerek! Ilyen nincs több a világon!

A második fiú énekelni kezdett. Az asszonyok szemében könnyek jelentek meg. A második asszony büszkén szólt a többiekhez:

– Ugye mondtam, hogy nincs több ilyen szép hang a világon! A harmadik fiú nem csinált semmi különöset, csupán odament édesanyjához, fölvette a vödöröket és hazavitte azokat.

Az asszonyok kíváncsian fordultak a bölcs öregemberhez, aki ott lépkedett mögöttük:

– No, mit szólsz a mi derék fiainkhoz?

Az öregember csodálkozva válaszolt:

– Hol vannak a ti fiaitok? Én csak egyetlenegy fiút láttam az imént.

Lev Tolsztoj nyomán

Prédikációk pünkösöd ünnepére

Bányai László

Bukarest II.

Akiben más lélek volt

Alapige: Józsué 14,6–14

Bibliaviasítás: János 3,1–21

Isten kivette választott népét az egyiptomi fogságból, és elhozta annak a földnek déli határára, amit nekik megígért. Káleb negyvenéves volt, amikor tizenketted magával elment Kánaán földjének kikémlelésére.

Visszatérve, tízen így vélekedtek: „Erősebb az a nép nálunk” Káleb és Józsué hiába mondták „kétség nélkül megbírunk velük, ha az Úrnak kedve telik bennünk, akkor bevisz arra a földre”. A nép nem hitte el Káleb és Józsué szavát. A hitetlenség következménye a negyven évig tartó pusztai vándorlás.

Az Úr nem pusztítja ki Izráelt, mint népet, de annak a nemzedéknek, amely itt zúgólódott és hitetlenkedett, nem engedi meg, hogy bejusson az ígért földjére. A pusztulásra ítélt nemzedék előtt szomorú példaként meghaltak maguk a képek, akik rossz hírveréssel kétségbeejtették a népet. Csak a hívő Káleb és Józsué maradt életben.

Ha valaha a történelem során indokolt lenne az önsajnálát, akkor Káleb esetében kétségtelenül az lehetett volna. Negyven éven át a mások bűne miatt kénytelen volt enni a pusztai vándorlás sovány kenyerét. De egyetlen önsajnálkozó szó sincs feljegyezve róla. Nem tudta hogyan, de biztos volt abban, hogy Isten beteljesíti ígértét.

Mózes halála után, Józsué vezetésével vonult be végre a választott nép az ígért földjére. Hat évi kemény küzdelemben, amikor végre elfoglalták Kánaán földjét, Káleb ott küzdött Józsué oldalán, és a legnehezebb feladatokat vállalta.

Miután Kánaán elfoglalása befejeződött, tizenkét részre osztották az egész ország területét. Káleb ekkor Józsué elé állt, és arra kérte, hogy adja neki azt az örökséget, amit Mózes negyvenöt évvel ezelőtt megígért, mint hűségének és hitbeli bátorságának jutalmát. Ez a bátor ember a Hebron körüli hegységet kéri magának, amelyen az anákok laknak. Ezek között óriások is vannak és városaik nagyon erősek. Kálebben megvan a hit bátorsága ehhez. Isten pedig erőt ad neki, hogy elfoglalja Hebron környékét.

Káleb, a bölcsen gondolkozó és bölcsen cselekvő ember, az Úr áldásában részesült, hiszen maga Isten jelenti ki róla: „De az én szolgámat, Kálebet, mivelhogy más lélek volt vele és tökéletességgel követett engem, beviszem őt arra a földre, amelyre bement vala és örökségül bírja azt az ő magva.” (4Móz 14,24) Az a „más lélek”, ami Kálebben munkálkodott, nyilvánvalóan Isten Lelke volt. Mindazokban, akik ma is tökéletességgel akarják munkálni Isten akaratát ezen a földön, ama „más lélek”, Isten Szentlelkének az adománya munkálkodik. Imádkozzunk azért, hogy Isten adja nekünk is ama „más lélek” ajándékát, hogy Isten Szentlelkének a bennünk való lakozása által járhassunk a Káleb által megmutatott úton. Így nem leszünk soha Isten szőlőskertjének besavanyodott, meghasonlott munkásaivá. Ez által a bennünk munkálkodó Szentlélek által nem leszünk csalódottak és kiábrándultak, hanem mint Káleb, még nyolcvanöt éves korban is, tele leszünk bizakodással és jó reménységgel.

Káleb sorsának alakulásában szinte annak szemléltetését is láthatjuk, hogy miként lesznek az utolsókból elsők. Edomita származású, de nem a jövevények kiszolgáltatott helyzete jut neki osztályrészül, hanem legelsőként kapja meg jutalmát. Júda fővárosa, az

ősatyák temetkezési helye lesz az övé a kapott ígélet szerint. Káleb azt is az Úr ajándékának tekinti, hogy testi-lelki erőinek teljes birtokában életben maradhatott. Érdemes tehát az Úrnak szolgálni, mert a hűségnek megvan a jutalma.

A hit és a bátorság embere Káleb. Hite és bátorsága a világos és szilárd ígéleten alapszik. Ezeket az ígéleteket a negyven évig tartó pusztai vándorlás idején megőrizte. Nem felejtette el a hat évig tartó harcban sem, amikor sor került Kánaán elfoglalására. Olyan frissen és elevenen élnek ezek az ígéletek a lelkében, mintha most kapta volna őket.

Káleb és Józsué látása a hit látása, akik az erőviszonyok felmérésekor az Úr segítségére mint döntő erőforrásra hivatkoznak, Isten segítségével fogja biztosítani számunkra a győzelmet.

Legyen Káleb a példaképünk. Életünk e földön hasonlít a választott nép pusztai vándorlásához. A cél előttünk, mai emberek előtt, a mennyei Kánaán és a mennyei Jeruzsálem. Kálebnek Isten megígérte, hogy szép öröksége lesz, vadban gazdag hegyekkel és termékeny rónákkal. Ennek az ígéletnek a beteljesedését várta Káleb. Ehhez az ígülethez méltóan élt és küzdött.

Mi a mennyei Kánaánba való bejutásunkért, az örök élet elnyeréséért nem szolgáltunk meg. Ezt nekünk kegyelemből ígérte meg Isten Jézus Krisztus által, „Mert úgy szeretete Isten e világot, hogy az ő megszületett Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” De mi is ennek a mennyei örökségnek a reményében futjuk meg pályánkat. Ha az a „más lélek” ott lesz a mi életünkben, munkánkban, hitünkben, imádságunkban, akkor mi is bizonyosak lehetünk az ígületek beteljesedése felől. Úgy legyen! Amen.

Ferencz Árpád
Magyarbikal

Igaz istenismeret

Alapige: 1Korinthus 2,12–16
Bibliailvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–12

Keresztény testvéreim!

A pünkösd, mint ünnep, valamiképpen nagyon a háttérbe szorul egyházi évünk egyéb ünnepei mellett. Nem is nagyon lehet ezt rossznéven venni, hiszen ehhez az ünnephez nem kapcsolódnak látványos szokások, nem lehet olyan érzékletesen leírni, mint azt karácsony vagy húsvét esetében megtehetjük...Itt hallgatni kell, meg kell hajolni Isten Lelkének ereje előtt, figyelni kell a Lélek hangját, s ez az emberek számára nem magától értetődő. Nem volt ez természetes Pál apostol idejében sem, hiszen akkor is voltak olyan emberek, akik a Lélek vételének ürügyén saját vélt igazukat próbálták a gyülekezeti közösségben érvényre juttatni. Nem véletlenül mondja tehát Pál hangsúlyosan felolvasott alapigénkben: Bennünk pedig Krisztus értelme van...

Amennyiben azonban ez így van, s az emberekben Krisztus értelme van, úgy annak meg kellene látszania a keresztyén egyház életében. Akkor az embereknek másképpen kellene élniük. Amennyiben mindaz igaz, amit Pál a lelki emberről mond, akkor annak valami különleges „médiumnak” kell lennie, aki képes Isten gondolatait megismerni. Még mielőtt ilyenforma spekulációknak helyet adnánk, figyeljünk alapigénk nagyon is következetes érvelésére. Pál tudja, Isten nem a „rendetlenség Istene”, hanem olyan Isten, aki rendezi életünk rendezetlen problémáit. Ezzel a kérdések nem tűnnek el életünkből, a gondjaink nem szűnnek meg egyik pillanatról a másikra, de megtanulunk együtt élni velük Isten Lelkének segítségével.

A korinthusi gyülekezet, melyhez alapigénk üzenete eredetileg íródott, egy mai modern szóval élve „multikulturális” társadalomban élt. A különböző vallások, filozófiai iskolák, mindenféle világnézetek keveredésében kellett a keresztyén gyülekezetnek kialakítania egy olyan álláspontot, mely a megfeszített és feltámadott Krisztus követőihöz méltó. Nem volt könnyű dolguk, a világ sokféle, sokszor nagyon is zajos tanítása mellett Krisztus evangéliumának „botránkoztató” üzenete nem igazán volt népszerű. Nagyon nagy volt a kísértés, hogy vagy Krisztust, vagy Isten Lelkének erejét hangsúlyozzák, s ezzel a keresztyén tanítás elveszítette volna azt, ami annak lényege, hogy tudniillik az Atya, a Fiú és a Szentlélek az egy, örök, igaz Isten.

Ebben a helyzetben szólal meg Pál apostol, s nem csupán a Szentháromság valóságára hívja fel a figyelmet, hanem arra is, hogy a keresztyén ember életében milyen fontos szerepe van a Léleknek, mely az Atya kegyelmének segítségével felmutatja számunkra Jézus Krisztus igazi nagyságát és közelségét.

Alapigénk elsősorban arra figyelmeztet, hogy Isten Lelke ajándék, amit az ember kapott, hogy azzal éljen. Azt jelenti ez, hogy nem mi határozzuk meg milyen legyen az a Lélek, nem mi mondjuk meg mekkora helyet foglalhat el életünkben, hanem Isten ajándékként saját maga foglalja el az őt megillető helyet életünkben. Már maga ez az üzenet is idegenül hangzik egy olyan világban, mely az emberi egyéniség önmaga felett való rendelkezésének mindenhatóságát hirdeti. Világunk berendezkedése, egész felépítése az emberi önrendelkezés mindenek felett való voltát hirdeti. Pál apostol az ilyen álmokba beleszédült embert figyelmezteti Isten Lelkének feltétlen szabadságára, melyet a véges emberi értelem nem tud, mert nem tudhat behatárolni és megragadni. Isten végtelenül más, mint az ember, hirdeti számunkra a Szentírás, s ennek a hangsúlyozására emeli ki az apostol, hogy Isten Lelkét az ember csak ajándékba kapja. Ennek az ajándéknak a segítségével ismerhetjük meg igazán azt, mit tett értünk Isten. Ez az ajándék döbönt rá arra, hogy a Názáreti Jézus valóban értünk járt itt ezen a földön.

Amikor pünkösdben a keresztyén egyház ünnepe, azt köszöni meg Istennek, hogy szabadságra hívta el övéit. Ennek a szabadságnak a jegyében tud a mindenkori keresztyén ember hálát adni az isteni kegyelem minden értelmet felülhaladó nagyságáért. Ez a szabadság teszi lehetővé, hogy megismerhessük, mit tett Isten értünk. A Lélek, akit Krisztus tanítványai számára elküldött olyan közbenjáró, aki valóban hozzásegít minket Isten igaz ismeretéhez.

Mert erről van itt szó. Amióta csak ember él ezen a földön, mindig minden embert foglalkoztatott a megismerés kérdése. Hiszen már születésünk után nyomban megkezdődik az a folyamat, mely egészen halálunkig tart, s melynek során megismerjük előbb a minket körülvevő szűkebb, majd tágabb világunkat. De a kérdés mindenkor ott van az ember lelke mélyén, valóban igaz-e az, amit a világról, a dolgok természetéről, magamról, Istenről megismertem, vagy van még valami, esetleg valami teljesen más, amit én véges emberi értelmemmel nem vagyok képes felfogni.

Ilyenfajta emberi aggodalmakra válaszol az apostol, amikor szembeállítja egymással a földi ismereteket és az Isten megismerését s egyben felmutatja, hogy csak Isten Lelke vezet el minket a helyes ismeretre.

Alapigénk eredeti szövegében ezt a számunkra idegennek tűnő szembeállítást nagyon szépen meg lehet figyelni. Az eredeti szövegben az emberi bölcsesség úgy jelenik meg, mint valami betanult, mechanikus dolog, míg ezzel szemben a Lélek bölcsessége, a Lélek által ajándékozott ismeret, mint egy olyan lehetőség jelenik meg, mely képes értelmezni is. Hiszen éppen ebben rejlik a különbség. A mi testi létünkhöz kötött és annak kategóriáiban gondolkozó elménk nem képes túllépni önmagán, nem képes nagyobb összefüggéseket meglátni. Legjobb esetben is csupán arra vagyunk képesek, hogy ön-

magunkat valahogy elhelyezzük világunk bonyolult folyamatai között. Ezzel szemben a Lélek megtanít arra, hogy egy más távlatban gondolkozzunk. Ezt a távlatot számunkra a golgotai kereszt jelöli meg. A Lélek kiemeli az embert saját létének nagyon is merev kategóriái közül és felmutatja, van még rajtam kívül más is, s mindenekelőtt, *van feleltem egy teljesen más Isten ebben a világban.*

Igénk a lelki és a nem lelki embert állítja szembe egymással. Kiválóan alkalmas lenne ez a szembeállítás arra, hogy az ember saját kegyességében tetszelegve önmagát mint lelki embert állítsa be, ha nem állna ott a figyelmeztetés, – Isten Lelke ajándék, nem mi rendelkezünk vele, hanem Ő rendelkezik velünk. Amíg a nem lelki ember csak saját életének összefüggéseit hajlandó tudomásul venni, addig a lelki ember Istentől tanult bölcsességgel látja meg a nagyobb összefüggéseket is. Míg a nem lelki ember azt *gondolja*, hogy ő elégséges önmagának, addig a lelki ember *tudja*, „senki sem él önmagának” Ilyen távlatban vizsgálva az emberi életet világossá válik az is, hogy a Lélek ajándékával bíró ember nem lehet erőszakos, a másikon túllépő, hanem éppen annak ellenkezője kell hogy legyen. A lelki ember ismeri Istent a Szentlélek által.

Valakit ismerni annyit jelent, mint tisztában lenni vele, hogyan viszonyul hozzám, mit várhatok el tőle, milyen mértékben számíthatok rá. Istent ismerni ezek szerint annyit jelent, mint tudni, mit tett értettem és mit vár el tőlem. A pünkösdi csoda éppen azért volt világokat megrengető, mert Isten Lelke úgy szállott alá emberi életünk szűk korlátai közé, hogy közben egy pillanatra sem szűnt meg Isten csodálatos erejének valósága maradni.

Isten Lelke tehát a keresztyén ember életében azért nélkülözhetetlen, mert a helyes életvezetésre tanít meg minket. Erre mindenkor szükség volt és szükség lesz. A Szentlélek megtanítja a hívő embert arra, hogy helyesen különbséget tegyen az Istenre vonatkozó vélt vagy valós ismeretek között. Nem véletlenül mondja az apostol, hogy az Isten megismerésére vonatkozó dolgokat csak lelki módon lehet megítélni. Ebben az esetben is továbbsegít minket alapigénk eredeti szövege, amely szerint csak lelki módon lehet *megvizsgálni, értelmezni, próbára tenni* az Isten megismerésével kapcsolatos „Isten Lelkének dolgait” Isten nem vak engedelmességet kíván követőitől, hanem éppen a Lélek segít bennünket arra, hogy világunk jelenségeit figyelmesen megvizsgáljuk, s Isten Igéjének fényében értelmezzük is. Figyelni kell azonban arra, hogy Isten nem egy kész, minden esetre találó kulcsot ad a kezünkbe a Lélek ajándékával, hanem csak az emberi értelem kereső törekvéseinek megy elébe Szentlelkének erejével.

Alapigénk utolsó részében Pál még egyszer megerősíti az elmondottakat, amikor nyomatékosan kiemeli egyrészt, hogy Isten tetteit az ember nem bírálhatja felül, másrészt azonban azt, hogy a keresztyén ember Krisztus értelmében él. Krisztus értelmében élni ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy elfogadjuk azt az új életminőséget, amit Krisztus keresztyéne egész létére, gondolkozásmódjára, viselkedésére nézve jelent, azaz megtanulunk túllátni a saját magunk által emelt korlátokon. Az első Pünkösdi klasszikus története, melyet a bibliaolvasási részben hallottunk éppen erről, az emberek által barikádként megélt határok lebomlásáról szól.

Másodsorban azonban, s erre is csak Isten Lelke taníthat meg minket, el kell ismernünk azt, hogy a mi Istenünk más, mint mi emberek, de ennek ellenére lehetővé teszi, hogy Krisztus értelmében cselekedjünk. Zwingli Ulrich mondotta a hagyomány szerint „tegyetek az Isten szerelméért valami bátrat” Ilyenformán, Jézus Krisztus Lelkének erejével a mai ember is tud bátrat tenni, hiszen még Isten igényének és teljes másságának feltétlen elismerése is bátor tett lehet egy zürzavaros világban.

Énekeskönyvünk egyik énekében így énekelünk:

„Jer Világosság, ragyogj fel nekünk,
Hogy csak Krisztus legyen Mesterünk,
El ne hagyjuk őt, mi hú Megváltónkat,
Aki népének örökséget ad. Könyörüljél.” (246. ének)

Így könyörögjünk ezen az ünnepen is Isten Lelkének megvilágosító erejéért, Jézus Krisztus hozzánk hajló irgalmáért, hogy valóban megismerhessük az Atyát, mert hiszen „bennünk pedig Krisztus értelme van.” Ámen.

Joó Sándor

Megélednek-é ezek a tetemek?

Alapige: Ezékiel 37,1–10

Bibliaalvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–4

A felolvasott Ige nyomán fölöttébb ellentétes érzések viaskodnak az ember lelkében: ez az Ige egyaránt lesújt és felemel, elszomorít és megvigasztal. És azt hiszem, a pünkösdnek éppen ez a jellege: az ünnep szégyenít meg a legjobban és az ünnep támaszt legnagyobb reménységet bennünk. Itt látjuk meg leginkább azt a szomorú tényt, hogy milyenek kellene lennünk és milyenek vagyunk, de azt a vigasztaló ígéretet is, hogy mivé lehetünk a Szent Lélek által! Erről szeretnék most beszélni, a pünkösd-i Lélek lesújtó és felemelő munkájáról, de előre hadd mondjam meg: Isten Lelke csak akkor emel fel, ha előbb lesújtott, csak azt vigasztalja meg, akit előbb megszorított, csak azt biztatja megújult reménységgel, akit előbb megszegényített! Istennél olcsó vigasztalás nincsen. Ha valahol, akkor itt érvényes az, hogy boldogok, akik sírnak, mert ők – csak ők – vigasztaltatnak meg! Bár mi is most így kapnánk a Szent Lélek vigasztalását: igazán megszorodva, nagyon mélyre lealázkodva!

Erre a megszorodásra és megalázkodásra meg is van minden okunk. A próféta elé szomorú látvány tárul. Csatateret lát, amelyen az elesettek megszáradt holttesteit hevernek szerteszéjjel. Csak a csontok voltak már meg, azok sem egymással hajdani összefüggésben, hanem szétszóródva, megfehéredve a tűző keleti napon. Seholy egy szikrája az életnek! Szinte hallatszlik a halál csendje. Ezzel a szomorú képpel fejezi ki a próféta Izráel népét a babiloni fogságban. Ilyen kivetett, szétszórt, elszáradt, szomorú állapotban tengődött ott a nép az idegenben, messze hazájától, az élet megújulásának, az újra megéledésnek minden reménye kizártnak látszott, ha csak valami csoda nem történik! De hát mi közünk nekünk ehhez a régi-régi látomáshoz? Az, hogy a halálnak ez a mozdulatlan-sága és reménytelensége – sajnos – egyáltalán nincs messze tőlünk. Én magam is sokszor úgy látom a mi egyházunk életét, meg a gyülekezetünk életét, meg a magam életét is, de a tiéteket is, mint ahogyan Ezékiel látta Izráel házában abban a szomorú völgyben! Néha nagyon hangosan szól a lelkemben Isten Igéjének a figyelmeztetése: „Az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy!” És amikor a magunk gyülekezeti és egyéni hitéletét ahhoz hasonlítom, amit Ezékiel látott: azt ne higgyétek, hogy ez igazságtalan túlzás, vagy csak afféle szóközi kifejezés, nagyot-mondás! Nem! Halálosan komolyan mondom! Mert így látom! Hadd világítsam meg néhány példával:

Akkor látjuk mennyire halottak vagyunk, ha meggondoljuk, hogy milyenek kellene lennünk. Annak az első pünkösdnek az egyik legnagyobb csodája az volt, hogy a legkülönbözőbb emberek teljesen és tökéletesen megértették egymást. Valahogy olyan nyelven szóltak az apostolok, a Krisztus követői, hogy tizenkét különböző országból össze-

sereglett minden rendű és rangú emberek a maguk nyelvén hallották őket szólni. Az egyház olyan alakulattá lett ebben a világban, ahol végre nem volt többé különbség egyik ember meg a másik között, ahol végre leomlott a válaszfal egyik nép meg a másik nép között, ahol végre egymásra talált az emberi társadalomnak az egyik rétege, meg a másik. Az egyház végre az a hely lett a földön, ahol a szeretetben összeforrvá egy közös test tagjaiként élhetnek együtt zsidó meg görög, az úr meg a rabszolga, a férfi meg a nő. Ilyen volt, ilyennek kellene lennie az egyháznak.

És óh, de nagy szükség lenne *ma* az ilyen egyházra! De nagyon kellene ma egy olyan igazán élő krisztusi közösség, amelyik a kétfelé, meg a százfelé szakadt világ ellentétei között is fenntartaná az egységet, amelyiknek a tagjai az elkeseredett faji, osztály és politikai szakadékok fölött is hidat építenek, ellenségeket békítene össze, amelyekben megvalósulva látná a világ az igazi testvériséget. Igen: nagyon kellene az ilyen egyház. De nincs ilyen egyház! Hanem csak olyan, amelyik maga is megosztottságban szenved. Nemhogy a világ ellentétes erőit hozná egységbe, békítené meg, hanem még a maga testében is olyan szakadások, ellentétek, meghasonlások, villongások vannak, hogy például az egyik fajta egyház tagjai a másik fajta egyház papjai kezéből még a Krisztus megtörtetett testét sem tudják elfogadni. Képzeltetik akkor, milyen ereje és milyen hitele lehet az ilyen megosztott egyház bizonyágtételének a világ előtt! Sőt, még ugyanazon a felekezeten belül is hányféle irány, hányféle nézet, vélemény, törekvés, klikk van, és egyik sem képes megérteni a másikat.

Múltkor hallottam valakiről, hogy nem akart úrvacsorát venni, mert olyan lelkész osztotta, akivel az illető nem tudta vállalni a lelki közösséget. Hányszor megtörténik, hogy református hívő emberek együtt vannak és képtelenek együtt imádkozni, mert annyira nincs lelki közösségük egymással. Mi ez, mondjátok meg? Nem a halál jele? Túlzás-e ha azt mondjuk, hogy halott a közösség az egyházban, a gyülekezetben, *halott a közösség!*

De hadd mondjak egy másik példát is. Mindnyájan tudjuk, mi a misszió. Az egyháznak az élettevékenysége, amellyel kívülvalóknak is hirdeti a Krisztus evangéliumát, és amelynek eredménye az, hogy terjed a földön az Isten országa, kiterébélyesedik, mint a mustármag, áthatja a világot, mint a kovász a tésztát. Az első keresztyén egyház a szó legszorosabb értelmében véve missziói egyház volt, azaz missziót végző egyház volt, a maga életével és szavával úgy hirdette a Krisztust, hogy a kívülvalók közül egyre többen csatlakoztak hozzá, állandóan növekedett, szaporodott, nőtt a hívők serege újabb és újabb megtérőkkel.

Ilyennek kellene lennie az egyháznak ma is. Különösen ha meggondoljuk, hogy a világ összes nagy vallásai megújuló missziói öntudatra ébredtek. A buddhizmus, hinduizmus és az iszlám, mint egy-egy álmából ébredő óriás, Ázsiában és Afrikában nyújtózkozik és máris tervszerűen készülődik egy hatalmas európai és amerikai missziói tevékenységre. A Krisztus egyházában pedig még a régi missziói láz is ellanyhul ahelyett, hogy krisztianizálná a világot, maga világiasodik el. Régebben, ha ezt a szót hallottuk: misszió, önkénytelenül a trópusokra, őserdőkre gondoltunk, ahol vadállatok által veszélyeztetett területen, feketék között egy fehér ember dolgozott, hogy megszabadítsa műveletlen embertársait a babonáságtól. Ma pedig saját országunk, a saját lakóhelyünk, sokszor a saját egyházunk és családunk vált missziói területté, ahol újra kell kezdeni az Evangélium magvetését, ahol sokszor a hozzánk legközelebb állóknál kell újrakezdeni a Krisztushoz való hívogatást, mert pogányok, megkeresztelt pogányok élnek körülöttünk!

Szűkítsük le a kört kifejezetten a mi gyülekezetünkre: él itt valami missziói felelősség bennünk? Ki volt közülünk utoljára tanúja, vagy pláne eszköze annak a nagy öröme, amin még az ég angyalai is örvendeznek, hogy egy bűnös ember visszatér az ő

tévelygő útjáról? Viszont ennek a fordítottját mindnyájan ismerjük ugye, azt, hogy egy-egy atyánkfia eltévelyedik az igazságtól, elmarad, elszakad a templomtól, a gyülekezet-től. Ahelyett, hogy újabb és újabb tanítványi sereggel bővülne a körünk, a régi tanítvá-nyok is visszaesnek, elkallódnak. Kinek fáj az, hogy református emberek élnek körülöt-tünk, akik olyanok lelkileg, mint az elveszett juh volt a példázatban. És kinek fáj, mit tesz érte? Semmit! Utána megy?! Nem! Legfeljebb panaszkodik miatta, vagy azt sem teszi!

Tegnapelőtt temettünk egy 58 éves atyámfiát. Teljes elhagyatottságban halt meg. Szomszédai azt sem tudták, milyen vallású. Nagy utánajárással kiderítették, hogy refor-mátus. A koporsóban fekve láttuk először. Köztünk élt és mégis olyan távol innen! So-kan vannak ilyenek, ahol így kallódnak el emberek, atyafiak, egymás szomszédságában: nem halott-e ott a misszió?! Igen: halott a misszió közöttünk, még ha minden vasárnap megtelik is a templom.

De hát nem olyanok vagyunk-e mi magunk is, mint a halottak? Ahogyan én ismerem a magam egyéni keresztyén életét, meg a tiéteket, csak azt látom, hogy bizony bukdácsol-ó, visszaeső, erőtlen, örömtelen, fásult, fáradt keresztyénség az olyan, amelyik már semmiben nem különbözik a nem keresztyén élettől, munkájában, szórakozásában, örö-mében és bánatában, bizony éppen olyan, mint akármelyik magányos az élete. Olyan szépen hangzik, hogy „úgy fénylik a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat” (Máté 5,16), de a valóság az, hogy annyira nem fénylik az a bizonyos világosságunk, annyira nem vagyunk élő példái, bizonyítékai a megváltás valóságának, hogy az emberek nemcsak nem dicsőítik a mi mennyei Atyánkat, hanem egyszerűen el sem hiszik, hogy nekünk ilyen mennyei Atyánk van! Ha a mi életünket, a keresztyének életét nézi a világ, méltán gondolhatja, hogy Isten nincs, vagy ha volt is valamikor: már meghalt! Pedig nem Isten halott, hanem a mi ke-resztyén életünk! Bennünk hunyt el a keresztyénség utolsó szikrája. Az igazi, eleven, győzelmes, fölszabadult, örvendező, megváltott keresztyén életnek már csak a megszá-radt, zörgő csontjai maradtak meg bennünk. Nem csoda, ha ez nem arat tetszést a világban!

És tudjátok mi a legszomorúbb jele a halálnak? Az, hogy mindez az élettelenység nem is fáj igazán! Az, hogy az egyházban halott a közösség, halott a misszió, halott a kegye-ség, az, hogy szeretetünk képmutatás, az imádságunk begyakorlottság, a templombajá-rásunk ősi örökség kamata, a szolgálatunk – ha van – embereknek való tetszeni akarás: mindez mégcsak nem is indít igazán bűnbánatra! Ez a legszomorúbb! És az, hogy akik-ben az egyház kétségbeejtő helyzetének a fölismerése már megszületett: azok még min-dig nem fogtak össze imaközösségbe és nem könyörögnek a pünkösdi csodáért! Nincs olyan imaközösség a gyülekezetünkben, amelyik úgy igazán kérné a megújulást, a meg-elevenedést! Az életet hozó Lélek áldását!

Dehát lehet még egyáltalán ebből a halálból élet?! A prófétának is ez volt a nagy kérdése. Mintha Isten eltalálta volna a gondolatát, ezt kérdi tőle: Embernek fia, vajon megélednek-e ezek a tetemek?! Igen: ez a mi nagy kérdésünk is, Ezékiel nem merte azt mondani, hogy nem, mert hívő ember sohasem lehet pesszimista, de azt sem merte mon-dani, hogy igen, mert a hívő ember sohasem lehet könnyelmű optimista, hanem az egyet-len lehető választ adta: Uram Isten, Te tudod. Rábízta a halott sereg sorsát az Úrra, bí-zzik az Ő megelevenítő hatalmában! És íme csoda történik: az Úr szavára, amit a próféta szája által mondott, zúgás, zörgés támad, egymáshoz illeszkednek a csontdarabok, egy-bemennek a tetemek, inak feszülnek rajtuk, hús növekedik rájuk, majd újra szól az Úr a prófétán át és beléjük megy a lélek, és megélednek és lábra állnak, felette igen nagy se-reg! Egy egész harcra kész hadsereg! Persze ez csak látomás, de ez az egész látomás azért történt, hogy mind a mai napig megvigasztalja azt, aki megszorodott, fölemelje

azt, aki megaláztatott, hogy biztasson: a legreménytelenebb halálból is lehet még élet, megélednek még az elszáradt tetemek is, ma is, mi is! A sok halott harcosból, akit legyőzött, elejtett az ellenség, a bűn, a Sátán: lehet még Krisztus győzelmes hadserege, élő népe! Ott a halálvölgyben így szól az Úr a tetemekhez: „Ímé én bocsátok tibelétek lelket, hogy megéledjete!”

Ez a titka a megéledésnek! Ma is! Azon a halálon, amiben mi is vagyunk, nem segít az, ha fölbuzdulunk, ha szervezkedünk, ha ügyeskedünk, ha okoskodunk, ha sok pénzt költünk rá, csak egy segít: a Szent Lélek! Ott az első pünkösöd alkalmával is nem az emberi lélekből vagy szellemből tört fel valami erő, nem tanítványok szívéből csapott elő valami láng, nem emberi lelkesedés tüze ragadta magával a tizenkettőt, hanem *felülről való erő*, olyan hatalom szállta meg őket, amivel nem ők rendelkeztek, hanem amelyik rendelkezett velük. A Szent Lélekben maga az Úr Jézus jön hozzánk erre a földre, bele az életünkbe! Hogyne lehetne akkor a legreménytelenebb halálból élet?! Lehet, igen! De, hogy lesz-e itt a mi számunkra is, annak feltétele van! Hogyan is történt itt e prófétai látomásban? Az Úr ezt mondta Ezékielnek: Prófétálj e tetemek felől és mondjad nekik... És a próféta mondta, amint az Úr akarta. Ezenközben megindultak a csontok egymás felé. Azután imádkozott a próféta: Négy szelek felől jöjj elő Lélek, és lehelj ezekben a megöltöttekbe. És az imádságra feleletként „megindult a Lélek”, és így éledtek meg a halottak! Így mondhatnám tehát, hogy az *Igének* meg az *imádságnak* hatására jelent meg a Lélek! Isten az Ő Igéjében közli velünk Szent Lelkét, mi pedig az *imádságban* fogjuk föl Isten Lelkét! A Bibliában sokszor olvashatjuk, hogy az ige és az imádság meg a Szent Lélek együtt tartanak! Ahol Isten Igéjére figyelve imádkoznak, ott lehet várni a Szent Lelket! Oda viszont nem jön, ahol nem is kérik. Olyan gyülekezetbe nem jön el a Lélek, amelyik nem várja, és érette való buzgó könyörgéssel nem készíti el magát a befogadásra.

A kérés a vágyakozásnak és a várásnak a kifejezése, fájdalmas beismerése annak, hogy Szent Lélek nélkül halottak vagyunk! De ugyanakkor annak a reménységnek a megvallása is, hogy a Szent Lélek által azzá lehetünk, amivé kellene hogy legyünk! Csak akkor nem volt hiába ez a pünkösdi ünnep, ha – akárcsak néhányunkban is – annyira tudatossá válik a megelevenítő Szent Lélek szükségessége, hogy létrejön gyülekezetünkben egy külön rendszeres imaközösség, ahol várunk és kérjük, hogy részesítsen az Úr bennünket is a pünkösdi csoda ajándékában!

Jertek most is:

Könyörögjünk az Istennek Szentlelkének,
Bocsássa ki magas mennyből fénylő világát,
Végye el mi szívünknek minden homályát,
Hogy érthessük Istenünknek Mindenben akaratját.

Ámen.

Megjelent a *Mindenkor örüljete* c. kötetben.

Krisztus Lelke bennünk

Alapige: Róma 8,9b.11
Bibliailvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–12

Évről évre az az egyszerű megfigyelés pünkösdkor, hogy a Lélek ünnepére már nem tódulnak úgy a tömegek a templomba, mint a megtestesülés ünnepére, karácsonyra, vagy a feltámadás ünnepére, húsvétra. Mi ennek a magyarázata? A legegyszerűbb talán ez: azért nem olyan szembetűnő és vonzó a pünkösd ünnepe a tömegeknek, mert ehhez már semmilyen kézzel fogható járulékos dolog nem tartozik. A karácsony a megtestesülés ünnepe, az Isten-gyermek világrajöttének az ünnepe. Ezzel inkább tudunk mit kezdeni, mint a Lélek világra jövetelének a tényével. A feltámadás ünnepének külsőségéhez hozzátartozik sok népi szokás: öntözés, piros tojás, ünnepi kalács és húsvéti bárány. Ezek nyilván valahogy betöltik a feltámadás hiányzó hitének a nagy ürességét. Mert – valljuk be –, hogy a húsvétot ünneplő tömegek jó részének a szívéből a húsvét lényege, a feltámadás hite hiányzik.

De itt van a pünkösd. A Lélek ünnepe ez, és sok ember nem tud vele mit kezdeni. Annyira testiek vagyunk, annyira a láthatókra figyelünk, annyira a megfogható után vágyunk, hogy nem tudunk mit kezdeni a megfoghatatlannal. Jézus maga mondta az öreg Nikodémusnak, Jeruzsálem egyik híres tanítójának, aki töviről-hegyire ismerte az Ószövetség írásait: „te Izráel tanítója vagy és nem tudod ezeket?” Nem tudta. S jaj, sokszor mi sem tudjuk, hogy micsoda, kicsoda a Szentlélek! Azért nem tud mit kezdeni még sok templomos ember sem a Szentlélek személyével, annak titkával.

Egyszer egy amerikai iskolában az ötödikesek között a fizika tanár föltette a nagy kérdést a tanulóknak: nos, gyerekek, mi az elektromosság? S rámutatott az egyik kisfiúra, hogy válaszoljon a kérdésre. A gyerek zavartan fölállt, s kezét tördelve válaszolta: tanár úr, kérem, a tegnapi este még tudtam, de mára már elfelejtettem. Elmosolyodik erre a tanár, s azt mondja: íme, gyerekek, micsoda tragédia, végre a világon került egyetlen ember, aki tudta, mi az elektromosság – tegnap estig –, de ma már ő sem tudja. Nyilván, mert senki sem tudja pontosan meghatározni, mi is az elektromosság.

Most nem akarunk fizikai részletekbe bonyolódni, hogy részecskék sugárzása-e, vagy egyéb az elektromosság. Ez a hétköznapi kép csupán arra akar rávilágítani, hogy ehhez hasonlóan mi sem tudjuk pontosan meghatározni, kicsoda a Szentlélek. Noha a Szentírás sokféle változatban beszél Isten Lelkéről, a Szentháromság harmadik személyéről. Megint csak nem akarunk most dogmatikai bonyodalmakat okozni annak kapcsán, hogy mi a Szentháromság. Hogyan is van az, hogy nekünk csak egy Istenünk van, de mégis háromságról beszélünk? Számokban kifejezve, nem $1 + 1 + 1$, hanem $1 \times 1 \times 1$. Különböző megnyilvánulási formái vannak Istennek – mondják a teológusok. Ez sem akar most témánk lenni, nehogy elveszünk a száraz dogmatizálásban. Abból ugyanis nem nyernénk életet.

Nézzük hát, végül is mire jó ez a pünkösd Lélek, miért van szükség reá, hogyan munkálkodik s mit akar velünk és bennünk? Erre válaszol alapigénk. Azt mondja Pál apostol, aki nagyon sokat beszél Isten Lelkének a munkájáról: akiben nincs a Krisztus Lelke, az nem az Övé. Itt Pál a Szentlelket Krisztus Lelkének nevezi. Jézus meg azt mondja: elküldöm az Atyától nektek a Szentlelket. Krisztus Lelke, az Atya Lelke, az Isten Lelke – mondja Pál. Akiből hiányzik ez a Lélek, az nem a Krisztusé, az nem tartozik Jézushoz. Az tudhat Jézusról, tanult a karácsonyi kisdetről, a haláláról és feltámadásáról. Viszont

egészen más dolog tudni Róla, beszélni Róla vagy az Ő Lelkét birtokolni magunkban. S ez a pünkösd titka. A tanítványok pünkösdig tudtak Jézusról, látták saját szemükkel, hallották tanításait, sok-sok csodáját átélték, de Krisztus Lelke pünkösdig nem volt bennük. Azért voltak olyan gyámoltalanok, bátortalanok, olyan féltékenyek, magukba zárkóztak. Ezért tudott a tanítványok körén belül is az irigység, a féltékenység jelentkezni. Azért tudtak vitatkozni Jézus közelében is az elsőbbség fölött, mert, noha ott volt Jézus mellettük, velük, de a Krisztus Lelke nem volt bennük.

Ezért olyan gyarló a keresztyénség ma is, testvéreim. Templomba járó emberek tudnak Krisztusról, talán betéve fűjják a Jézus-történeteket. Mégis ott van bennük az irigység, a képmutatás, a hazugság, az álnokság, sok más bűn. Mindez pedig azért, mert nincs meg bennük a Krisztus Lelke. Az a nagy kérdés: hogyan telt el hosszú évek során annyi pünkösd fölöttünk, ha a Krisztus Lelke még mindig nincs meg bennünk? Mert ha bennünk van, akkor már nem a mi emberi indulataink uralkodnak. Akkor már nem a mi romlott természetünk vezet minket. Akkor már nem az önző érdek uralma alatt vagyunk. Akkor már nem a testiség romlott vágyai irányítanak. Ha Krisztus Lelke van bennünk, már megtörtént a nagy természet-csere. Ezt nem képes senki elvégezni, csak Krisztus. Szívátültetésre már képes az orvostudomány, de az emberi természet attól még ugyanaz marad.

Természet-cserét csak a Krisztus Lelke tud elvégezni bennünk. S ez a pünkösd csodája. A Lélek ünnepeivel csak az tud valamit is kezdeni, aki a természet-cserének ezt a csodáját átélte. Ez Pál apostollal megtörtént. Ezért tudta vallani: „élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” Nemcsak tudok Róla, nemcsak Vele járok néha, hanem él bennem. Bennem! Úgy, ahogyan, ha rákötnék egy épületet az energia-forrásra, s az épületben elkezd hatni ez az energia, fény vagy meleg lesz belőle. Mert bevezették az elektromos áramot az épületbe, s rákapcsolták az energia-forrásra.

Lehet úgy leélni egy vallásos életet, hogy közben bennem soha világosság nem gyúl. Bennem az isteni szeretetnek a melegsége, a mennyei energiája soha nem működik. Mit ér egy gyönyörű épület, ha nincs rákötvé a fényenergiára, a hőenergiára? Télen megfagynánk, a sötétségben nem tudnánk élni benne. Akármilyen otthonosan rendezzük be, akármilyen gyönyörű szőnyegekkel béleljük ki, akármilyen kényelmes fotelekkel rakjuk tele, ha sötétség és hideg van benne, nem ér semmit.

Isten úgy teremtette a mi testünket, hogy az egy tökéletes alkotás legyen. Csakhogy az Ő Szentlelke nélkül olyan marad a test, mint a szép épület fűtés és világítás nélkül. S ezért van szükségünk Isten pünkösd Szentlelkére. Ha bennünk van az Ő Lelke, akkor az Ővéi vagyunk, mert Hozzá vagyunk kötve, s Tőle függünk. Így szolgáltatja Ő azt a mennyei energiát, ami biztosítja bennünk az isteni fényt és szeretetének melegségét. Ez teszi vonzóvá a mi életünket mások számára is.

Ha annak a Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, aki feltámasztotta Krisztust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeteket is az Ő bennetek lakó Lelke által. Ha annak a Lelke lakik bennetek. Kinek a lelke lakik bennünk? Kinek a lelkülete van benned?

Amikor egyszer egy samaritánus faluban nem fogadták be Jézust és a tanítványait, hirtelen haragjában Jakab és János az ítélet tüzét akarta kérni a falura. Jézus leállította őket, mondván: nem tudjátok, miféle lélek lakik bennetek. A bosszú, a pusztítás, az ítélet lelke – nem a Krisztus Lelke. Nem tudjátok, milyen lélek lakik bennetek. Tudod-e milyen lélek lakik benned, amikor a másikat megítéled? Tudod-e, milyen lélek lakik benned, amikor bosszút forralsz a másik ellen? Nem a Krisztus Lelke, hanem az Isten ellenes gonosz lélek, ami pusztít. Isten és ember ösellenségének a lelkülete ez. Sajnos, ez a

világ egyre inkább ezzel telik meg. S ezért oly elviselhetetlen sok-sok emberi élet. Azért lesz pokollá sok család élete, mert soha nem részesült a pünkösdi csodájában.

Ha annak a Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halálból, akkor a ti halandó testeteket is képes megeleveníteni a bennetek lakozó Lelke által. Megeleveníteni a ti testeteket? Miért kell azt megeleveníteni, ha egyszer az él, mozog, ha aktív, ha egész nap fut, dolgozik? Hisz az nagyon is eleven. Igen, fizikailag eleven, amíg egészséges, amíg dolgozni tud. Mégis, lélek szerint halott mindaddig, amíg a Krisztus Lelke nem költözik bele. Mikor lesz élet egy újonnan fölépített házban? Amikor élő emberek költöznek bele. Hiába van bekötve minden, ha nincsenek lakói. Amíg nem lesz a te testi életednek központi lakója a Krisztus Lelke, addig nem lesz élet benned. Hiába sminkeled ki magad, hiába jársz fodrászhoz, hiába a sok festék, hiába a testedzés, hiába a jóltápláltság, hiába a divatos öltözet a Krisztus Lelke nélküli test számára. Csak az Ő Lelke adja meg azt a belső szépségét az embernek, ami vonzóvá teszi őt.

Az a hajlék lesz vonzó, ahol nyitott szívű, meleg lelkű emberek laknak. Az ilyen hajléknak messze megy a jó híre, azt nem kerülik az emberek, mert érzik, hogy annak a légkörében velük is történik valami. Ilyen annak a hívő embernek az élete, akiben a Krisztus Lelke lakik. Ez a pünkösdkor beszerezhető Lélek, amit nem lehet pénzén megvenni, sem erőszakkal kicsikarni. Ezt csak úgy lehet megkapni, ha alázattal odaállsz Isten elé, s bevallod, hogy eddig üres szívű voltál, lelketlenségben vergődöttél, összeférhetetlen voltál emiatt, sokan elkerültek téged, nem megy az együttélés éppen a Lélek hiányában – ezért kéred, hogy töltsd ki beléd az Ő Lelkét. Hogy tudjad végre, milyen lélek lakik benned.

Miből fogod tudni, hogy a Krisztus Lelke lakik benned? Abból, hogy ez a Lélek megeleveníti benned a hitet, aktivizálja benned a szeretetet. Ez a Lélek mozgásba hoz egész lényedben és nyitottá tesz a másik irányába. Olyan életstílust alakít ki benned, amelyik révén te mindenki számára örömforrás leszel. Nem egy lelketlen, elgépiesedett test maradsz többé, hanem a Lélek birtokában az Isten megváltott gyermekeinek közösségébe beépítve krisztusi Lélek hordozója leszel. Íme, ez a pünkösdi nagy esélye, ha annak a Lelke lakik benned, aki feltámasztotta Jézust a halálból. Az Isten Lelke föl tud támasztani téged is egy új életre, meg tudja eleveníteni halandó testedet az Ő Szentlelke által.

Megeleveníteni – nemcsak a munkára, hanem megeleveníteni a szolgálatra. Megeleveníteni az imádságra, megeleveníteni a mennyei kenyér napi fogyasztására. Étvágyat gerjeszt benned, hogy naponta vedd magadhoz a mennyei kenyéradagot. Mert az étvágytalanság a lelki betegség nagy jele. Ahol nem kell a Szentírás, ahol nem kell az imádság, – ez a lelki étvágytalanság jele, ez nem egy eleven életnek a jele.

Akarsz-e egy Krisztusban megelevenedő életet? Akkor kérd, és újra kérd Isten Lelkét, hogy legyen végre olyan pünkösödöd, mint egykor a tanítványoknak volt. Így átéled azt a csodát, hogy ezután nem lakik benned többé a bűnnek lelke, az önzés lelke, hanem benned lakik Annak a Lelke, aki által megelevenedett új életed az Isten dicsőségére történhet ezután. Ámen.

A Genezáret partján

Hafenscher Károly
Budapest

Jézusi rendszerváltás

Emberré próbáló korunkban mérünk, újra és újra méregetünk másokat is, magunkat is: kik vagyunk, milyenek vagyunk? Az eredmény: másokkal rendszerint elégedetlenek, magunkkal elégedettek vagyunk. Jézus új mértéket, más összehasonlítási alapot ad. Három modell lép elénk e két igazságszóból: a farizeus, a vámos és Pál apostol.

E három modell elemzése előtt két előzetes megjegyzést gondolunk végig:

1. A jól ismert evangéliumi textus szerint egy emberrel történik valami, megigazul, azaz rendbe jön az élete, másként megy otthonába vissza, mint ahogyan a templomba jött. Úgy látszik a templom az a hely, ahol valami lényeges történhet: más emberré lehet az ember. – Az elmúlt nyáron Stockholmban jártam, az egyházkerület székházában a sajtófőnök egy sor kiadványt tett elém. Ezek között volt egy nyári egyházi „műsorfüzet”, Det händer i kyrkan i Stockholm – címen. Ez történik az egyházban Stockholmban. A sajtós kissé ironikusan hozzáfűzte: Valóban történik-e valami az egyházban? – vagy csak programok vannak? Eseményekben mi is bővelkedünk. Lelkészek, kollegáim, állandóan túlterheltségről panaszkodnak, egy-egy gyülekezetben zsúfolásig telve minden hétköznap is. De történik-e valóban valami az egyházban? Az, ami a példázatbeli vámostal?

2. Valódi jézusi rendszerváltásról beszélhetünk! Jézus közelében átértékelődnek az értékek, megváltoznak az életetek, máshogyan mennek haza, nincs feltétel, de nem megy el Tőle ugyanúgy. Jézus megváltoztatja gondolataink, szokásaink rendszerét, életstílusunkat, kapcsolatainkat. Kopernikuszi fordulat ez. A minden ízében kidolgozott zsidó vallás és erkölcsi magatartás elé kérdőjel kerül. A reformációban megismétlődött ugyanaz: nem az ember, hanem az élő Isten körül forog újra minden. Ha Nietzsche elvárta, hogy követői mindent újra értékeljenek (Umwertung aller Werte), ha Ady igényelte, hogy nem közömbösen, de csak szeretve lehet érteni őt, úgy Jézus is igényli mindezt. Sőt, Ő igazán! Radikális reformot, igazi etikai, gondolkodási, vallási reformváltást! A homo religiosusból hadd legyen homo christianus...

Az imádság mint viselkedési forma kulcs lehet az ember megismeréséhez. Jézus ezt a kulcsot most kezünkbe adja. Mutasd a kezedet, mutasd a járásod, megmondom ki vagy. Mutasd a könyveid... Nyisd ki a szád, beszéld el álmaid, mutasd az írásod... Mutasd, hogyan imádkozol, hogyan állsz Isten elé és megmondom ki vagy... Két ember ment fel a templomba imádkozni, és a harmadik is Isten előtt vall arról, mi is történt vele...

A farizeus – csupa tisztesség, csupa polgári és vallásos erény. Kötelességtudó, példás kegyes, adakozó, templomozó, gáncs nélküli, megtámadhatatlan, tiszteletet érdemlő, nagy a reputációja, sikeres ember, igazi jó ember, „ez az ember nem volt link” mondta egykor az egyik ifjúsági bibliórásom. Éppen őt bántja Jézus? Nem pellengérré kellene állítani, hanem példaképnek, dicséretre méltó embernek... meg is van elégedve önmagával, dicsekszik és várja Istentől is a kijáró elismerést, jutalmat. Arcát odafordítja Istennek, de felebarátjának háttal áll. Általában lenézi az embereket, a mögötte álló vámszedőt meg különösen. Összehasonlításában kiderül, hogy a másik hátrább van, alacsonyabbrendű, méltatlan.

Ezzel az emberrel nem történhet semmi! Mi is történhetne: még egy kis csiszolás kegyességén? Egy kis több böjt, nagyobb alamizsna. Aki már tökéletesnek tudja magát, az

nem várhatja, hogy Isten még formálja. Az ő életében nem történik rendszerváltás. Ő már nem igazulhat meg, hiszen úgyis igaz, önigaz. Jaj a tökéleteseknek! Már az is nehezen viselhető, ha valaki mindent tud, de az már egyenesen elviselhetetlen, ha mindent jobban tud. Micsoda groteszk helyzet: az önigaz emberen még az Isten sem tud segíteni. Társadalmunkra, egyházunkra gondolok, vezetőkre és vezetettekre. Talán ezért nem történik igazán semmi lényeges, mert itt mindig mindenkinek igaza van.

A vámos bizonyára nem hibátlan erkölcsi példakép, sőt vallásilag talán éppen elégtelent kap, keveset böjtöl, nem oszt alamizsnát, nincs versenyben a kegyesekkel, nem is néznek fel rá, inkább lenézik. Jézus mégis becüli: nemcsak azért, mert szükségű, alázatos, őszinte, nem játsza meg magát, hanem mert tudja a jó hangot Istennel: Légy irgalmas nekem bűnösnek! Ez a Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison az alapdalom. Az ötvenes évek közepén, amikor még csak a Deák téren hangzott Bach H-moll miséje – egyik presbiterünk kifogásolta, miért az a sok Kyrie eleison... „Nem vagyunk mi katolikusok, vagy ortodoxok.” Alig lehetett megértetnem, hogy ez a biblikus hang, a tékozló fiú hangja, a reformátorok hangja is. Ruben Josefson egykori svéd érsek 1971-ben járt hazánkban. Ekkor panaszkolta el, hogy a svéd liturgiából kikerült a bevezető ősi bűnvalló imádság, amit még Olof Petri fordított svédre: „Én szegény bűnös ember...” mert a mai svéd már sem nem szegény, sem nem bűnös... nem is kéri az Úr irgalmát. Nálunk még van nyoma az ősi gyónó imádságban, de vajon van-e tartalma? – A vámosnak nem az erkölcsait, hanem Istennel való kapcsolatát tartja Jézus követendőnek. Jézus nagyon következetes: A Miatyánkban sincs hálaadás kegyességünkért, de van kérés bocsánatért, vagyis mindig így tanította Jézus imádkozni tanítványait... Így történhet rendszerváltozás is, így mehet haza megigazultan, rendbehozott életű emberként a templomos is. Ez a jó start, így lehet újat kezdeni, így történhet valami valóban lényeges.

Az apostol a harmadik modell. Mutatja, hogy nemcsak új kezdés lehetséges, hanem folytatás is. Az egykor büszke farizeus – aki kegyességében ölni is képes lett volna, most alázatosan csodálkozva vallja kicsinységét. Szellemes szójáték húzódik szavai mögött. Neve, Paulus, kicsinyt jelent, de itt azt mondja „ego sum non paulus sed minimus” A legkisebb az apostolok között, aki csak kegyelemből élek, de ebből élek, így kell folytatnunk. Nem vagyok méltó (non dignus v.ö. a tékozló fiú és a vámos bűnvallásával!) és mégis eredményes, munkás életet élhetek. Ki kell szállni a régi róma-protestáns vitából, mit jelent a kegyelem (sola gratia) és egy új vonást kell hangsúlyozni: a kegyelem hatékonyságát. A 16. sz.-ban a sola gratia és a gratia infusa emlegetése folyt, ehelyett a gratia effectiva, a gratia operans, a gratia medicinalis tudata és élése a fontos. Pál nemcsak tudott az irgalomról, mint élete megváltásáról, megoldásáról, hanem élt is belőle: ezért eredményes, emberekhez forduló, embereken segítő az élete. „Többet fáradozott, mint a többi apostol összesen.” Itt nem a teljesítmény dicsőítéséről, hanem a kegyelem hathatóságáról van szó. Az irgalmas Istennel való kapcsolatból emberekhez fordulás következik. Ez a teljes megtérés, ez a kettős fordulat. Istenre nézett, de nem állt háttal az embereknek sem. Nemcsak a fejében, a gondolataiban, vallási felfogásában történt rendszerváltozás, hanem egész életében. Íme – nem reménytelen még a kegyes farizeus sem.

A három modell valóban összetartozik, a negatív példa a farizeusé: benne és vele nem történhet semmi, a vámszedőben megtörtént a fordulat, jól ismeri önmagát, nem mentegetőzik, de jól ismeri a könyörülő Istent is, ezért nem reménytelen az imádsága. Sőt még egy másik farizeusban is történhet valami: Saulusból „paulus, sőt minimus” lett.

És nálunk, velünk, bennünk mi történik? Történik-e már végre valami egyházunkban, lelkeszi karunkban, gyülekezeteinkben? – vagy csak vallásos programunk, eseménynaptárunk van. Jézus igazi, totális „rendszerváltozást” hozhat. Mutasd meg, hogyan imádkozol? – megmondom, ki vagy... Ámen.

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor
Kajántó

Én vagyok az út, az igazság és az élet

Alapige: János 14,6

Olyan életkorban vagytok, amikor sokszor felteszik számotokra a kérdést, hogy milyen úton akartok tovább haladni az életetekben. Milyen pályára léptek? Maradtok itthon, vagy valahol idegenben próbáltok szerencsét? Más szóval azt kérdik tőletek, hogy milyen életutat választotok? Van amikor tudjátok a választ, van amikor nem, van amikor idegesítőnek és tolkodásnak tűnik a kérdés, unjátok, és nem akartok már válaszolni rá, sőt azt, aki megkérdi, egy kicsit furcsán is nézitek. Miért kell valakinek beleavatkoznia a ti magánéletekbe!? Mindez azért van, mert nem tudjátok, hogy mit jelent az igazi élet-út megválasztása.

Most nem moralizálni akarok, hanem az ige segítségével néhány támpontot szeretnék nyújtani számotokra.

Az igazi életút a keresztyén embernek nem a siker, a karrier, a külföldön való boldogulás, hanem teljesen más. Egy olyan út, amelyet valaki már kijelölt a mi számunkra, és amelyikre rá kell állni, és amelyen folyamatosan haladni kell. Lehet, hogy egy kicsit furcsának tűnik ez a kijelentés, de így van. Isten számotokra kijelölt egy utat, amit végig kell járnotok.

A mai ige az útról beszél. Jézus most számunkra úgy mutatkozik be, mint aki út, igazság és élet.

Mi tulajdonképpen az út? Az, ami célba visz. Aminek a segítségével el tudunk jutni valahova. Mindig van valamilyen cél az életünkben. Csak nem mindig választja az ember a legjobbit utat. Melyek az élet céljai? Számotokra lehet az, hogy sikerüljenek a vizsgák, az érettségi, jussatok be valahova egyetemre, vagy kapjatok valahol egy jól fizetett állást. Találjátok meg azt a személyt, akivel családot fogtok alapítani, vagy egyszerűen csak az, hogy jöjjön már a várt nyári vakáció, és szórakozzatok egy kicsit. Ezek mind lehetnek célok az életetekben, amit el akartok érni. Minden fiatal átesik ezen a „célkeresésen”

Az igazi cél azonban teljesen más. Eljutni az Isten országába. A keresztyén ember életében ez kell legyen a cél. Igaz, hogy református hitvallásunk szerint kegyelemből hit által üdvözülünk, de ehhez nem passzív keresztyén életet kell élnünk, hanem aktívat. Haladnunk kell előre, Krisztus segítségével, az ő vezetésével az Isten országa felé, hogy valamikor majd átléphessük annak a kapuját.

Ezen az úton, mint már mondtam, Krisztus vezet. Ezért mondja magáról, hogy ő az út. Ő köt össze minket az Atyával, az Isten országával. Milyen lehet a Krisztus útja? Gondoljatok a Hegyi beszédben elmondott példázatra, a szoros kapura és keskeny útra (Mt 7,14). Ebből kiindulva el lehet mondani, hogy a Krisztus útja sokszor keskeny, sokszor meredek, amelyiken nem lehet száguldozni. Nem autópálya ez, amelyen az ember beáll a sávra és felveszi azt a sebességet, amelyikkel a többi kocsi halad. Másként bal-esete lehet. A keresztyén ember útja inkább egy hegyi ösvény, ahol meg lehet állni, gyönyörködni tudunk a tájban, észre lehet venni annak szépségét. Leginkább azonban azt

jelent, hogy ott csend van, békesség van. Ezen az úton van időnk a lelkünkkel foglalkozni. Nem kell félni, hogy ha lassítunk, akkor valaki megelőz, vagy ránk dudál, hogy siessünk.

Lehetnek ezen az úton akadályok is. Senki és semmi nem biztosít arról, hogy a keresztyén élet akadálymentesen halad előre. Maga Krisztus mondotta a tanítványainak, hogy nem lesz könnyű sorsuk. (Mt 10,16–22) Az akadályokat azonban Krisztus elgördíti az útból. Ezt ki kell mondani, mert másképp a keresztyén életet aszkézisnek érthetnék, ahol csak próbák és lemondások vannak. Ugyanakkor ezt ki is lehet mondani, mert maga Jézus jár előttünk és mutatja az utat a mi számunkra. Nekünk az ő lábnyomába kell lépünk. Ekkor érezhetjük azt, hogy ő az út, a jó út, amelyen haladnunk kell!

Azért a jó út, mert tévutak is vannak az ember életében. Olyanok, amelyek versenyezni akarnak a krisztusi úttal. Sőt többet akarnak nyújtani számunkra. Az önmegvalósítást, az örömeiket, a gazdagságot. Mit kell tenni ezért, mit kérnek tőlünk? Gondoljunk csak a Krisztus megkísértésére. (Mt 4,1–11) Ott is arról volt szó, hogy valósítsd meg önmagad, mutasd meg, hogy Isten fia vagy, változtasd a köveket kenyérré, ugorj le a templom tetejéről. Megkapod a világ gazdagságát, ezzel minden lehetőséget az életben, ha leborulva imáod a Sátánt. A tévutakon le kell borulni valaki előtt, aki magát úgy mutatja be, mint a világ fejedelme. Mit tett Krisztus? Legyőzte őt. Megmutatta, hogy melyik a tévút, melyik a jó út a mi számunkra.

Az út mellett az igazságról is szól ez az íge. A világ nagy kérdése mindig az volt, hogy mi is ez. Pilátus kérdése is ez volt. (Jn 19,38) Jézus válaszol erre a kérdésre: az Isten ígéje (Jn 17,17), és ő maga az igazság.

Sokszor keressük. Legtöbbször azt mondjuk ki igazságnak, amit mi hiszünk annak. Akkor pedig körömszakadtáig védjük azt. Nem merjük, vagy nem tudjuk belátni, hogy másnak is lehet igaza, az igazság máshol is lehet. Keressük, de sokszor itt a földön. Embereknél, emberi törvényekben. Amikor azt gondoljuk, hogy megkaptuk, akkor rájövünk, hogy csak részigazságot találtunk.

Mit jelent ez az igazság, ami teljesen más minden földi részigazságnál? Azt, hogy Krisztus eleget tett mindannak, amit Isten tőlünk kért volna. Megváltotta az életünket és számunkra elhozta a bűnbocsánatot. Az isteni igazságszolgáltatás előtt megállt, és magára vállalta mindazt, ami a mi vállunkon lehetett volna nélküle. A büntetést. Így kaptuk és kapjuk meg az igazságot. Már nem a törvény betűje alatt vagyunk, hanem a lélek ereje van a mi életünkben, ami által megértjük az igazságot.

Aki pedig ezt megértette és megkapta, az csak az ő útján jár, és megtalálta általa az életet. Az isteni igazság az életünket jelenti. Azt, hogy itt a földön folytathatjuk azt, illetve azt is, hogy örökkévaló hajlékunk van a mennyben.

Számunkra egy feladat létezik. Keressük az életben ezt az igazságot, induljunk el ezen az úton. Megtaláljuk? Isten kegyelmében vagyunk. Ő a biztosítéka annak, hogy amit kimond, azt be is teljesíti a mi életünkben is. Ámen.

Vitaindító kérdések:

1. Milyen úton járunk? A széles, veszedelembé vivőn, vagy a keskenyen, ami az üdvösségbe visz?
2. Vállaljuk-e azt, hogy Krisztus útja és a mi utunk egy legyen?
3. Sokszor körömszakadtáig harcolunk saját vélt igazságunkért. Miért van az, hogy oly nehéz a másik ember igazságát is elfogadni?
4. Isten igazságát csak alázattal lehet elfogadni. Hol van az alázat a mai ember életében?

Rádioprédikáció

Jenei Tamás

Kolozsvár

Akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai

Alapige: Róma 8,14

Ki vezérli a te életedet?

Talán a véletlenre bízad életedet? Vagy babonásan a Vak Sorsnak adtad át minden-napjaid irányítását? Vagy cselekedeteidben csupán az ösztöneidre hallgatsz, mint az állatvilág egyedei? Avagy a „hüvös ész” könyörtelen logikájával próbálsz eltervezni mindent? Vagy ambíciód, akaratod az, amely tűz-víz átgázol minden elképzelhető aka-dályon?

Ideig-óráig így is lehetnek sikereid! Ám szüntelenül érezni fogod, hogy valami még sincs igazán rendben életedben. A jól elvégzett munkának az öröme, belső lelki békéje mindig hiányozni fog már most, a földi életed idején. S ha egyáltalán mersz a nagy Számadásra gondolni, akkor félelem fog el. Érzed, hogy túl kevés az, amit erre a nagy útra magaddal tudsz vinni. Isten nélkül, a Krisztusban való váltság nélkül, az ő Lelkének vezetése nélkül csak a mi mulasztásainkat, önző, erőszakos és bosszúálló cselekedetein-eket vihetjük magunkkal.

De ha egy kisgyermek szavára őszintén oda tudsz figyelni, ha az éhezőt és a szomjú-hozót alkalmanként megelégtíted, a beteget és a foglyot meglátogatod, a jövevényt, a menekültet, a száműzöttet befogadod, az árva, a kiszolgáltatott, mezítelen embert felru-házod, ha a bajban lévőknek akkor is segíteni tudsz, ha ő nem is kéri, ha hivatásodban, szolgálatodban a nem kötelező második mérföldet is vállalod, ha kész vagy ellenséged-nek megbocsátani és vele jót tenni, akkor hidd el, hogy Isten Lelke ragadott meg és Ő vezérli a te életedet.

Ha erre a szívet átmelegítő belső hangra tudunk figyelni és neki engedelmeskedni, akkor Isten fiaivá és leányaivá tudunk lenni mindannyian.

Ebben az idegtépő, meghajszolt életben, ebben az erőszakkal és gátlástalansággal teli világban ezért várjuk oly sóvárogva Isten fiainak megjelenését, mert érezzük, hogy belő-lünk is, másokból is ez a minőségi életvitel hiányzik. Mindnyájan éhezünk a szeretetet. Egyetlen elismerő szó úgy be tudja aranyozni a hétköznapijainkat.. Mindnyájan örül-nénk, ha egy igazságos világ venne körül, ahol az emberi értékeket megbecsülik. Mindnyájan vágyunk arra, hogy a beszéd, a családi élet, a közélet, a közerkölcs tiszta legyen.

Mindez azonban rajtunk múlik!

Ha azokat az emberséges vonásokat, amelyeket annyira hiányolunk másokban, Isten-től elkérve megpróbáljuk a magunk életében kirajzolni, akkor máris gazdagabb lesz álta-la ez a világ. Ha pedig 365 napon keresztül tudjuk ezt a fajta Lélektől átítatott szeretetet, jószágot, alázatot, megbocsátást, tisztaságot, hitvalló erőt sugározni, akkor lehetetlen, hogy a „szerelem-megmaradásának a törvénye” szerint ez ne hatványozódjon környeze-tünkben. A dolog nyitja pedig egyszerű: nem szabad arra várnunk, hogy a „másik” tegye meg az első lépést. Mindig annak kell előbb lépnie, akinek több a hite, akinek elevenebb a Krisztussal való kapcsolata, aki a Lélek vezetéséért naponta tud imádkozni!

Ha pedig most úgy érzed, hogy te vagy ez az ember, akkor figyelj a Lélek szavára! Lesz, amikor azt mondja, hogy állj, – mert különben rossz útra tévelyednél. Lesz, ami-kor azt mondja, hogy hallgass, – mert valami bántás, goromba szó készül elhagyni ajka-

dat. De lesz, amikor azt hallod, hogy ne hallgass, – hanem szólj! És lesz, amikor azt hallod, – ne tétovázz, indulj!

Egyszer egy nagyon eredményes, kiváló embert faggattak sikeres életének titka felől. A kérdésre adott tömör válasza így hangzott: „Amikor ülni kellett ültem, amikor állni kellett álltam, amikor pedig indulni kellett indultam!” Amikor börtönbe csukták hitvalló élete miatt, ült, és szelíden szolgált a fogolytársak között. Amikor kényes helyzetekben helyt kellett állnia, ő állt, mint a fenyő, rendületlenül. Helytállt! Krisztus tanítványához méltóan. Aztán amikor lehetőség nyílt valamit tenni – ő azonnal indult! Mindig Isten Szentlelkének vezetésére figyelt. Ezért sohasem tévedett. Ezért lett élete sikeres tanítványi élet, amely oly sok más ember életét is megízestette.

Minden nyers, darabos, formátlan életből, amilyen egyébként minden Isten nélküli való élet, Isten tud folyamatosan szép tanítványi életet faragni.

Most pünkösdben nyomatékosan hangzik hozzánk Isten szava: akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiaivá és leányaivá lehetnek! Akár te is!

Kérjed Istent, hogy árássa ki reád is az Ő Szentlelkét, hogy életed minden napján Ő vezéreljen téged. Így nem lesz hiábavaló az életed! Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Székely Levente

Kutyfalva

Útlevél az üdvösségre

Alapige: Máté 28,18–20

Aki elgondolkodott valaha azon, hogy miből áll az ember élettere, az belátja, hogy van egy látható világ és van egy láthatatlan. Mindkettő valóságos, mindkettő létező. E kisgyerekek már tagja lett a látható valóságnak, amikor örömet okozva számotokra, Isten akaratából megszületett. A keresztség a láthatatlan valóságba való beoltás. Abba a valóságba, amelyben Jézus – ígérete szerint – velünk van minden napon a világ végezetéig.

Amikor egy kisgyermeket elhoznak a templomba, hogy megkereszteljék, akkor ezzel azt is kifejezik a szülők és a keresztszülők, hogy szeretnék, hogy ez a kisdéd a láthatatlan világnak is tagja legyen. A keresztség kiábrázolója a víz. De annak nem mennyisége számít, hanem az a tartalom, aminek az Úr Jézus jelképévé tette.

Egyik legfontosabb dolog, hogy a keresztség szereztetési ígéretéhez Jézus hozzácsatolta az üdvösség ígéretét. Ő maga mondja, hogy aki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül, de akinek nincsen hite, az elkárhozik. Hitvallásunk szerint a keresztség jegy a lelkünkön, amely feljogosít valamire. Olyan, mintha belépőjegye lenne valakinek egy előadásra, amelynek felmutatásával beengedik a színházba. De csak akkor, ha az illető elmegy oda és be akar menni. Jézus jól ismerte az embert, tudta, hogy az emberi ész számára könnyebben érthető az, amit kiábrázolnak. A láthatatlan igazságokat ki kell ábrázolni az emberi értelem számára. A tisztálkodás, mint mindennapos cselekedet mindenki által érthető kép. Ahogy mindennapi életünkben megvan a lehetőség arra, hogy aki akar, megmosakodhasson, ugyanúgy, aki akar, megkeresztelkedhet. Ilyen értelemben a keresztség választ. Ez a kisgyermek azonban nem most fog választani. Most Isten választja ki őt és fejezi ki iránta való szeretetét, amikor befogadja őt az ő szövetségébe.

Kedves szülők, a keresztség az Isten anyaszentegyházába való beoltás biztosítéka is egyben. Erre mindig lehet és kell is emlékezni, és erre kell ti is mindig emlékeztessétek ezt

a kisededet, akit a mai napon a keresztség alá fogtok tartani. A keresztség útjével az örökélet felé, amit azonban lehet rosszul is használni, vagy egyáltalán nem használni. Nagymértékben tiétek a felelősség azért, hogy gyermekeitek fogja-e használni ezt a nagyszerű útlevélet. Ahhoz, hogy célba jussunk, még nem elég az, hogy útjévelünk legyen, mindenképp el kell indulnunk egy olyan úton, amelyen a járás nem könnyű, sőt sokszor nagyon nehéz, sokszor rendkívül közvetlenül érint rajta az „e világon nyomorúságatok lesz...” jézusi mondat igazsága. Ti, felnőttek már tudjátok ezt, de ez a gyerek még nem tudja... De ugyanez a mondat az, amiből minden megkeresztelt felé elhangzik a biztatás: „...én meggyőztem e világot.” Erről is ti kell majd beszéljétek, kedves keresztszülők és szülők ennek a kisgyermeknek. A példa magját fogjátok elültetni a kised szívébe, vigyázzatok azért, hogy hogyan éltek. Lesznek majd nehéz napok is, hisz mindannyiunk életében vannak nehéz napok, de aki beoltatott Isten anyaszentegyházába a sákramentum által, az igazi erőt nyerhet, amikor tudja, hogy többé nem önmagáé, hanem azé, akinek védelmező karja oltalmazza minden gonosztól. Ezt meg fogja majd tanulni a kátéórákon a Heidelbergi káté 1. kérdésére adott feleletben. De segítenetek kell, hogy ne csak az értelmével tanulja meg, hanem mindenképp a szívével. Amikor tudja, hogy a Krisztus ígérete az övé is, akkor nyer értelmet az, amit a mai napon Isten színe előtt tesztek vele. A konfirmáció válasz lesz majd e mai nap cselekményére.

Az ígéret a megkereszteltté, a szülőké és a keresztszülőké, azaz azoké is, akik vigyáznak rá. „Mert néktek lett az ígéret, és a ti gyermekeiteknek...” Fogadalmatételek, amire most készültök azonban, Isten előtti felelősségvállalás. Arra kérek, hogy tartsátok meg hűségesen a ti fogadalmatokat.

A keresztség hívás, amelyre a konfirmáció lesz majd a válasz. Adja Isten, hogy igaz szívből tett bizonyásgtétele nyomán használhassa egykor e kised azt az „útlevélet”, amelyet ma a keresztségben nyújt számára a Mindenható. Ámen.

Esketési igehirdetés

Balló György

Magyarfráta

Nem jó az embernek egyedül lenni

Alapige: 1Mózes 2,18

Amikor a mindenható Isten megteremtette a világmindenséget, akkor látta, hogy mindaz amit teremtett jó. Mégis volt valami a teremtés hajnalán, amire Isten azt mondta, hogy nem jó: „Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek néki segítőtársat, hozzá illőt.”

Ebből a mondatból kiemelném először ezt a két szót: „Egyedül lenni.” Mindnyájan tudjuk, hogy milyen fájó tud lenni az egyedüllét. Az egyedül élő ember könnyen elveszíti életkedvét, depresszióssá válik, mert nincs akinek elmondja bánatát, nincs akitől vizsgálat, biztatást kapjon.

A mi gondviselő Atyánk látja és látta az egyedülálló embernek a vergődését, és azt akarja, hogy jól legyen dolgunk ebben az életben. Ezért Ő maga szerzi a hozzá illő segítőtársat.

Kedves vőlegény, kedves menyasszony, egymáshoz illő segítőtársaknak rendelt titeket Isten. De mit is jelent segítőtársnak lenni?

Azt, hogy a férfiú a feleségében nem csak örömeinek forrását, vagy az otthon ékességét, vagy egy cselédet kell hogy lásson, hanem ahogy az ige mondja: „segítő társat” Hasonlóképpen a feleség a férjében nem csak a pénzkeresőt, vagy a jó pozícióban lévő embert, vagy a jó megjelenésű férfit kell hogy lássa, akire mások felnéznek, hanem ahogy az ige mondja: „segítő társat”

Kedves ifjú pár! Egymáshoz illő segítőtársakká kell hogy legyetek az élet útján. De ez az egymáshoz illeszkedés egész házasesetetek idejére szóló feladat. Olyan ez, mint amikor a malomkövek egymást koptatva, sok idő elteltével idomulnak csak egymáshoz. Az egymáshoz illeszkedés alapja a szeretet. Minden dolgokat szeretetben vigyétek véghez. Csakis a kölcsönös alkalmazkodásban tapasztaljátok meg mindketten azt, hogy az igazi szeretet soha el nem fogy. A férfiúnak a feladata, hogy szeresse feleségét, miként Krisztus is szereti az Ő anyaszentegyházát. Az asszonynak a feladata, hogy amiképpen az Anyaszentegyház engedelmeskedik Krisztusnak, azonképpen az asszonyok is az ő férjüknek engedelmesek legyenek mindenben. Az asszony becsülje, tisztelje az ő férjét. Legyen hozzá igaz hűséggel. Az ilyen asszonyról mondja a bölcs: bízik ahhoz az ő férjének lelke, jóval illeti őt és nem gonosszal, az ő életének minden napján (Péld 31,11–12).

Isten szeretete a legfontosabb. Legyen Isten szeretete az az erő, amely mindenre elégséges. Jó sorsban a hálaadásra, az élet sötét völgyeiben a béketúrásra, a jövőre nézve pedig reménységre.

Jertek, ebben a hitben fogjátok meg egymás jobb kezét és tegyetek hűségeskült egymásnak, mi pedig kérjük mindenható Istenünket, hogy az Ő áldása legyen rajtatok és ti magatok is áldással lehessetek egymás számára egy életen keresztül. Ámen.

Temetési igehirdetés

Ötvös József

Marosvásárhely – Vártemplom

Egy küzdelmes kor szemtanújaként

Alapige: Filippi 4,13

Olyan szép helyen lapul meg ez a bibliai vers Pál apostol levélsorozatában. Egy mondattal előbb még azt írja Pál a filippibelieknek, hogy „én megtanultam, hogy azokban, amelyekben vagyok, megelégedett legyek mindenben és mindenekben ismerős vagyok a bővölködéssel is, a szűkölködéssel is” (Fil 4,11–12) Mire levele végére érkezik, ez a „megelégedett” hang áldással változik: „az Istenek pedig és a mi Atyánknak dicsőség mind örökkön örökké” (Fil 4,20)

Ez az 1913-ban Udvarfalván (Maros megye) elindult élet 2004-ig számtalanszor végigjárta és átélte, megtanulta, hogy körülményeihez képest megelégedett legyen. És amikor már olyan nyomasztó volt a kisebbségi elnyomás, az egyedüllét, a betegség, akkor mindig megszólalt az ige: „mindenre van erőm a Krisztusban”. Most, e 91 éves élet számbavételekor ez a mindenre való erő értéké és szépséggé, minőséggé és hősiességgé válik.

Az elmúlt hét végén, amikor elköszöntünk egymástól, abban a szobában, ahol élete utolsó húsz évét leélte, nagyrészt otthon és magányosan, visszanéztem az ajtóból, és ahogy fiával együtt ültek az ágyon, törekeny testének tartásában, az elmenésbe belenyugodott tekintetével találkozáva, hirtelen egy kedves verses mese jutott eszembe. Ez a me-

se arról szól, hogy egy hegytetőn találkozik a medve és a sas; a medve boldog, hogy feljutott a tetőre, de a sas szemében szomorúság látszik. A medve meg is kérdezi: hát nem örülsz annak, hogy itt vagy a tetőn? A sas válaszol neki: igaz, hogy a tetőn vagyunk, de én nem feljöttem, hanem leereszkedtem ide.

Özv. Mester Istvánné úgy volt a vártemplomi gyülekezet papnéja, hogy „ideereszkedett” Apai és anyai ágon egyaránt, visszamenőleg több nemzedéken át lelkipásztorok, esperesek, püspök, teológiai professzorok voltak a családban. Büszkén mutogatta azt a családi ereklyét, ami egyben egy értékes erdélyi egyháztörténeti dokumentum is, akár egykor múzeumba is kerülhetne, és amelybe azok írták be köszöntésüket, nevüket, akik megfordultak a két évszázados vártemplomi lelkészi lakásban. Köztük, 1966-ban Ravasz László, a rokon, aki a 20. század legnagyobb magyar igehirdetője volt. Ebben az utolsó erdélyi, rokoni látogatásában névjegyt, örök emlékét hagyta itt.

Harminc évig élt a paplakásban családjával együtt, – előbb gyermekeivel, majd csak férjével, – s ezalatt a három évtizedes idő alatt (1953–1984) átalakult a város, a vártemplomi gyülekezet, a főtér és a Szentgyörgyi utca, ahol egykor Bernády polgármester és a vártemplomi református lelkipásztor is lakott. Ahogy a változó időben az utca és a város nyelvet, hangulatot váltott, Piri néni egyre inkább behúzódott a belső szobába, de onnan telefonon és élő beszélgetésben irányította a várost, az egyházmegyét.

Amikor 1937-ben férjével összeházasodtak, aki előbb vallásnár, segédlelkész, majd vártemplomi lelkipásztor lett, a városban volt egy református kollégium, két református templom, és a magyarság nagy része odatartozott e három intézmény valamelyikéhez. Kikerülhetetlen volt a személyes ismeretség, találkozás szinte az egész várossal. Amikor nyugdíjasként átköltöztek a papi lakásból új otthonukba, már hét református gyülekezet volt a városban, a régi nagy nevek a temetőben vagy határon túl, helyükbe ismeretlenek vagy idegenek jöttek. Így élte át a nagy római bölcsességet: Sic transit gloria mundi (így múlik el a világ dicsősége).

Minden átalakulás vagy elmúlás fájdalommal és megpróbáltatással jár. Ezekhez az átalakulásokhoz, megpróbáltatásokhoz állandóan erősnek kellett lennie. Gyakran felvődött a kérdés: honnan volt mindenre ereje ennek a törekeny természetű, örökmozgó papnénak? Mert volt ereje. Nem véletlenül választotta élete és halála jelmondatának a felolvasott páli üzenetet.

A válasz keresésénél feltűnik az udvarfalvi lelkészi, majd esperesi családi otthon, ahol három testvér nőtt fel, és ahonnan a kitartást, a hitet, a vallásosságot és a kedvességet örökségképpen hozta magával. Azok a múlt századi '20-30-as útkereső évek lelkileg és szellemileg, kulturálisan és vallásosan is erőssé formálták azt a nemzedéket, felkészítették a helytállásra. Piri néni még 90 évesen is német nyelvű vallásos énekeket énekelt, amelyeket 70 évvel azelőtt tanult Svájcban.

A válasz keresésénél feltűnik a Marianum, az az erdélyi magyar értelmiséget képező kolozsvári főiskola, ami tartást és bátorságot nyújtott a kisebbségbe került ifjúságnak. Az ott felvértezett tudására, az onnan kölcsönzött lelki-szellemi erőre később nagy szüksége volt. Egy küzdelmes kor szemtanújaként élt több mint 60 évet Marosvásárhelyen. Ötven év házasságában neveltek 3 gyermeket, próbáltak megállni a változó idő változó emberei között, kísérelték meg a küzdelemben való felülmaradást. Jó volt, hogy már indulásuk idejéről szívbe írtan hozták magukkal Ady verseit: „hős harc az élet, s megélni szép”

A válaszkeresésénél feltűnik az a lelkészi, családi háttér, ami nemzedékeken át előtérbe helyezte őket. Az Ószövetségben van egy ismerős történet, amelyben arról van szó, hogy Mózes, a vándorló nép élére állított szolgálattevő fenn van a hegyen, és azalatt a nép lenn aranyborjút készít. Abban a helyzetben Mózesnek példát kell mutatnia. Ami-

kor jön le a hegyről a bálványkészítő nép közé, arcán még sugárzik a fény, az isteni fény, és lenn megrettennek ettől a tiszta fénytől. Lelkipásztor és családja bálványépítő időkben is úgy kell elől álljon az élen, hogy az isteni fény verődjék vissza arcáról és szavából. Egykori társak, munkatársak átálltak bálványkészítő pártokba, de nekik állni kellett a fényben. Ez az átélt bibliai történet is adott erőt a próbatételek elhordozásában. Férje elhunyt után következett fia (Mester György pókai lelkipásztor) tragikus halála, majd foghíjassá lett saját korosztálya, lassan pedig a rokonok lassú elfogyása következett. Ez is életének személyes drámája.

A válaszkérésnél – mint összegző akkord – áll a kiválasztott, kísérő bibliai biztatás: „mindenre van erőm a Krisztusban” Ezzel a hiterősítő, lélekerősítő menekvéssel készült a Krisztussal való szemtől-szembeni találkozásra. Kiválasztotta a sírnál elhangzó hitvalló énekeket, elmondta életbölcességét, hogy kereszt nélkül nincs korona, még gyászjelentését is megfogalmazta, majd elindult a nagy találkozásra, mert erre is volt ereje a Krisztusban.

(Elhangzott Marosvásárhelyen 2004 január 15-én özv. Mester Istvánné szül. Farkas Pirooska tiszteletes asszony temetésén).

Füle Lajos

Gyermekeinkért való könyörgés

Gyermekünk parányi,
értelme kicsi,
Urunk, rád találni
Segíts Te neki!

Lássa fűben, fában,
hogyan az eredet
újuló csodája
összefügg veled!

Titkaiba hogyan tűnődve tekint,
szólj hozzá korának
értelme szerint!

Ha tudata alján
keres Valakit,
jelenjél meg neki
s légy Magad a hit!

Fényesedjenek meg
rajtad szemei,
légy több neki sokkal
mint a szülei!

Versek anyák napjára

Id. Harmati Béla

Anyám

Életéből ki adott életet?
Kicsinyke bölcsőbe ki fektetett?
Ki pólyált be féltő szeretettel?
Ki szoptatott délben, este, reggel?
Álmaimban is ki vigyázott rám?
– Te voltál az, szerető jó Anyám!

Ki fürdetett langyos vízben engem?
Még alighogy a világra jöttem,
Tisztogatta arcom, lábam, kezem,
Közben mindig játszadozott velem,
Megcsókolt, ha sírásra görbült szám,
– Te voltál az, szerető jó Anyám!

Kinek száját utánozta ajkam?
Miközben az első szót gagyogtam,
Nagy gyöngéden ki fogta meg kezem,
Hogy botolva járjak a szőnyegen?
Ki csitította haragvó Apám?
– Te voltál az, szerető jó Anyám!

Ki tördelte kezeit fölöttem,
Ha megfáztam és nagyon köhögtem?
Ki virrasztott lázálmaim felett,
Ha vészes kór az ágyba fektetett?
Ki varrta, mosta, vasalta ruhám?
– Te voltál az, szerető jó Anyám!

Ki kulcsolta imádságra kezem?
Jött szívesen a templomba velem?
Ki készített mindennap ebédet?
Rakott elém kedvem szerint étket?
Ki védett, ha ellenség támadt rám?
– Te voltál az, szerető jó anyám!

Ki nézte el sok gyarlóságomat?
Irányozta jó útra lábomat?
M megbocsátott, amikor vétkeztem,
Fölemelt, ha a földön hevertem.
Ki könnyörgött mindig áldást reám?
– Te voltál az, szerető jó anyám!

Sírhalmodnál, amikor megállok,
Imádkozom és magamba szálllok.
Olyan sok jót tettél te énvelem,
Kevés arra minden köszönetem,
Csak áldásra, áldásra nyílik szám..
Szépeplékű, szerető jó Anyám!!!

Budapest, Anyák napja, 1964. V. 3.

Berta Ilona

Hit, remény, szeretet

A HIT a lélek kenyere
És az életnek ereje.
Ő a kertnek gondozója,
S a gyermeknek megváltója.

A REMÉNY lélekifjúság,
Örökös új életforrás.
Újrakezdése a kertnek,
Pártfogója a gyermeknek.

A SZERETET áldozó vágy,
Amely mindig, mindig csak ad,
A kertnek a napsugara
S a gyermeknek az otthona.

Áprily Lajos

Aranykapu

Én is játsztam, énekeltem, ezelőtt sok évvel,
sok kis rézcsegetyű-hangú falu-gyermekével.
Kerti gyepen, temetőben lánca-fogva játsztam,
– temetővel szemben laktunk, faluvégi házban –
csilingelt a temetőkert, csilingelt a kertünk,
dolgos anyám csak hallgatta, ahogy énekelünk,
ahogy a sok rézcsegetyű dalosan szavalta:
Nyitva van az – aranykapu – menjetek be – rajta.

Aranykaput dolgos anyám gyermekül se látott,
mindig sűrű fellegen át látta a világot.
Csak a sors villáma lobbant hangos csattanással,
csak a gond kapui nyíltak vascsikordulással.
Néha mégis szelidebb fény villant meg az álmán.
hitte, hogy a ködökön túl aranykapu vár rám,
s gond-kapuit meseszóval, dalokkal takarta:
Nyitva van az – aranykapu – menjetek be – rajta.

Most a dombon, rózsadombon, aranykapu nyílik,
aranykapu ragyogása ellátszik a sírig.
Szól e dal is, fénytelen és különös a dallam,
egyetlenegy hang dalolja, mégis idehallom.
Föld alól szól, – aki mondja, elszáradt az ajka:
Nyitva van az – aranykapu – menjetek be – rajta.

Illyés Gyula

Szekszárd felé

Kis vonat megy nagy domb-
oldalón;
terhes kicsi nő a
vonaton.

Jár itt is, ha más nem,
a szeme;
affajta, ki nem röst
sohase.

Homloka az ablak
üvegén,
rázódik a tengely
ütemén.

Néz ki, bólogatva
szüntelen,
oldalvást a vastag
üvegen.

Nézi mit a tágas
táj kínál;
gyermeke helyett is
nézi már.

Mosolyog és pillog
nagyokat,
mint lány, ha szeszt, édest
kortyogat.

Ablakrázta arca
szeliden
azt bölintja folyvást,
hogy igen.

Izlik neki, lám csak,
a világ;
száll szemén át park és
pusztaság.

Pusztai menyecske,
jelzi ezt
üveggyöngye; gyöngyön
kis kereszt.

Kereszt mellett kis kép:
az ura;
térdén köteg szines
brosura.

Szalad át szemén ház
és faszor,
szökdel ajkán egyre
friss mosoly.

Mintha nem pillái
közt, de szép
szája hosszán szállna
a vidék.

Tábla búza, tábla
baltacim
hagyja szinte ízét
ajkain.

Kéklő szőlők, sárga
asztagok
becézik az alvó
magzatot.

Lebeg az lágy élmény
közegén,
anyjában is egy nép
közepén.

Most dől el, mivé s mint
alakul;
most érinti tán egy
titkos ujj.

Ugy becézi, hívja,
a világ,
mint házából rég mi
a csigát.

Megy szülőmegyében
a vonat;
bennem is megy jó sor
gondolat.

Igy vitt egy kis nő rég
engem is;
itt alakult az én
lelkem is.

Néz, néz a kis asszony,
gyűjtöget,
termi csöndesként a
gyermeket.

Hova viszi, honnan,
nem tudom;
fölvitit, hogy véle
utazom.

Nézem úti tájként
a szelid
nőn a tegnap és ma
jegyeit.

Jár szemem a terhes
kicsi nőn
s azt gondolom, itt megy
a jövőm.

Eördögh Zoltánné

Csak mosolyogj...

Oh, tud ragyogni a szemem
S örülni a lelkem,
Csak mosolyogj, – csak gögicsélj
Drága kicsi szentem.
Csak kacagjál, csak beszéljess
Csókos kicsi száddal,
Feledtess el bút, bánatot
Az édesanyáddal.

Csak mosolyogj, csak meséljess
Csókos kicsi száddal,
Öleld át a nyakamat
Puha karokkáddal.
Pihentesd a vállamon
Szóke fejecskédet –
Csupa öröm, gyönyörűség
Nekem így az élet!...

Nemes Nagy Ágnes

Névnapra

Névnapodra mit vegyek?
Vegyek húzós egeret?
Vonatot és sineket?
Kék építő-köveket?

Nem, már tudom mit vegyek:
néked tavaszt rendelék,
bodzafát és kék eget,
rajta csokros felleget.

Megrendelem jóelőre
a virágot a mezőre,
tél után a lomb-nyílást,
betegségre gyógyulást.

És ha meglesz egy napon:
bedobom az ablakon.

Tóth Eszter

Kirándulás

Süss fel, napfény! Rigó, rikkants!
Erre tart a legszebb bakancs,
benne pedig én magam!

Amíg őket meg nem lelem,
kisbicskámmal meg nem szelem
a nagy karéj kenyeret.

Túl vagyok már utam felén,
vigyázz, bokor, ne állj elém,
mert utannak célja van!

Nem kereslek, cincér, téged,
sem a sipkás gombanépet,
se zöld bogyót, se kéket,

Erdő szélén, tölgyfa tövén,
újfű között, bokor ölén
valakiket keresek.

sem a hangyák fúrge bolyát,
csak titeket, szép ibolyák!
Anyukának letéplek!

Kiss Jenő

Egyszerű szeretet verse

– részlet –

Friss méhedet
velem terhelted, drága,
csavargattál
szerelmed pólyájába.

Ruhácskámát
görnyedten varrtad gépen,
s szemed egét
rám terítetted kéken.

Álmom felett
szád halvány holdsarlója
hajlott bágyadt,
világító mosolyba.

Míg apámat
a fagy a fronton érte,
fáért mentél
farkasordító télbe.

Tenyeredet
jeges víz repesztette –
nappal mostál
és tollat téptél este.

Szád eper volt,
még dús és friss szedésű,
ám hajaddal
már teletelt a fésű.

Lúgban kimart,
tört ujjaid riadtak,
mikor írtál
a vadóc kisfiadnak.

Szemed, mint két
elgurult szőlőszem, oly édes,
néha könnyben
elém teszed: vedd, Édes!

Kun József

Anyám

Fáradtan ül a sárga konyhaszéken,
s magába zártan régi könyvet olvas.
Szép ifjúságát elrabolta régen
a mord idő, a kíméletlen ordas.

Lehet, hogy másnak csúnya és mogorva
a ráncos arca; és a néma bánat,
mely két szeméből árad a sorokra:
révedezés vagy semmitmondás másnak.

Nekem virág, sőt érett napraforgó
a ráncos arc, mely szirmai feledve
sötét színt öltött, s önmagát mosolygó
szelekbe szórta: magvető szelekbe.

Így lettem én, s utánam újabb három.
Szép vagy nekem, s legdrágább a világon.

Szamosújvár, 1963.

Szinegh Béla

Halk sóhaj anyámhoz

Azóta küzdök élet véled,
Amióta a vágy feléledt
Felépfíteni sorsomat.

Az anyám messze, távol tőlem,
csak akkor hall hírt már felőlem,
ha ritkán elvisz a vonat.

Pedig jó volna néha-néha,
amikor érzem, milyen léha,
értelmetlen az életem;

Gyermeknek lenni újra-újra,
lázás arcomat ölbe túrva,
sírni, zokogni szertelen.

Fejemet, anyám simogatná,
Vigasztalóul csókját adná ...
– Bántott valaki kisfiam?

Szívemből elszállna a bánat,
magamhoz vonnám kis anyámat...
– Fiadnak édes titka van...

A szívét dehogy szomorítán,
a régi daccal letagadnám,
hogy miért vagyok boldogtalan.

Dsida Jenő

Amundsen kortársa

Felesége kéri:

– Beteg vagy, fiam,
ne menj ma hivatalba! –

Két fia kéri:

– Láza van, apám,
ne menj hivatalba! –

Dermedt madarak riadoznak:

– Nagyon hideg van,
ne menj ma hivatalba! –

Zúzmarás fák közt
bömből a szél:

– Maradj az ágyban!

Ne menj a hivatalba!

Ő pedig feleli nekik:

– Nem lehet, fiaim,
be kell fejeznem a zárszámadást.

És fölkel az ágyból,

Míg dideregve mosdik,
rég latin szók jutnak eszébe:

Officium, officii = munka, tisztség, hivatal.

Debitum, debiti = adósság, kötelesség.

És titkolja, hogy reszket
és búcsút vesz és elindul a húszfokos hidegben.

Nem lelkesedik, nem rajong,

Nem hajtja feszülő féktelenség,

nem fűti forró fanatizmus.

Hírnév, dicsőség, győzelem hármasháromigéjét

nem lengeti rőt lobogón.

Egyszerű józan és kérlelhetetlen,

mint a kenyér,

mint a zárszámadás,

mint a kötelesség.

Nézz utána, barátom,
amint köhögve lép ki az északsarki hidegbe:

Kishivatalnok.

Kissé hajlott és deresedő.

Ötvenéves.

Amundsen kortársa.

Hős.

Az én apám s a te apád, barátom.

A lapot alapította: D. dr. Csiba Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Szabó Magdolna

ISSN 0254-4458

Incze Zoltán

Siklódi zsoltár

Hát jövünk Uram, százegyedszer is
Színed előtt szorong a nép, az árva,
Pislogó hittel, harmatodra várva
Hogy éltetnéd még maradék reményét.
Szikkasztó évek, hogy megapasztották...
Alig óvta imáink drága odva –
Ó pedig hányszor s be igazán kértük
Térdeplő kunyhók mellé kuporodva.
„Felséges Úr, mi kegyes Istenünk”
Százegyedszer is ímé itt vagyunk,
Feléd fordítjuk szívünk és agyunk,
Ha juttatnál még amaz égi lángból...
Lelked tüzéből – mert ki kéne bírni
Azt is, amihez nincs már türelem. –
Reményecskénket, ha már kiteleltük
Dédelgetné mennyei kegyelem.
És adnál uram jártányi erőt,
Lelkünk álmának viharszelő szárnyat,
És elkergetnél minden ármányt, árnyat,
És nyújtanád a kezed, hogy segíts...

Mert álmodtunk egy csodálatos Házat,
Ahol Tevéled békességben lagnánk,
Ahová áldásodért eljárhatnánk –
Menedékhelyet, Otthont, Templomot. –
Nyissál szívet hát édes Istenünk,
Áldj meg minket, hogy jöjjön el az óra,
Az a felséges drága pillanat,
Amikor álom válik valóra.
...És küldenél sok erős segítőt,
És szerelmeddel támogatnád őket,
S raknád Magad is, Uram, a falat,
Te szentséges kezed is lenne ott

Hogy el ne guruljanak a kövek –
Hogy építhessük fel a templomot.

Siklód, 1991. június 23-án

Isten áldása legyen a 10 évvel ezelőtt felszentelt templomon és népén.